

Kiss Gábor:

A Keszthely–dobogói avar kori temető

(Lipp Vilmos ásatása)

Talán évek múlva jön egy szerencsésebb, aki az általam előkészített anyag segítségével el fogja nyerni azt, a mi nekem nem sikerült, a babért. Ám legyen az az öntudat, hogy senki véleszületett erejének mértékét túl nem lépheti és hogy még sem végeztem haszontalan munkát, mindig meg fog nyugtatni.

Lipp Vilmos

Mint arról már korábban, a népvándorlaskor fiatal kutatóinak II. összejövételén, 1991. szeptember 24-én, Nyíregyházán beszámoltam,¹ a Magyar Nemzeti Múzeum Középkori Osztálya őrzi Lipp Vilmos 1882. november 9-én kelt, az évi Keszthely–Dobogón végzett ásatásainak leltárát.² Ez a leltár, amely voltaképpen egy ásatási napló, részletesen felsorolja az 1882. május 11. és szeptember 18. között, három napszámossal végzett, 101 napig tartó ásatáson feltárt 756 temetkezés (1279–2034. sír) mellékleteit. A forrás fontossága miatt megérdemli a részletes ismertetést. Teszem ezt pedig úgy, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum leltárkönyveivel és Lipp különféle ásatási beszámolóival egybevetve egyúttal megpróbálom Corpus-jellegű áttekintést nyújtani a dobogói temetőről.

Munkámban elsősorban Lipp különböző publikációira,³ valamint az említett listára támaszkodtam és csupán másodlagosan használtam fel a múzeumi leltárkönyveket. A leltárkönyvek egyrészt sok esetben ellentmondanak a Lipp által leírtaknak, másrészt a bennük felsorolt leleteket igen kis számban, vagy alig lehet azonosítani, harmadsorban pedig, mint az majd alábbiakból kiderül, nem tartalmazzák az ásatáson előkerült valamennyi leletet.

Munkám tehát az anyag keveredett volta és az egymásnak ellentmondó adatok miatt nyilván nem lehet teljes és hibáktól mentes. Mint kísérletet egy régi ásatás – nevezetesen Lipp Vilmos Keszthely dobogói kutatásainak – rekonstruálásához, fogadják megértéssel, de kellő kritikával! Hiszen „... a régészetben nincs selejt, egy évszázad után is törleszhetünk!”⁴ Talán a magyar régészet számtalan adósságából nekem is sikerül egy keveset e munkával törleszteni!

I. Kutatástörténet

Az ásatások története

A temető első sírjai kb. a 19. század közepétől folyó murvabányászás nyomán kerültek napvilágra. Az akkoriban gróf Festetich birtokban levő dolomitdombon folyó kitermelési munkálatok az 1870-es évekig három nagy bányagödört hoztak létre, amelyekben Lipp Vilmos becslése szerint az ásatások megindulásáig legkevesebb ezer sír pusztulhatott el.⁵

Lipp az első Dobogóról származó leleteket 1875 nyarán, Lenhard János „uradalmi inspector”-tól kapta ajándékba.⁶ Más, ekkoriban előkerült leletek egyike pedig R. J. tomaji szőlőbirtokos tulajdonába került.⁷ 1879. júniusában Lipp 3 napos szondaásatást rendezett, amelynek ideje alatt 7⁸ vagy 25 sírt⁹ bontottak fel. 1880. március 29. és április 7. között ismét 45 sír feltárára került sor.¹⁰ Ezekkel együtt eddig – mint írja – 70 sír megkutatására került sor.¹¹ 1881. május 23. és június 28. vagy 29. között újabb 174 sírt,¹² majd 1881. augusztus 31. és szeptember 30. között újabb 154¹³ vagy 156 sírt¹⁴ került feltárára. Lipp szerint tehát az eddigi sírszám összesen 398¹⁵ vagy 400.¹⁶ 1881. október 3. és 1882. szeptember 6. vagy 18. között, amikor Lipp a „sírmező rendszeres kiaknázását” elvégezte, 2034 sírt hoztak napvilágra.¹⁷ (Az összefoglalójában szereplő 1690-es sírszám nyilvánvalóan téves!¹⁸ Azt is tudjuk, hogy 1882. március 15-ig összesen 1594 sír látott napvilágot!¹⁹) Lipp számításai szerint tehát összesen 2434 sírt tártak fel.²⁰ (Az összefoglalóban szereplő 2088-as sírszám bizonyosan tévedés!)²¹

A temető sírjaiból pedig – mint már említettük –, kb. 1000 darab már az ásatások előtt, a kőbányászás során elpusztult.²² A temető a nagy sírszám ellenére sem teljesen feltárt, amit a későbbi kutatások is igazoltak.²³

A Lenhard-féle ajándék,²⁴ valamint a dobogói ásatások első két évadának – az 1879.²⁵ és 1880.²⁶ – leletanyaga a Vasmegeyi Régiséggyűjtőbe, Szombathelyre került. A többi, döntő többségében a Magyar Nemzeti Múzeumba jutott. Az első, még a rendszeres ásatások előtti, tehát az első 70 sírből származó dobogói leletek az 1881. április 20-án 120 forintért vásárolt és naplózott

52/1881. leltári tételben bújnak meg, noha ez a leltárkönyvben nincs megemlítve. Az 1881 május és szeptember közötti feltárások eredményét részben az 1881. október 18-án 400 forint értékben vásárolt és leltárba vett, 125/1881.1–223. leltári tétel tartalmazza, még ha erről a leltárkönyv nem is szól. 1882. március 15-ig ugyanis – mint ahogy Lipp írta – az első 513 dobogói sír melléklete a Magyar Nemzeti Múzeumba jutott.²⁷ A temető rendszeres feltárásának anyaga további két tételben került a Nemzeti Múzeumba. 1882. október 7-én 500 forintos vételárért, a 119/1882.1–947. leltári számon 23 (?) táblára szerelt 1814 darab tárgy, 1882. december 27-én pedig 400 forintos vételárért, a 162/1882.1–357. számon az 1238–2033. sírok leletei, összesen 748 darab tárgy.

Dobogói leleteket azonban nemcsak a felsorolt két múzeum szerzett meg. A Régészeti Topográfia adatai szerint²⁸ több egyéb gyűjteményben is őriztek innen származó tárgyakat. Ilyen volt a győri bencés gimnázium régiségtára,²⁹ a sümegi Darnay Múzeum³⁰ és a csornai premontrai gyűjtemény³¹ is.

A Keszthely–dobogói leletek után 1881 folyamán a bécsi Naturhistorisches Hofmuseum is komolyan érdeklődött. Amint az Lipp válaszeleveléből³² és a helyi sajtóból³³ kiderül, a frissen előkerült leletanyagot Lipp már oda is ígérte. Szeptember 24-én azonban a Keszthelyre látogató Pulszky Ferenc rábírta Lippet, hogy a leleteket inkább a Magyar Nemzeti Múzeumnak adja el.³⁴ Erről a tényről Lipp haladéktalanul értesítette a Naturhistorisches Museumot és más további leleteket ígért.³⁵ A látogatásról Lipp később külön is megemlékezett.³⁶

A lelőhely földrajzi viszonyai

A temető a „cserszeg-tomaji szőlőhegység” Hévízi síkságba benyúló nyugati nyúlványán, a Dobogó domb déli emelkedőjén, az ún. Alsódobogón terült el. A domb aljában kis patak folyt, e mellett állott a dombnak nevet adó „dobogó malom”. A temető Csallány Dezső lelőhelykataszterében a 446. számon,³⁷ a Régészeti Topográfia megfelelő kötetében pedig a 21/7. számon³⁸ szerepel.

A domb dolomitajzatát vékony humusztalaj takarta. Ennek vastagsága az erózió következtében a domb tetején kb. 20 cm, aljában azonban 1–1,5 méter.³⁹

II. Katalógus

A katalógus részben a szombathelyi Savaria Múzeum, illetve a Magyar Nemzeti Múzeum leltárkönyveiben naplózott leleteket soroljuk fel.

1875. nyarán Lenhárd József uradalmi inspektornak a Vas megyei Régiségtárba került ajándéka:

2 darab „kisebbszerű vascsákány” (az egyik Ltsz-a: III/b.20.)

2 darab „apró fekete kerek agyagedényke”

Az 1879. júniusában végzett szondaásatás Vas megyei Régiségtárba került leletei:

2 darab vaskarika

2 darab vaspengé („töredékes vaskardok”)

Vascsatok

1 darab, (vagy néhány?) bronz huzalkarperec töredéke, pontosan 4 „bronz karperecrész”

Bronz övcsat

Bronz csengettyű

Vasszeg

„Vasfíbularész”

Az 1880. március 29. és április 7. közötti ásatás anyagából a Magyar Nemzeti Múzeumba jutott leletek:⁴⁰

„17. sír” F.

5 darab (a leltárkönyvben azonban már csak 4 darab) bronzból öntött aranyozott felületű pajzs alakú indadiszes merevcsüngős lószerszámveret (H: 3,3; SZ: 2,1 és 3,1) (Ltsz: 52/1881.37–40.) (3. tábla 30.)

Az 1881. május 23. és június 28–29. vagy az 1881. augusztus 31. és szeptember 30. közötti ásatás anyagából a Magyar Nemzeti Múzeumba jutott leletek:⁴¹

„19. sír” azaz 3/1881. sír F.

Bronzból öntött kelet alpi típusú övgarnitúra részei:

Ovális fejű, háromszög alakú testű csuklós övcsat (H: 10,5)

(Ltsz: 125/1881.12.) (1. tábla 22.),

A csat testéhez hasonló ellentag (H: 6,6) (Ltsz: 125/1881.13.) (1. tábla 24.),

Övveret „négy szeggel” (M: 4; SZ: 3,4) (Ltsz: 125/1881.16.) (1. tábla 25.),

5 darab övveret „négy szeggel” (M: 3,4; SZ: 2,4)

(Ltsz: 125/1881.17.) (1. tábla 26–30.),

Nagyszíjvég „felül három szeggel” (H: 10,4; SZ: 2,6)

(Ltsz: 125/1881.18.) (1. tábla 31.),

„Két lyukkal ellátott apró bronzlemez” (Ltsz: 125/1881.20.) (1. tábla 32.),

Bronzkarika (Átm: 3,2) (Ltsz: 125/1881.14.) (1. tábla 33.),

„Széles bronzkarika” azaz bronzlemezről hajlított szíjbujtatópánt (SZ: 2,6) (Ltsz: 125/1881.19.) (1. tábla 24.),

Pajzs alakban kiszélesedő fejű kettétört bronz pántgyűrű („Schildchenfingerring”) vésett és poncolt szalagfonat díszítéssel (Ltsz: 125/1881.15.) (1. tábla 34.),

A további leletek között:

Csontból faragott füles tarsolykorong „körös körül 12 lyukkal”

(Ltsz: 125/1881.155.) (4. tábla 12.),

„Cserépedény, korongon készült feketés agyagból, három sor hullám díszítéssel” (M: 12; SZÁ: 10; FÁ: 6,5) (Ltsz: 125/1881.201.) (5. tábla 21.),

„Cserépedény háromsoros hullámdíszsel” (M: 10,5; SZÁ: 5; FÁ: 3,4) (Ltsz: 125/1881.202.) (5. tábla 20.),

„Cserépedény háromsoros hullámdíszsel” (M: 10,7; SZÁ: 7; FÁ: 6,5) (Ltsz: 125/1881.203.) (5. tábla 22.).

1881. október 3. és 1882. május 10. közötti ásatásból származó és a Magyar Nemzeti Múzeumba jutott leletek:⁴²

I. tábla

17 darab ép ezüst kosaras fülbevaló (Átm: 6; kosár H: 2,8)

(Ltsz: 119/1882.1–17.),

4 darab ezüst kosaras fülbevaló, amelyről a kosár hiányzik

(Ltsz: 119/1882.18–21.),

Ezüst kosaras fülbevalók 3 darab töredéke (Ltsz: 119/1882.21–24.),

4 darab ezüst kosaras fülbevaló (Átm: 4) (Ltsz: 119/1882.25–28.),

Ezüst kosaras fülbevaló karikája (Átm: 2,7) (Ltsz: 119/1882.29.),

2 darab karikára húzott, filigrándiszes lemezgömbös ezüst fülbevaló (Átm: 3) (Ltsz: 119/1882.30–31.),

II. tábla

13 darab bronz kosaras fülbevaló, kosarukban kövel (Átm: 6; kosár

H: 4) (Ltsz: 119/1882.32–44.),

III. tábla

18 darab különféle méretű bronz kosaras fülbevaló (Átm: 4–6)

(Ltsz: 119/1882.44–61.),

IV. tábla

6 darab különféle méretű bronz kosaras fülbevaló (Átm: 4–5)
(Ltsz: 119/1882.61–66.),
bronz kosaras fülbevalók 14 darab töredéke (Ltsz: 119/1882.66–79.),

V. tábla

bronz kosaras fülbevalók 23 darab töredéke
(Ltsz: 119/1882.79–102.),

VI. tábla

bronz kosaras fülbevalók 23 darab töredéke
(Ltsz: 119/1882.102–124.),

VII. tábla

bronz kosaras fülbevalók 107 darab töredéke
(Ltsz: 119/1882.124–229.),
Kerek ezüst korongfibula, belső mezőjében császár apoteózis ábrázolással (Átm: 5,2; belső Átm: 3) (Ltsz: 119/1882.130.) (5. tábla 6.),
Az alább felsorolt korongfibulák (5. tábla 8–19.) darabonként a leltárkönyvvel nem azonosíthatók!
Préselt bronz korongfibula csillagdíszítéssel, alsó lapja ezüst (Átm: 4,2) (Ltsz: 119/1882.131.),
Préselt ovális bronz korongfibula kör alakú díszítéssel (Átm: 4,0–4,6) (Ltsz: 119/1882.132.),
Préselt kerek bronz korongfibula domború kör alakú díszítéssel (Átm: 4) (Ltsz: 119/1882.133.),
Préselt kerek bronz korongfibula domború sugaras díszítéssel (Átm: 4,2) (Ltsz: 119/1882.134.),
Préselt kerek bronz korongfibula sugaras díszítéssel (Átm: 4) (Ltsz: 119/1882.135.),
Kerek bronz korongfibula „alul két szeggel” (Átm: 3) (Ltsz: 119/1882.136.),

VIII. tábla

15 darab poncolt díszű nyitott bronz kígyófejes pántkarperec (SZ: 0,9) (Ltsz: 119/1882.137–151.),

IX. tábla

12 darab poncolt díszű nyitott bronz kígyófejes pántkarperec
(Ltsz: 119/1882.151–162.),

X. tábla

13 darab poncolt díszű nyitott bronz kígyófejes pántkarperec
(Ltsz: 119/1882.162–174.),

XI. tábla

18 darab rombusz átmetszetű poncolt díszű nyitott bronz huzalkarperec (Átm: 7,5) 119/1882.174–192.),

XII. tábla

24 darab rombusz átmetszetű poncolt díszű nyitott bronz huzalkarperec (Ltsz: 119/1882.192–216.),

XIII. tábla

24 darab rombusz átmetszetű poncolt díszű nyitott bronz huzalkarperec (Ltsz: 119/1882.216–239.),

XIV. tábla

25 darab rombusz vagy kör átmetszetű poncolt díszű nyitott bronz huzalkarperec (Ltsz: 119/1882.239–263.),

XV. tábla

31 darab kör átmetszetű nyitott bronz huzalkarperec (Átm: 4–6) (Ltsz: 119/1882.263–293.),

XVI. tábla

14 darab „kisebb-nagyobb” bronz karperec
(Ltsz: 119/1882.293–304.),
43 darab bronz karperec-töredék (Ltsz: 119/1882.304–347.),
Poncolt díszű szöggel záródó bronz pántkarperec (Átm: 7,5; SZ: 1,3) (Ltsz: 119/1882.348.),
5 darab bronz kosaras fülbevaló karikája (Átm: 4,5) (Ltsz: 119/1882.349.),
3 darab karikára húzott lemezgömbös bronz fülbevaló (Átm: 4) (Ltsz: 119/1882.350.),

XVII. tábla

2 darab üvegyöngy csüngős bronz fülbevaló (Átm: 2,5) (Ltsz: 119/1882.351–352.),
Üvegyöngy csüngős bronz fülbevaló (Átm: 3,5) (Ltsz: 119/1882.353.),
10 darab üvegyöngy csüngős bronz fülbevaló (Átm: 1,6) (Ltsz: 119/1882.354–363.),
14 darab többszörös S-végű bronz hajkarika (Átm: 1,6) (Ltsz: 119/1882.364–380.),
2 darab bronz fülbevalókarika „melyről a függődisz hiányzik” (Átm:

3) (Ltsz: 119/1882.381–382.),

Bronz fülbevalókarika „két bronz gyűrűvel” (Átm: 2) (Ltsz: 119/1882.383.),

Bronz karika „négylapú bronzlemezről, a lemez két vége lehajlik, s hatyúfejet mutat” (római kori ládikafül?) (Átm: 3) (Ltsz: 119/1882.384.) (3. tábla 21.),

Bronz spirálgűrű, domborított pontokkal díszített rombusz alakú fejjel (Átm: 2,5; fej SZ: 2) (Ltsz: 119/1882.385.) (2. tábla 22.) a „18. sírból”,

Római kori (?) rovátkos bronz pecsétgyűrű, feje „homorúan egy durva emberi alakot mutat” (Átm: 2; fej Átm: 1,2) (Ltsz: 119/1882.386.) (4. tábla 16.),

Bronz gyűrű, fejébe „hihetetlenül kö volt erősítve” (római kori?) (Átm: 1,9) (Ltsz: 119/1882.387.) (4. tábla 14.),

Bronz huzalgűrű „kerek átmetszetű sodronyból, középen kis karikával” (Átm: 2) (Ltsz: 119/1882.388.),

Gömböcskés bronz fülbevaló (Átm: 2) (Ltsz: 119/1882.389.),

Bronz pántgyűrű „2 sor pontdíszítéssel” (Átm: 1,9; SZ: 0,4) (Ltsz: 119/1882.390.),

Bronz gyűrű feje (Átm: 1,4) (Ltsz: 119/1882.391.),

3 darab patkó alakú lyukvédőveret „alsó lapján három szeggel” (Átm: 2,6) (Ltsz: 119/1882.392–394.),

5 darab (Lipp csak 3 darabot említ) kör alakú sugárdíszes bronz övveret (Átm: 1,6) (Ltsz: 119/1882.394–399.) (2. tábla 21.) a „18. sírból”,

Bronzlánc 4 darab 8-as alakú szemből (Átm: 1–1; szemek H: 1,1) (Ltsz: 119/1882.400.),

Négy részre osztott kerek küllős bronz szíjosztókarika (Átm: 4) (Ltsz: 119/1882.401.),

Három részre osztott kerek küllős bronz szíjosztókarika (Átm: 3,3) (Ltsz: 119/1882.402.),

2 darab bronzkarika „tojásdad alakú, alsó részén vékonyabb” (Átm: 3,5) (Ltsz: 119/1882.403–404.),

8 darab bronzkarika (Átm: 1,3–3,5) (Ltsz: 119/1882.405–412.),

Bronzkarika „1,2 kiszökellő lemezzel” (Átm: 3) (Ltsz: 119/1882.413.),

„Nyitott bronzkarika mindkét végén behajlik, a lehajlott rész lemez alakú” (Átm: 2,5) (Ltsz: 119/1882.414.),

2 darab négyszögletes bronzcsat „peczek nélkül” (H: 3) (Ltsz: 119/1882.415–416.),

3 darab ovális bronzcsat „peczekkel” (Átm: 2,5) (Ltsz: 119/1882.417–419.),

XVIII. tábla

170 darab bronz huzalkarika „nyitottak és zártak, mint gyűrűk és mint fülbevalók használtattak” (Átm: 1–3) (Ltsz: 119/1882.420–590.),

XIX. tábla

Bronzcsat csatlémezzel „a melynek felső részén domborműves díszítések vannak, a felületén zománcos nyomaival, alul három kiálló átlukasztott bütyök van s a karikára peczek van erősítve” (H: 6) (Ltsz: 119/1882.591.),

Áttört bronzcsat „a felső részén a peczek helyével, az alsó, kerekalakú, alsó részén két átlukasztott lemezzel” (H: 6; SZ: 3) (Ltsz: 119/1882.592.),

Áttört bronzcsat „a felső lemezzel a peczek hiányzik, alsó felén három átlukasztott kiálló lemezzel (H: 5,5) (Ltsz: 119/1882.593.),

Bronzcsat „peczekkel, mely egy vékony lemezre van erősítve” (H: 6) (Ltsz: 119/1882.594.),

Kerek tövises bronzcsat és „reá erősített két lemezzel” (azaz kettős lemeztessel?) (Átm: 3,3) (Ltsz: 119/1882.595.),

Kerek tövises bronzcsat két felerősítő lemezzel (Átm: 4,1) (Ltsz: 119/1882.596.),

Kerek bronzcsat tövis hiányzik, lemezén „domborműves díszítéssel” (H: 5; SZ: 2) (Ltsz: 119/1882.597.),

7 darab négyszögletes bronzcsat tövissel (H: 1,5–3,0) (Ltsz: 119/1882.598–604.),

Bronz csattest „vékony lemezből, két kihajló szélllel” (H: 3,4) (Ltsz: 119/1882.605.),

Bronzcsat, tövis hiányzik (H: 4) (Ltsz: 119/1882.606.),

Bronzcsat, tövis hiányzik, „a csat alsó részén két kiálló szög van” (Átm: 3,2) (Ltsz: 119/1882.607.),

Bronzcsat, tövis hiányzik, „a lemezen három lyukkal” (H: 4) (Ltsz: 119/1882.608.),

Bronzcsat lemezes testtel, „a melyet szögek tartanak össze” (H: 5; SZ: 3) (Ltsz: 119/1882.609.),
 „Bronz csatréz áttört lemezből, alsó részén négy szeggel” (H: 3,5) (Ltsz: 119/1882.610.),
 Bronzcsat „szeggel odaerősített peczekkel” (Átm: 3) (Ltsz: 119/1882.611.),
 Szíjbújtató pánt „szegekkel összetartva” (H: 2,4) (Ltsz: 119/1882.612.),
 Szíjbújtató pánt „szegekkel összetartva” (H: 1,4; SZ: 3) (Ltsz: 119/1882.613.),
 Szíjbújtató pánt „szegekkel összetartva” (H: 0,5; SZ: 3) (Ltsz: 119/1882.614.),
 14 darab négyszögletes bronzlemez övveret „felül domborműves vagy vésett díszítéssel, alul 2–4 szeggel” (Átm: 2,5) (Ltsz: 119/1882.615–629.),

XX. tábla

17 darab négyszögletes bronzlemez övveretek „felül domborműves vagy vésett díszítéssel, alul 2–4 szeggel (Átm: 2,5) (Ltsz: 119/1882.630–646.),
 Kettőslemezü ezüst nagyszíjvég, „a felső lemezen vésett díszítések” (H: 9; SZ: 2) (Ltsz: 119/1882.647.),
 Kettőslemezü ezüst nagyszíjvég, „a felső lemezen vésett díszítésekkel” (H: 9,5; SZ: 2,3) (Ltsz: 119/1882.648.),
 Kettőslemezü ezüst nagyszíjvég, „a felső lemezen vésett díszítéssel” (H: 8; SZ: 2,2) (Ltsz: 119/1882.649.),
 Kettőslemezü törött ezüst nagyszíjvég (H: 7; SZ: 2,3) (Ltsz: 119/1882.650.),
 Kettőslemezü ezüst nagyszíjvég, „a felső lemezen domborműves díszítéssel” (H: 7; SZ: 2) (Ltsz: 119/1882.651.),
 Kettőslemezü ezüst nagyszíjvég, „a felső lemezen beütött pont és négyszeg díszsel” (H: 7; SZ: 2) (Ltsz: 119/1882.652.),
 Kettőslemezü ezüst kisszíjvég, „a felső lemezen pont és vonal díszsel” (H: 4; SZ: 2,5) (Ltsz: 119/1882.653.),
 Kettőslemezü ezüst kisszíjvég, „a felső lemezen vésett vonaldíszsel” (H: 4; SZ: 2,5) (Ltsz: 119/1882.654.),
 Bronz nagyszíjvég „mindkét oldalán domborműves levéldíszsel” (H: 9; SZ: 2) (Ltsz: 119/1882.655.),
 7 darab bronz (nagy?) szíjvég „alul félkör alakúan záródik, felül két szeggel, felső részén beütött pont és apró négyszeg díszsel” (Ltsz: 119/1882.656–662.),

XXI. tábla

Kettőslemezü törött bronz kisszíjvég (H: 3,5; SZ: 2) (Ltsz: 119/1882.663.),
 Kettőslemezü ezüst kisszíjvég „a felső lemezen vésett vonaldísz” (H: 3; SZ: 2,5) (Ltsz: 119/1882.664.),
 6 darab kettőslemezü ezüst kisszíjvég „alsó része félkör alakúan záródik, felső része két szeggel van egyesítve, a felső lemezen vésett pont és vonaldísz” (H: 2,7; SZ: 2,2) (Ltsz: 119/1882.665–670.),
 Hasonló kettőslemezü ezüst kisszíjvég „felső lemeze” (H: 2; SZ: 3) (Ltsz: 119/1882.671.),
 8 darab bronz szíjvég „alul félkör alakúlag záródik” (H: 3; SZ: 2,5) (Ltsz: 119/1882.672–679.),
 Hasonló bronz szíjvég 2 darab lemeze (Ltsz: 119/1882.680.),
 10 darab kettőslemezü kisszíjvég „alul félkör alakúlag záródó lemezekből, a felső lemezen vésett pont és vonaldíszítések láthatók” (H: 3; SZ: 1,5) (Ltsz: 119/1882.681–690.),
 11 darab hasonló bronz kisszíjvég „a felső lemez díszítései a rozsdá miatt kivehetetlenek” (Ltsz: 119/1882.690–702.),
 Bronzlemez lyukvédőveret „alul két szeggel” (Ltsz: 119/1882.703.),
 Kettőslemez ezüst kisszíjvég „felső díszített lemezének töredéke” (H: 1,5) (Ltsz: 119/1882.704.),
 Bronzkarika (Átm: 1,4) (Ltsz: 119/1882.705.),
 2 darab kör alakú bronzlemez övveret, „középen lyukkal” (Átm: 1,5) (Ltsz: 119/1882.706–707.),
 2 darab patkó alakú bronzlemez lyukvédőveret „alul három szeggel” (Átm: 2,3) (Ltsz: 119/1882.708–709.),
 Bronz szíjvég „alsó része háromszög alakúlag végződik és szív alakúan van áttörve” (Átm: 2,2) (Ltsz: 119/1882.710.),
 3 darab bronz szíjvég „alsó része háromszög alakúlag végződik és kör alakúlag van áttörve” (H: 1,7) (Ltsz: 119/1882.711–713.),
 5 darab karikacsüngős bronzlemez övveret (lemez H: 2,3; karika Átm: 1,5) (Ltsz: 119/1882.714–718.),
 18 darab bronzlemez lyukvédőveret „végeikbe ütött egy-egy szeggel”

(H: 1,8; SZ: 0,4) (Ltsz: 119/1882.719–736.),
 3 darab áttört kör alakú ezüstlemez övveret „felül vésett vonaldíszítéssel, alul két szeggel (Átm: 2,5) (Ltsz: 119/1882.737–739.),
 Bronz övforgó „kétsoros apró kördíszsel” (H: 4,7; SZ: 0,5) (Ltsz: 119/1882.740.),
 Bronzlemez övforgó „végei felé és a középén kiszélesedő” (H: 6; SZ: 1,4) (Ltsz: 119/1882.741.),

XXII. tábla

Bronzlemez karikacsüngős övveret két karikával „mindegyik szögletében szeggel” (H: 3,3; SZ: 2,5) (Ltsz: 119/1882.742.),
 6 darab bronzlemez karikacsüngős övveret 2 karikával „mindegyik szögletében és középén szeggel... a karikák jobbára hiányoznak” (H: 3,3; SZ: 2,4) (Ltsz: 119/1882.743–748.),
 2 darab négyszögletes öntött bronz csüngős griffes övveret (H: 3; SZ: 2,6) (Ltsz: 119/1882.749–750.),
 Bronzlemez övveret (?) „szélein apró lyukakkal” (H: 4; SZ: 2,3) (Ltsz: 119/1882.751.),
 2 darab hasonló bronzlemez övveret (?) töredékei (Ltsz: 119/1882.752–753.),
 Bronzlemez övveret (?) „két füllel” (Átm: 2,3) (Ltsz: 119/1882.754.),
 „Bronzlemezéből való karika töredékei” (Átm: 4) (Ltsz: 119/1882.755.),
 2 darab övveret (?) „vastagabb bronzlemez, alsó részén egy, oldalt egy, másik oldalt két füllel” (H: 6,3; SZ: 1,6) (Ltsz: 119/1882.755–756.),
 3 darab eredetileg csüngős övveret „vastagabb bronzlemez, alsó részén két füllel” (H: 3; SZ: 1,6) (Ltsz: 119/1882.757–759.),
 Karikacsüngős övveret „vastagabb bronzlemez... alsó részén két füllel” (H: 3,7; SZ: 1,5) (Ltsz: 119/1882.760.),
 Eredetileg csüngős övveret „vastagabb bronzlemez, felül keresztalakú kivágással, alul két füllel” (H: 3,5; SZ: 1,5) (Ltsz: 119/1882.761.),
 Bronz övcsattest „alul két lyukas lemezzel” (H: 2,7; SZ: 1,2) (Ltsz: 119/1882.762.),
 Bronz övcsattest felületén S-alakú indadíszsel (H: 2,7; SZ: 1,2) (Ltsz: 119/1882.763.),
 Római kori (?) bronzfibula „felhajló, kiszélesedő háttal, a tü hiányzik” (H: 3) (Ltsz: 119/1882.764.),
 Római kori (?) bronzfibula „széles lapos háttal, amelyen kördíszítés van” (H: 4,2) (Ltsz: 119/1882.765.),
 Bronzfibula tíje (H: 4) (Ltsz: 119/1882.766.),
 „Vékony kettős ezüstlemez... vasrozsdával bevonva (H: 8,7) (Ltsz: 119/1882.767.),
 „Vékony ezüstlemez... a végén félkör alakúan behajtván, felülete vasrozsdával van bevonva” (H: 6) (Ltsz: 119/1882.768.),
 Hengercsüngős bronz fülbevaló (csüngő H: 1,5) (Ltsz: 119/1882.769.),
 Hengercsüngős bronz fülbevaló csüngőrésze (Ltsz: 119/1882.770.),
 3 darab (?) ezüstlemez övveret „felül négy mezőre osztott domborműves levéldíszsel” (Átm: 2,4) (Ltsz: 119/1882.771–773.),
 10 darab „kör alakú apró domborműves ezüstlemezek felül löherelevél díszsel” (Átm: 1,5) (Ltsz: 119/1882.774–784.),
 „Bronzlemez, két szeggel odaerősített lemezzel, alul lyukkal” (H: 2,7) (Ltsz: 119/1882.785.),
 Bronzlemez töredéke (Átm: 1,5) (Ltsz: 119/1882.786.),
 Gömbcsüngős fülbevaló bronzlemezéből préselt csüngőrészenek 4 darab félgömb alakú töredéke (Átm: 1,5) (Ltsz: 119/1882.787–791.),
 Bronz fülbevaló „bronzlemezéből képzett hosszúkás csüngődísz, belül üres” (H: 2,4) (Ltsz: 119/1882.792.),
 Gömbcsüngős fülbevaló ezüstlemezéből préselt csüngőrészenek 4 darab „löherelevél idomú” töredéke (Átm: 1,5) (Ltsz: 119/1882.793–796.),
 „Ezüst gyöngy, tömör, középén átfúrva” (Átm: 0,6) (Ltsz: 119/1882.797.),
 35 darab „apró bronzpitykék, belül üresek” (Átm: 0,5) (Ltsz: 119/1882.798–833.),
 „Bronzsodronyba zárt fehér üvegyöngy” (Átm: 1,5) (Ltsz: 119/1882.834.),
 „Szíjvég vaslemezéből, melyre vékony ezüstlemez van illesztve” (tausírozott?) (H: 3,5; SZ: 1,6) (Ltsz: 119/1882.835.),
 Bronzlemez töredéke (H: 3; SZ: 1,6) (Ltsz: 119/1882.836.),
 Kék színű üvegkarika töredéke (H: 4,5) (Ltsz: 119/1882.837.),
 Római kori (?) „üvegpasztából készült hosszúkás nagy gyöngyszem,

fénysugaras napot ábrázoló domborműves fejfel" (H: 2,5; SZ: 1,8) (Ltsz: 119/1882.838.),

XXIII. tábla

Négy ágra hasított szárú poncolt díszű bronz stílustű (H: 23) (Ltsz: 119/1882.839.),
Négy ágra hasított szárú poncolt díszű bronz stílustű (H: 26,5) (Ltsz: 119/1882.840.),
Négy ágra hasított szárú poncolt díszű bronz stílustű (H: 24) (Ltsz: 119/1882.841.),
3 darab négy ágra hasított szárú poncolt díszű bronz stílustű (H: 20) (Ltsz: 119/1882.841–843.),
2 darab négy ágra hasított szárú poncolt díszű bronz stílustű felső részének töredéke (H: 10–12) (Ltsz: 119/1882.844–845.),
Négy ágra hasított szárú poncolt díszű bronz stílustű szárának töredéke (H: 8) (Ltsz: 119/1882.846.),
2 darab négy ágra hasított díszű bronz stílustű „felső részök lelapítva és lyukkal ellátva” (H: 16) (Ltsz: 119/1882.847–848.),
3 darab poncolt díszű bronz stílustű „felső részök lelapítva és lyukkal ellátva” (H: 16) (Ltsz: 119/1882.849–851.),
Bronztű „felül rovátkos kördíszítéssel” (H: 10,5) (Ltsz: 119/1882.852.),
Bronztű „gombos fejfel” (H: 9,5) (Ltsz: 119/1882.853.),
Bronztű „gombos fejfel” (H: 9) (Ltsz: 119/1882.854.),
Bronztű „felül egy 1,7 átmérőjű bronz karikával” (H: 10,5) (Ltsz: 119/1882.855.),
3 darab bronztű „felül füllel” (H: 10) (Ltsz: 119/1882.856–858.),
Bronztű „felül füllel, görbült felső részén rovátkos díszítéssel” (H: 10) (Ltsz: 119/1882.859.),
Bronztű „behajlított füllel” (H: 8,3) (Ltsz: 119/1882.861.),
Bronztű „fej és fül nélkül” (H: 8,6) (Ltsz: 119/1882.862.),
Bronztű „fül és fej nélkül” (H: 7,5) (Ltsz: 119/1882.863.),
Bronztű „háromszorosan behajlított füllel” (H: 5) (Ltsz: 119/1882.864.),
2 darab bronztű „behajlított füllel” (H: 5) (Ltsz: 119/1882.865–866.),
Bronztű „felső része gombbal” (H: 4) (Ltsz: 119/1882.867.),
Bronz stílustű „felső része le van törve” (H: 15) (Ltsz: 119/1882.868.),
Bronztű „felső része lelapítva” (H: 7) (Ltsz: 119/1882.869.),
Bronztű „felül lyukas füllel” (H: 6) (Ltsz: 119/1882.870.),
Bronztű „felül gombbal” (H: 7) (Ltsz: 119/1882.871.),
5 darab bronztű „fül és gomb nélkül” (H: 8,5) (Ltsz: 119/1882.872–874.),
Bronztű „fül és gomb nélkül” (H: 9) (Ltsz: 119/1882.875.),
2 darab bronztű „fül és gomb nélkül” (H: 7) (Ltsz: 119/1882.875–876.),
Bronztű „felül fejse alakban félkörű lappal bír” (H: 10; SZ: 4,5) (Ltsz: 119/1882.877.),

XXIV. tábla

Bronz huzalkarperccel „vékony bronz sodronyból” (Átm: 4) (Ltsz: 119/1882.878.),
235 darab egyélű vaskész „szélesedő háttal, a penge nyélben végződik” (H: 5–20) (Ltsz: 119/1882.879.),
Egyélű egyenes vaskard (H: 50; markolat H: 10) (Ltsz: 119/1882.880.),
Vas fokos széles éllel (él H: 13; M: 8,5) (Ltsz: 119/1882.881.),
Vas fokos „hosszú, alul kisélesedő éllel” (él H: 7; SZ: 8) (Ltsz: 119/1882.882.),
Vas fokos „középen lyukkal” (H: 15) (Ltsz: 119/1882.883.),
Vas fokos „a végén lyukkal” (H: 14) (Ltsz: 119/1882.884.),
Szakállas vas fokos, köpjűe töredékes (él H: 6,2; M: 8) (Ltsz: 119/1882.885.) (7. tábla 3.),
Vas vödörbronz „1 cm széles vaslemezből” (Átm: 10) (Ltsz: 119/1882.886.) (8. tábla 10.),
Vas vödörfül, „félkör alakú, mindkét végén behajtvva, az egyik felén egy vaslemez függ” (Átm: 10) (Ltsz: 119/1882.887.) (8. tábla 6.),
Vas vödörfül, „egyik vége le van törve” (Átm: 8) (Ltsz: 119/1882.888.),
3 darab vas vödörfül töredék (Ltsz: 119/1882.889.),
„Nyereg hajlatú vaspecsek” (H: 3,6) (Ltsz: 119/1882.890.),
„Újkori?” vaskulcs (H: 6) (Ltsz: 119/1882.891.),
6 darab „vaslemezbe rakott finom vékony ezüstlemezek” (Tausírozott vas övveretek?) (H: 5,7) (Ltsz: 119/1882.892.),

14 darab vastöredék (Ltsz: 119/1882.893.),
25 darab vastöredék „pecekrész” (Ltsz: 119/1882.894.),
44 darab zárt vaskarika (Átm: 5–7) (Ltsz: 119/1882.895.),
5 darab vaskarika töredék (Ltsz: 119/1882.896.),
97 darab zárt vaskarika (Átm: 3–6) (Ltsz: 119/1882.897.),
12 darab törött vaskarika (Átm: 7) (Ltsz: 119/1882.898.),
3 darab egymásba fűzött kettős vaskarika (Ltsz: 119/1882.899.),
66 darab négyszögletes vascsat (H: 4; SZ: 3) (Ltsz: 119/1882.900.),
10 darab négyszögletes vascsat töredék (Ltsz: 119/1882.901.),
14 darab „horogalakú vaskapocs”, egészek és töredékek (Ltsz: 119/1882.902.),
4 darab vasszőg (H: 17; SZ: 1) (Ltsz: 119/1882.903.),
12 darab vékony egyenes vasszőg (H: 10–15) (Ltsz: 119/1882.904.),
Római kori vas csatfibula (Átm: 5; tövis H: 6) (Ltsz: 119/1882.905.) (7. tábla 13.),
„Fülbealó töredéke vasból, karikán levő gombbal” (Ltsz: 119/1882.906.),
3 darab üreges vas csörgő (Átm: 3) (Ltsz: 119/1882.906.),
4 darab egyenes vaspánt (H: 5–15; SZ: 3) (Ltsz: 119/1882.907.),
„Felül vékony fogantyúval ellátott, alul széles lemezbe végződő vaslap, alsó szélén lyukkal” (H: 7,4; SZ: 3,8) (Ltsz: 119/1882.908.) (7. tábla 6.),
Köpűs vas nyílhegy (H: 8; SZ: 1,5) (Ltsz: 119/1882.909.),
„Vaslemez, széles és csúcsba végződő, fogantyúval” (H: 10; SZ: 3) (Ltsz: 119/1882.910.),
Köpűs vas nyílhegy (H: 6,5) (Ltsz: 119/1882.911.),
8 darab ép, ill. töredékes háromélű vas nyílhegy (H: 17; SZ: 3) (Ltsz: 119/1882.912.),
Vas csikózábla (H: 20) (Ltsz: 119/1882.913.) (7. tábla 11.),
Római kori vaskulcs (H: 14; karika Átm: 6) (Ltsz: 119/1882.914.),
25 darab különféle vastöredék (Ltsz: 119/1882.915.),
Szürke színű homokkőből készített hasábalakú törött fenőkő (H: 7; SZ: 4) (Ltsz: 119/1882.916.) (7. tábla 2.),
Sötétvörös homokkőből készült lapos hasábalakú fenőkő (H: 7; SZ: 3) (Ltsz: 119/1882.917.) (7. tábla 1.),
Pattintott kőeszköz, „silex penge” (H: 4,2) (Ltsz: 119/1882.918.),
18 darab tűzkő, „silex darabok” (Ltsz: 119/1882.919.) (7. tábla 4–5.),
„Csiszolt csonttű, átfűrt lyukkal, a lyuk táján el van törve” (H: 6) (Ltsz: 119/1882.920.),
Gömbalakú fekete orsógomb (Átm: 3) (Ltsz: 119/1882.921.),
Gömbalakú vörös orsógomb (Átm: 2) (Ltsz: 119/1882.922.),
5 darab fatöredék (Ltsz: 119/1882.923.),
6 doboz „üveggyöngy” (Ltsz: 119/1882.924.),
– 15 darab fekete-sárga folytatott díszű üveggyöngy (6. tábla 1.),
– 10 darab sárga csikokkal és pettyekkel díszített fekete üveggyöngy (6. tábla 2.),
– 3 darab fekete-sárga spirális csikkel díszített (6. tábla 3.),
– 2 darab bordó-sárga spirális csikkel díszített (6. tábla 4.),
– 3 darab fehér spirális csikkel díszített fekete üveggyöngy (6. tábla 5.),
– 10 darab sárga csikokkal és pettyekkel díszített világoszöld üveggyöngy (6. tábla 6.),
– 8 darab sárga pettyekkel díszített világoszöld üveggyöngy (6. tábla 7.),
– 6 darab sárga pettyekkel díszített bordó üveggyöngy (6. tábla 8.),
– 2 darab sárga csikokkal és pettyekkel díszített bordó üveggyöngy (6. tábla 9.),
– 1 darab sárga csikokkal és pettyekkel díszített átlátszó szürke üveggyöngy (6. tábla 10.),
– 1 darab sárga csikokkal és pettyekkel díszített töredékes kék üveggyöngy (6. tábla 11.),
– egymást keresztező piros csikkel díszített fekete üveggyöngy (6. tábla 12.),
– 12 darab átlátszó világoszöld gömbölyű üveggyöngy (6. tábla 13.),
– 1 darab világoszöld orsó alakú üveggyöngy (6. tábla 14.),
– 2 darab fehér orsó alakú üveggyöngy (6. tábla 15.),
– 7 darab fehér orsó alakú üveggyöngy (6. tábla 16.),
– 2 darab fekete színű lapos bordázott római üveggyöngy (6. tábla 17.),
– 4 darab fekete kék-fehér szemes üveggyöngy (6. tábla 18.),
– 1 darab egymást keresztező sárga csikkel és pettyekkel díszített fekete üveggyöngy (6. tábla 19.),
– 1 darab millefiori üveggyöngy, vörös alapon fehér sávban kék-fehér nagyobb és vörös kisebb méretű virágokkal (6. tábla 20.),

- 1 darab fehér hullámvonallal díszített fekete üvegyöngy (6. tábla 21.),
- 1 darab fehér hullámvonallal díszített kék üvegyöngy (6. tábla 22.),
- 1 darab zöld-fehér hordó alakú üvegyöngy (6. tábla 23.),
- 1 darab sárgás-világoszöld amfóra alakú üvegyöngy (6. tábla 24.),
- 1 darab zöldes színű római üvededény füle (6. tábla 25.),
- 1 darab teljesen irizált nyomott gömb alakú üvegyöngy (6. tábla 26.),
- 1 darab átlátszó világoszöld gömbölyű üvegyöngy (6. tábla 27.),
- 1 darab sötétkék gömbölyű üvegyöngy (6. tábla 28.),
- 1 darab sötétkék kettőskónikus üvegyöngy (6. tábla 29.),
- 96 darab sárga pöttyökkel díszített fekete gömbölyű üvegyöngy (6. tábla 30.),
- 2 darab hosszúkás gömb alakú kék üvegyöngy (6. tábla 31.),
- 1 darab téglavörös gömbölyű üvegyöngy (6. tábla 32.),
- 40 darab sárga üvegyöngy, ún. kásagyöngy (6. tábla 33.),
- 27 darab kék gömbölyű üvegyöngy (6. tábla 34.),
- 13 darab sárga gömbölyű üvegyöngy (6. tábla 35.),
- 4 darab zöld gömbölyű üvegyöngy (6. tábla 36.),
- 18 darab fekete gömbölyű üvegyöngy (6. tábla 37.),
- 3 darab sárga gömbölyű üvegyöngy (6. tábla 38.),
- 72 darab fekete üvegyöngy, ún. kölesgyöngy (6. tábla 39.),
- 5 darab fekete kettőskónikus üvegyöngy (6. tábla 40.),
- 2 darab kék kettőskónikus üvegyöngy (6. tábla 41.),
- 3 darab világoszöld kettőskónikus üvegyöngy (6. tábla 42.),
- 1 darab zöld kettőskónikus üvegyöngy (6. tábla 43.),
- 1 darab sárga kettőskónikus üvegyöngy (6. tábla 44.),
- 3 darab kék lecsiszolt sarkú hasáb alakú üvegyöngy (6. tábla 45.),
- 3 darab világoszöld hasáb alakú üvegyöngy (6. tábla 46.),
- 1 darab sötétkék többtagú rúd alakú üvegyöngy (6. tábla 47.),
- 13 darab zöld-világoszöld dinnyemag alakú üvegyöngy (6. tábla 48.),
- 1 darab sötétzöld hatszögletű hasáb alakú üvegyöngy (6. tábla 49.),
- 16 darab kék-sötétkék dinnyemag alakú üvegyöngy (6. tábla 50.),
- 37 darab fekete dinnyemag alakú üvegyöngy (6. tábla 51.),
- a gyöngyök közé fűzött bronzlemezből hajlított csövecske, bronz fibularugó töredéke, apró bronz huzalkarika (5. tábla 3.),
- 1 doboz „különféle bronztöredék” (Ltsz: 119/1882.925.),
- 28 darab egyélű vaskés (H: 10–26) (Ltsz: 119/1882.926.),
- Vas fókó „kihajló éllel” (él H: 13,5; SZ: 5) (Ltsz: 119/1882.927.),
- Széles talpalójú vas kengyel (M: 18; SZ: 10; talpaló SZ: 5,5) (Ltsz: 119/1882.928.),
- Vaskarika „két lemezzel reáerősített félkör alakú fogantyúval” (Átm: 8,3; SZ: 2,3) (Ltsz: 119/1882.929.),
- Vas vödörpánt (Átm: 11) (Ltsz: 119/1882.930.) (8. tábla 8–9.),
- 11 darab vaskarika töredék (SZ: 3) (Ltsz: 119/1882.931.),
- 2 darab vaskarika töredék (SZ: 1,7; Átm: 1,5) (Ltsz: 119/1882.932.),
- 8 darab töredékes félkör alakú vas vödörveret („vaspatkó”) (Ltsz: 119/1882.933.), 1 darab közülük cserébe adatott a bécsi Naturhistorisches Museumnak (H: 7,8; SZ: 9) (Ltsz: NHM. 17338.) (8. tábla 1–5.)⁴³
- 31 darab különböző nagyságú és alakú vascsat (Ltsz: 119/1882.934.),
- 17 darab vaskarika (Átm: 3–6) (Ltsz: 119/1882.935.),
- 2 darab egymásba fűzött kettős vaskarika (Átm: 4) (Ltsz: 119/1882.936.),
- Töredékes pofarudas vas zablá (pofarúd H: 15) (Ltsz: 119/1882.937–938.) (7. tábla 10.),
- 10 darab vasszög (H: 25) (Ltsz: 119/1882.939.) (8. tábla 11–12.),
- 4 darab vasszög (H: 8) (Ltsz: 119/1882.940.),
- „Vaskampó a végén karikával” (karika Átm: 7; kampó Átm: 12) (Ltsz: 119/1882.941.),
- Félkör alakú, kettétört vas vödörfül, két végén „erre erősített lemezpánttal” (Átm: 13; lemezpánt H: 9 és SZ: 3) (Ltsz: 119/1882.942.) (8. tábla 7.),
- Vas csengő, nyelve a falához van rozsdásodva (M: 4; Átm: 3,5) (Ltsz: 119/1882.943.) (7. tábla 8.),
- Füles, alul törött gömb alakú vas csörgő (Átm: 3) (Ltsz: 119/1882.944.) (7. tábla 9.),
- 35 darab különféle vastöredék (Ltsz: 119/1882.945.),
- 8 darab vaslemez, „bronz szegekkel” egy ismeretlen rendeltetésű kb. 3 cm vastag fatárgy vasalásának töredékei (Ltsz: 119/1882.946.),
- 1 doboz „üvegyöngy” (Ltsz: 119/1882.947.),

1882. május 11. és 1882. szeptember 18. közötti ásatásból származó és a Magyar Nemzeti Múzeumba jutott leletek a feltárás sorrendjében:⁴⁴

- 1. ásatási nap:** – 1882. május 11.
– 1279–1283. sír
1279. sír Melléklet nélkül.
1280. sír Melléklet nélkül.
1281. sír F. Vaskés.
1282. sír F. Vaskés.
1283. sír N. 2 bronz kosaras fülbevaló, kiszélesedő lapján két sorban 20 apró gömb (Átm: 5), kosarában (H: 4,5) kő (Ltsz: 162/1882.1–2.), gyöngyök, 3 poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 7,3) (Ltsz: 162/1882.3.).
- 2. ásatási nap:** – 1882. május 12.
– 1284–1289. sír
1284. sír Gy. Domborműves törött bronz korongos fibula (Átm: 4,2) (Ltsz: 162/1882.4.), gyöngyök.
1285. sír N. 2 ezüst kosaras fülbevaló, kiszélesedő lapján „vonalas pontdíszítéssel” (Átm: 6,3) a kosarak leváltak és összetörték (Ltsz: 162/1882.6.), gyöngyök, poncolt bronz huzalkarperec, „a végein bütyökkel” (Átm: 7,3) (Ltsz: 162/1882.5.).
1286. sír F. Vaskés, vaskarika (feltehetően ebben a sírban).
1287. sír F. Vaskés.
1288. sír F. Vaskés.
1289. sír F. Vaskés.
- 3. ásatási nap:** – 1882. május 13.
– 1290–1295. sír
1290. sír N. 2 „sodronyfűgő”, gyöngyök.
1291. sír N. 2 „sodronyfűgő”, gyöngyök.
1292. sír F. Vaskés.
1293. sír F. Vaskés.
1294. sír F. Vaskés.
1295. sír Melléklet nélkül.
- 4. ásatási nap:** – 1882. május 15.
– 1296–1301. sír
1296. sír Gy. 2 „sodronyfűgő”, gyöngyök.
1297. sír Gy. 2 „sodronyfűgő”, gyöngyök.
1298. sír Melléklet nélkül.
1299. sír Melléklet nélkül.
1300. sír Melléklet nélkül.
1301. sír Melléklet nélkül.
- 5. ásatási nap:** – 1882. május 16.
– 1302–1308. sír
1302. sír N. 2 bronz kosaras fülbevaló, kiszélesedő lapján két sorban 20 apró gömb (Átm: 5), egyikről a kosár letörtött (Ltsz: 162/1882.8.), gyöngyök, törött bronz tű (stílustű) (H: 11) (Ltsz: 162/1882.9.), 2 (a leltárkönyvben 3 darab) „vésett díszű” bronz huzalkarperec (Ltsz: 162/1882.7.).
1303. sír Gy. „Sodronyfűgő”, gyöngyök.
1304. sír Gy. „Sodronyfűgő”, gyöngyök.
1305. sír Gy. Gyöngyök.
1306. sír F. Vaskés.
1307. sír Melléklet nélkül.
1308. sír Melléklet nélkül.
- 6. ásatási nap:** – 1882. május 17.
– 1309–1317. sír
1309. sír N. 2 ezüst kosaras fülbevaló, „a kő hiányzik belőle”, kosara törött (Ltsz: 162/1882.10.), gyöngyök,

- négy ágra hasított szárú bronz stílustű (H: 14)
(Ltsz: 162/1882.12.),
sima bronz huzalkarperec (Átm: 6,5)
(Ltsz: 162/1882.11.).
1310. sír N. 2 bronz kosaras fülbevaló, letörött kosárral
(Ltsz: 162/1882.14.),
gyöngyök,
„domborműves díszítésű” bronz korongfibula, amely-
ről a tű letörött (Átm: 4,3) (Ltsz: 162/1882.13.),
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 6,2)
(Ltsz: 162/1882.15.).
1311. sír Gy. Gyöngyök.
1312. sír N. Bronz kosaras fülbevaló, a kosarában kövel
(Ltsz: 162/1882.17.),
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 6,5)
(Ltsz: 162/1882.16.).
1313. sír Gy. „Sodronyfűgő”,
gyöngyök.
1314. sír Gy. „Sodronyfűgő”, a leltárkönyvben viszont bronz kosa-
ras fülbevaló, kosarában kövel
(Ltsz: 162/1882.19–20.),
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 7,5)
(Ltsz: 162/1882.18.),
üvegdarab.
1315. sír N. 2 bronz kosaras fülbevaló, kosaraikból a kő hiányzik
(Ltsz: 162/1882.21.).
1316. sír Melléklet nélkül.
1317. sír Melléklet nélkül.
- 7. ásatási nap:**
– 1882. május 19.
– 1318–1330. sír
1318. sír Melléklet nélkül.
1319. sír Melléklet nélkül.
1320. sír Melléklet nélkül.
1321. sír Melléklet nélkül.
1322. sír N. 2 törött bronz kosaras fülbevaló, kosarukból a kő hi-
ányzik (Ltsz: 162/1882.22.),
négy ágra hasított szárú ezüstözött bronz stílustű,
„vésett vonal és pont díszítéssel” (H: 17)
(Ltsz: 162/1882.23.),
2 poncolt, ezüstözött bronz huzalkarperec (Átm: 7)
(Ltsz: 162/1882.24.).
1323. sír N. Sima bronz huzalkarperec (Átm: 6,5)
(Ltsz: 162/1882.25.).
1324. sír F. Vaskarika,
vascsat.
1325. sír Melléklet nélkül.
1326. sír Melléklet nélkül.
1327. sír F. Vésett díszű, ezüstözött bronzlemez nagyszíjvég, a
hátlap sima (H: 5,5; SZ: 2,7) (Ltsz: 162/1882.26.),
2 hasonló kisszíjvég (H: 3; SZ: 1,5)
(Ltsz: 162/1882.27.),
9 bronzlemez övveret (Átm: 3,5; SZ: 2),
(Ltsz: 162/1882.28.),
bronzcsat „alul két peccel” (H: 6; SZ: 2)
(Ltsz: 162/1882.30.),
„szorító” („bronz sodrony, nyeregalakú kapocsrészt” –
szíjbujtató?) (Átm: 2,3) (Ltsz: 162/1882.31.),
vaskés.
1328. sír F. 2 vascsat,
vaskés.
1329. sír Melléklet nélkül.
1330. sír Gy. 2 „sodronyfűgő”,
gyöngyök.
- 8. ásatási nap:**
– 1882. május 20.
– 1331–1341. sír
1331. sír Melléklet nélkül.
1332. sír Melléklet nélkül.
1333. sír Melléklet nélkül.
1334. sír Melléklet nélkül.
1335. sír Melléklet nélkül.
1336. sír Melléklet nélkül.
1337. sír N. 2 bronz kosaras fülbevaló, letört kosárral
(Ltsz: 162/1882.46.),
gyöngyök,
négy ágra hasított szárú, díszített bronz stílustű (H: 21)
(Ltsz: 162/1882.44.),
bronz huzalkarperec (Átm: 6,5) (Ltsz: 162/1882.45.),
kis vaskés.
1338. sír N. 2 bronz kosaras fülbevaló, az egyikről a kosár letörött
(Ltsz: 162/1882.47–48.),
gyöngyök.
1339. sír N. 2 törött bronz kosaras fülbevaló
(Ltsz: 162/1882.50–51.),
gyöngyök,
„vas kargyűrű”, a leltárkönyvben viszont bronz huzal-
karperec (Átm: 6,5) (Ltsz: 162/1882.49.).
1340. sír F. Vascsat,
vaskarika,
vaskés.
1341. sír F. Vascsat,
vaskarika,
vaskés.
- 9. ásatási nap:**
– 1882. május 22.
– 1342–1348. sír
1342. sír F. Vas karperec,
vaskarika,
„csiszolókö” (fénőkő?).
1343. sír N. Gyöngyök.
1344. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”,
4 vaskarika,
2 vascsörgő,
„agyagpohár”.
1345. sír Melléklet nélkül.
1346. sír Melléklet nélkül.
1347. sír N. 2 bronz „sodronyfűgő”,
gyöngyök.
- 10. ásatási nap:**
– 1882. május 23.
– 1349–1355. sír
1348. sír Melléklet nélkül.
1349. sír F. Vaskarika,
vaskés.
1350. sír F. Vascsat,
vaskés.
1351. sír F. (A leltárkönyvben 1347. sírként szerepel!)
Áttört díszű bronzból öntött (?) nagyszíjvég, alsó része
le van törve (H: 4,5; SZ: 2) (Ltsz: 162/1882.54.),
bronz kisszíjvég, alsó része le van törve (H: 2; SZ: 1,5)
(Ltsz: 162/1882.55.),
6 középen áttört ezüst (a leltárkönyv szerint bronz) le-
mez övveret (Átm: 3,7; SZ: 2) (Ltsz: 162/1882.59.),
bronz „szíjvég szorító” (szíjbujtató?) (Átm: 3; SZ: 1,2)
(Ltsz: 162/1882.56.),
„bronzcsat”, a leltárkönyv szerint viszont „vascsat
ezüst lemezzel” (Átm: 3,5; H: 5,5)
(Ltsz: 162/1882.52.),
lapos bronzkarika (övveret karikacsüngője?) (Átm:
2,6) (Ltsz: 162/1882.57.),
gömbölyű bronzkarika (övveret karikacsüngője?)
(Átm: 2) (Ltsz: 162/1882.58.),
bronzkarika (övveret karikacsüngője?),
vaskés,
vas „fejsze” (fokos?),
a leltárkönyv még egy bronz fülbevaló törött kosarát
említi a sírnál (Ltsz: 162/1882.53.).
1352. sír Melléklet nélkül.
1353. sír Melléklet nélkül.
1354. sír F. (A leltárkönyvben 1356. sírként szerepel!)
Áttört díszű, bronzból öntött (?) nagyszíjvég (H: 7; SZ:
2) (Ltsz: 162/1882.31.),
bronzcsat, „alul 3 szeggel, felül 3 bütyökkel” (Átm: 3)
(Ltsz: 162/1882.33.),
6 (a leltárkönyvben már csak 3 darab) vésett díszű,
ezüstözött bronzlemez övveret (Átm: 2,5)
(Ltsz: 162/1882.36.),
3 (a leltárkönyvben viszont 4 darab) karikacsüngős
keskeny bronzlemez övveret, a karika 2-ről hiányzik

- (Ltsz: 162/1882.37.)
bronzlemez övveret (?) (H: 6; Átm: 2,2) (csak a leltárkönyv említi) (Ltsz: 162/1882.35.),
bronz „szorító szíjvégre” (szíjbujtató?) (Átm: 3)
(Ltsz: 162/1882.34.),
gömbölyű „bronzcsat” vagy „bronzkarika” (Átm: 4)
(Ltsz: 162/1882.32.),
vas csörgő,
vaskés.
1355. sír Melléklet nélkül.
11. ásatási nap: – 1882. május 24.
– 1356–1360. sír
1356. sír Melléklet nélkül.
1357. sír Gy. 4 bronz „sodronyfűggő”,
gyöngyök,
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 7)
(Ltsz: 162/1882.38.).
1358. sír Melléklet nélkül.
1359. sír Melléklet nélkül.
1360. sír Melléklet nélkül.
12. ásatási nap: – 1882. május 25.
– 1361–1366. sír
1361. sír N. 2 ép bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.40.),
gyöngyök,
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 7)
(Ltsz: 162/1882.39.),
vaskés.
1362. sír N. 2 ezüst kosaras fülbevaló (Átm: 5), a kosarak letörtek
(Ltsz: 162/1882.41.),
gyöngyök,
négy ágra hasított szárú, díszített bronz stílustű (H: 23,7) (Ltsz: 162/1882.43.),
2 poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 7)
(Ltsz: 162/1882.42.).
1363. sír Gy. Bronz „sodronyfűggő”,
gyöngyök.
1364. sír Melléklet nélkül.
1365. sír Melléklet nélkül.
1366. sír Melléklet nélkül.
13. ásatási nap: – 1882. május 26.
– 1367–1375. sír
1367. sír Melléklet nélkül.
1368. sír Melléklet nélkül.
1369. sír Melléklet nélkül.
1370. sír Melléklet nélkül.
1371. sír F. Vaskés.
1372. sír F. Vaskés.
1373. sír N. 2 törött bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.61.),
gyöngyök,
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 6)
(Ltsz: 162/1882.60.),
vaskés.
1374. sír N. 2 (a leltárkönyvben viszont már csak 1 darab ?) ép
bronz kosaras fülbevaló (Átm: 5,5)
(Ltsz: 162/1882.63.),
gyöngyök,
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 6,5)
(Ltsz: 162/1882.62.),
vaskés.
1375. sír N. Törött (a leltárkönyv szerint viszont „teljesen ép”)
bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.65.),
gyöngyök,
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 6,5)
(Ltsz: 162/1882.64.).
14. ásatási nap: – 1882. május 27.
– 1376–1386. sír
1376. sír Melléklet nélkül.
1377. sír Melléklet nélkül.
1378. sír F. Vascsat,
vaskarika,
vaskés.
1379. sír F. Vascsat,
vaskés.
1380. sír F. Bronz huzalkarperec,
2 vaskarika,
csiholóvas,
kova.
1381. sír F. Vaskés.
1382. sír N. 2 törött bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.66.),
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 5,5)
(Ltsz: 162/1882.67.).
1383. sír N. Bronz „sodronyfűggő” (Ltsz: 162/1882.69.),
gyöngyök,
2 (a leltárkönyvben viszont csak 1 darab) bronz huzal-
karperec (Átm: 6) (Ltsz: 162/1882.68.).
1384. sír Gy. 3 bronz „sodronyfűggő”,
gyöngyök.
1385. sír N. Gyöngyök.
1386. sír F. 1 (a leltárkönyvben viszont 2 darab) nyitott, poncolt
bronz pántkarperec (Átm: 6,7; SZ: 1,1)
(Ltsz: 162/1882.70.),
bronzcsat „alsó része” (H: 4; SZ: 2,5)
(Ltsz: 162/1882.72.),
bronzkarika (Átm: 3,7) (Ltsz: 162/1882.71.).
15. ásatási nap: – 1882. május 30.
– 1387–1392. sír
1387. sír N. 2 ép ezüst kosaras fülbevaló (Átm: 4,7)
(Ltsz: 162/1882.73.),
gyöngyök,
Négy ágra hasított szárú ezüst stílustű, „vonal és pont
díszítéssel” (H: 15) (Ltsz: 162/1882.74.),
2 (a leltárkönyvben viszont már csak 1 darab) poncolt
bronz huzalkarperec (Átm: 6,5) (Ltsz: 162/1882.75.).
1388. sír N. 2 törött bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.77.),
gyöngyök,
bronzfibula (római?) „kettőscsavarú tüvel”, amely letö-
rött (H: 4) (Ltsz: 162/1882.76.),
kis római bronzérem.
1389. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűggő”,
2 poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 6,5)
(Ltsz: 162/1882.78.),
vaskés.
1390. sír F. Vaskés.
1391. sír Melléklet nélkül.
1392. sír Melléklet nélkül.
16. ásatási nap: – 1882. május 31.
– 1393–1398. sír
1393. sír N. 2 ép bronz kosaras fülbevaló (Átm: 6)
(Ltsz: 162/1882.81.),
gyöngyök,
2 poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 6,6)
(Ltsz: 162/1882.79.),
Törött egyenes bronz tű (stílustű) (H: 11,5)
(Ltsz: 162/1882.80.).
1394. sír F. „sodronyfűggő”,
2 vaskarika.
1395. sír F. Bronz huzalkarperec,
vaskarika,
vaskés,
csiholóvas,
kova,
vas abroncs („abrincs”).
A leltárkönyvben azonban ezek helyett más tárgyak
szerepelnek:
törött bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.82.),
bronzkarika, „két végén behajlítva” (Átm: 4)
(Ltsz: 162/1882.83.).
1396. sír Melléklet nélkül.
1397. sír Melléklet nélkül.
1398. sír Melléklet nélkül.
17. ásatási nap: – 1882. június 1.
– 1399–1405. sír
1399. sír Melléklet nélkül.
1400. sír Melléklet nélkül.
1401. sír F. Vascsat,
vaskarika,

1402. sír F. vaskés.
Vascsat,
vaskarika,
vaskés.
1403. sír N. 2 (a leltárkönyvben azonban már csak 1 darab) kosaras
fülbevaló, kosara letörött (Ltsz: 162/1882.84.),
gyöngyök,
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 7)
(Ltsz: 162/1882.85.),
1404. sír Gy. Gyöngyök,
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 7)
(Ltsz: 162/1882.86.).
1405. sír Gy. 3 „sodronyfűgő”,
gyöngyök,
nyitott bronz pántkarperec (Átm: 6; SZ: 1)
(Ltsz: 162/1882.87.),
„gömbölyű” átmetszetű bronz huzalkarperec (Átm:
6,5) (Ltsz: 162/1882.88.)
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 5)
(Ltsz: 162/1882.89.).
- 18. ásatási nap:** – 1882. június 2.
– 1406–1420. sír
1406. sír Melléklet nélkül.
1407. sír F. Vascsat,
vaskarika,
vaskés.
1408. sír F. Vascsat,
vaskarika,
vaskés.
1409. sír N. 2 törött bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.91.),
gyöngyök,
ezüstözött bronz csat „alul három lyukas peczekkel”
(H: 4,5; SZ: 2) (Ltsz: 162/1882.90.).
1410. sír N. Bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.93.),
gyöngyök,
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 8)
(Ltsz: 162/1882.92.),
vas karperec.
1411. sír F. Bronz „sodronyfűgő”, a leltárkönyvben viszont bronz
kosaras fülbevaló, kosara letörött (Ltsz: 162/1882.95.),
ezüstözött bronzlemez kisszíjvég (H: 2,7; SZ: 1,7)
(Ltsz: 162/1882.94.),
vaskarika,
vaskés.
1412. sír Melléklet nélkül.
1413. sír Melléklet nélkül.
1414. sír Melléklet nélkül.
1415. sír Melléklet nélkül.
1416. sír Melléklet nélkül.
1413. sír Melléklet nélkül.
1417. sír Melléklet nélkül.
1418. sír Melléklet nélkül.
1419. sír Melléklet nélkül.
1420. sír Melléklet nélkül.
- 19. ásatási nap:** – 1882. június 3.
– 1421–1426. sír
1421. sír F. Vaskarika,
vaskés.
1422. sír F. Vaskarika,
vaskés.
1423. sír Melléklet nélkül.
1424. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”,
gyöngyök.
1425. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”,
gyöngyök.
1426. sír N. 2 törött bronz kosaras fülbevaló, a kosarak hiányzanak
(Ltsz: 162/1882.96.).
- 20. ásatási nap:** – 1882. június 5.
– 1427–1444. sír
1427. sír Melléklet nélkül.
1428. sír Melléklet nélkül.
1429. sír Melléklet nélkül.
1430. sír Melléklet nélkül.
1431. sír F. Vascsat,
vaskarika,
vaskés.
1432. sír F. Vascsat,
vaskarika,
vaskés.
1433. sír N. 2 bronz kosaras fülbevaló, a kosarak hiányzanak
(Ltsz: 162/1882.97.),
gyöngyök,
Négy ágra hasított szárú, díszített bronz stílusú (H: 23)
(Ltsz: 162/1882.98.).
1434. sír Melléklet nélkül.
1435. sír Melléklet nélkül.
1436. sír Melléklet nélkül.
1437. sír Melléklet nélkül.
1438. sír Melléklet nélkül.
1439. sír Melléklet nélkül.
1440. sír Melléklet nélkül.
1441. sír Melléklet nélkül.
1442. sír Melléklet nélkül.
1443. sír Melléklet nélkül.
1444. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”,
vaskarika.
- 21. ásatási nap:** – 1882. június 6.
– 1445–1457. sír
1445. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”,
bronz szíjvégtörödédek.
1446. sír N. 2 (a leltárkönyvben viszont már csak 1 darab) bronz
kosaras fülbevaló, kosara hiányzik
(Ltsz: 162/1882.101.),
négy ágra hasított szárú, díszített bronz stílusú (H: 23)
(Ltsz: 162/1882.99.),
2 (a leltárkönyvben viszont már csak 1 darab ?) pon-
colt bronz huzalkarperec (Átm: 7)
(Ltsz: 162/1882.100.).
1447. sír N. 2 ép bronz kosaras fülbevaló (Átm: 5,7), kosarukból a
kő hiányzik (Ltsz: 162/1882.102.),
gyöngyök,
bronz fibula (Ltsz: 162/1882.103/b.),
bronz huzalkarperec, „négyzetleges bronz sodronyból,
egymásba futó vonaldíszel” (Átm: 6,5)
(Ltsz: 162/1882.103/a.).
1448. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”,
egyenes kis bronztű (stílusú) (H: 8,5)
(Ltsz: 162/1882.106.).
2 poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 7), az egyik ki-
hajlított (az egyiket a leltárkönyv az 1447. sírhoz tarto-
zónak tünteti fel!) (Ltsz: 162/1882.104–105.).
vas „fogantyú” (talán vaspántos favödörrel?)
1449. sír N. 2 bronz kosaras fülbevaló, kosaruk hiányzik
(Ltsz: 162/1882.108.),
gyöngyök,
„vékony bronz sodronyból készült fibula kétoldalú el-
ágazással” (Ltsz: 162/1882.107.).
2 poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 7,5)
(Ltsz: 162/1882.109.).
1450. sír F. 2 huzalkarperc végeiken „bütyökkel” (Átm: 6,7)
(Ltsz: 162/1882.110.),
ezüstözött bronz lemez nagyszíjvég, „a felső lemez
domborműves pont és vonal díszel” (H: 6,5; SZ: 2)
(Ltsz: 162/1882.111.),
3 hasonló kisszíjvég (H: 3; SZ: 1,5)
(Ltsz: 162/1882.112.),
6 hasonló övveret (Átm: 2,7; SZ: 1,9)
(Ltsz: 162/1882.113.),
3 (a leltárkönyvben már csak 2 darab) ezüstözött
bronzlemez veret, „lóherelevél alakúak, domborműves
díszítéssel” (H: 2) (Ltsz: 162/1882.114.).
vas „szorító” (szíjbujtató?),
vascsat,
vas fejsze (fokos?),
vas nyílhegy,
2 tűzkő (kova).

1451. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”, kis bronztű (stílustű?).
1452. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”, kis bronztű (stílustű?).
1453. sír Gy. 2 „sodronyfűgő”, gyöngyök.
1454. sír Melléklet nélkül.
1455. sír Melléklet nélkül.
1456. sír Melléklet nélkül.
1457. sír Melléklet nélkül.
- 22. ásatási nap:** – 1882. június 7.
– 1458–1469. sír
1458. sír Melléklet nélkül.
1459. sír N. 2 fülbevaló „vékony bronz sodronyból egyfelül csavarlattal” (Átm: 4), azaz „sodronyfűgő” (kisebb kosaras fülbevaló karikája?) (Ltsz: 162/1882.116.), gyöngyök, négy ágra hasított szárú bronz stílustű (H: 16) (Ltsz: 162/1882.118.), bronz huzalkarperec (Átm: 7) (Ltsz: 162/1882.115.).
1460. sír N. 2 nagy bronz „karikafűgő”, valószínűleg ezek egyikét említi a leltárkönyv „bronz sodronyból készült karperecz”-ként (Ltsz: 162/1882.119.), gyöngyök, 2 poncolt bronz pántkarperec (Ltsz: 162/1882.117.).
1461. sír F. Vascsat, vaskarika.
1462. sír N. 2 ezüst, karikára húzott filigrándíszes lemezgömbös fülbevaló (Átm: 3,5), az egyik karikája törött (Ltsz: 162/1882.120.), gyöngyök.
1463. sír Gy. 3 „sodronyfűgő”, gyöngyök.
1464. sír F. Vaskarika, vaskés, tűzkő (kova).
1465. sír Melléklet nélkül.
1466. sír Melléklet nélkül.
1467. sír Melléklet nélkül.
1468. sír Melléklet nélkül.
1469. sír Melléklet nélkül.
- 23. ásatási nap:** – 1882. június 9.
– 1470–1478. sír
1470. sír Melléklet nélkül.
1471. sír F. Bronz huzalkarperec (Átm: 6,5) (Ltsz: 162/1882.121.), kis bronzcsat „mozgatható peczekkel” (Átm: 3) (Ltsz: 162/1882.122.), vaskarika.
1472. sír F. Bronzcsat „a peczek le van törve” (Átm: 5) (Ltsz: 162/1882.), vascsat, vaskés, csiholóvas, kova.
1473. sír N. 2 bronz „sodronyfűgő”, gyöngyök, bronztű (stílustű).
1474. sír Melléklet nélkül.
1475. sír Melléklet nélkül.
1476. sír Melléklet nélkül.
1477. sír Melléklet nélkül.
1478. sír Melléklet nélkül.
- 24. ásatási nap:** – 1882. június 10.
– 1479–1489. sír
1479. sír Melléklet nélkül.
1480. sír Gy. 2 „sodronyfűgő”, gyöngyök.
1481. sír Gy. 2 „sodronyfűgő”, gyöngyök.
1482. sír N. Ép bronz kosaras fülbevaló, kosarából a kő hiányzik (Ltsz: 162/1882.124.), bronz kosaras fülbevaló karikája, kiszélesedő lapján „kördíszítéssel” (Átm: 4,7) (Ltsz: 162/1882.125.), gyöngyök, római bronzérem, bronz huzalkarperec „végein kiszélesedve” Átm: 5) (Ltsz: 162/1882.126.), bronz „kargyűrű” (azaz huzalkarperec), a leltárkönyvben viszont: nyitott bronz pántkarperec (Átm: 6,5; SZ: 0,6) (Ltsz: 162/1882.127.).
1483. sír N. Gyöngyök, korongos fibula „kettős ezüstlemezből, a felső lemez domborműves szemcsedíszítéssel, az alsó lemez rozsdás füllel” (Átm: 3) (Ltsz: 162/1882.134.), poncolt bronz huzalkarperec (Ltsz: 162/1882.128.).
1484. sír Melléklet nélkül.
1485. sír Melléklet nélkül.
1486. sír Melléklet nélkül.
1487. sír Melléklet nélkül.
1488. sír Melléklet nélkül.
1489. sír Melléklet nélkül.
- 25. ásatási nap:** – 1882. június 12.
– 1490–1493. sír
1490. sír Melléklet nélkül.
1491. sír N. 2 törött bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.129.), gyöngyök, diszített bronz huzalkarperec (Átm: 7) (Ltsz: 162/1882.130.).
1492. sír N. 2 „sodronyfűgő”, gyöngyök.
1493. sír F. Vaskés, csiholóvas, tűzkő (kova).
- 26. ásatási nap:** – 1882. június 13.
– 1494–1501. sír
1494. sír N. 2 bronz kosaras fülbevaló, egyik ép, a másik töredékes és hiányos (Ltsz: 162/1882.132.), gyöngyök, négy ágra hasított szárú bronz stílustű (H: 18) (Ltsz: 162/1882.131.), bronz huzalkarperec (Átm: 6) (Ltsz: 162/1882.133.).
1495. sír N. 2 törött bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.136.), gyöngyök, bronztű (stílustű) „egyenes, vésett vonaldíszsel” (H: 20) (Ltsz: 162/1882.135.), bronz huzalkarperec, nyitott bronz pántkarperec „kördíszítéssel, kettőtörve” (Átm: 7; SZ: 1) (Ltsz: 162/1882.137.).
1496. sír N. 2 törött bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.139.), bronztű (stílustű) „gombos fejfel, vésett díszítéssel” (H: 17,5) (Ltsz: 162/1882.138.), vaskés.
1497. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”, bronztű (stílustű), vaskés.
1498. sír F. Vaskarika, vaskés.
1499. sír F. Vascsat, vaskarika, vaskés.
1500. sír F. Vascsat, vaskarika, vaskés.
1501. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”, gyöngyök, kis bronztű (stílustű).
- 27. ásatási nap:** – 1882. június 14.
– 1502–1512. sír
1502. sír N. 2 törött bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.141–142.), gyöngyök, bronztű (stílustű), „egyenes, díszítés nélkül” (H: 8,5) (Ltsz: 162/1882.140.), bronz huzalkarperec (Átm: 7,5) (Ltsz: 162/1882.143.).
1503. sír Gy. 2 „sodronyfűgő”, gyöngyök.

1504. sír N. Gyöngyök,
kis bronztű (stílustű), „átllyukasztott fejjel”(H: 10)
(Ltsz: 162/1882.145.),
„sima” bronz huzalkarperec (Átm: 7)
(Ltsz: 162/1882.144.).
1505. sír N. 2 bronz „sodronyfűggő” (a leltárkönyvben viszont: 2
hiányos bronz kosaras fülbevaló)
(Ltsz: 162/1882.147.),
kis bronztű (stílustű) „fejjel”(H: 8)
(Ltsz: 162/1882.148.),
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 6,5)
(Ltsz: 162/1882.146.).
1506. sír Gy. 2 „sodronyfűggő”,
gyöngyök.
1507. sír Gy. Gyöngyök,
vaskés.
1508. sír N. 2 törött és hiányos bronz kosaras fülbevaló
(Ltsz: 162/1882.150.),
gyöngyök,
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 7)
(Ltsz: 162/1882.149.).
1509. sír F. Poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 7)
(Ltsz: 162/1882.151.),
vaskés.
1510. sír F. Vaskarika,
vaskés.
1511. sír F. Vaskés.
1512. sír F. Vaskés.
- 28. ásatási nap:** – 1882. június 15.
– 1513–1518. sír
1513. sír F. „Értéktelen vastárgyakkal”.
1514. sír F. „Értéktelen vastárgyakkal”.
1515. sír F. „Értéktelen vastárgyakkal”.
1516. sír F. „Értéktelen vastárgyakkal”.
1517. sír F. „Értéktelen vastárgyakkal”.
1518. sír F. „Értéktelen vastárgyakkal”.
- 29. ásatási nap:** – 1882. június 16.
– 1519–1525. sír
1519. sír F. „Értéktelen vastárgyakkal”.
1520. sír F. „Értéktelen vastárgyakkal”.
1521. sír F. „Értéktelen vastárgyakkal”.
1522. sír F. „Értéktelen vastárgyakkal”.
1523. sír F. „Értéktelen vastárgyakkal”.
1524. sír F. „Értéktelen vastárgyakkal”.
1525. sír F. „Értéktelen vastárgyakkal”.
- 30. ásatási nap:** – 1882. június 17.
– 1526–1540. sír
1526. sír F. 2 (a leltárkönyvben viszont már csak 1 darab) bronz
kosaras fülbevaló, kosara hiányzik
(Ltsz: 162/1882.154.),
gyöngyök,
négy ágra hasított szárú bronz stílustű (H: 15,5)
(Ltsz: 162/1882.152.).
2 (a leltárkönyvben viszont már csak 1 darab ?) bronz
huzalkarperec (Átm: 6) (Ltsz: 162/1882.153.).
1527. sír Gy. „Sodronyfűggő”,
gyöngyök.
1528. sír F. Vascsat,
vaskarika,
vaskés.
1529. sír Melléklet nélkül.
1530. sír Melléklet nélkül.
1531. sír N. Gyöngyök,
2 római bronzérem,
bronz huzalkarperec (Átm: 6,7) (Ltsz: 162/1882.155.).
1532. sír F. Vaskés.
1533. sír Melléklet nélkül.
1534. sír Melléklet nélkül.
1535. sír Melléklet nélkül.
1536. sír Melléklet nélkül.
1537. sír Melléklet nélkül.
1538. sír Melléklet nélkül.
1539. sír Melléklet nélkül.
1540. sír Melléklet nélkül.
- 31. ásatási nap:** – 1882. június 19.
– 1541–1549. sír
1541. sír N. Bronz kosaras fülbevaló töredéke,
gyöngyök,
vaskés.
1542. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűggő”,
gyöngyök,
bronztű (stílustű) „fejjel”(H: 11)
(Ltsz: 162/1882.157.),
bronz huzalkarperec (Átm: 6,5) (Ltsz: 162/1882.156.),
vaskés.
1543. sír Melléklet nélkül.
1544. sír Melléklet nélkül.
1545. sír Melléklet nélkül.
1546. sír Melléklet nélkül.
1547. sír Melléklet nélkül.
1548. sír Gy. „Sodronyfűggő”,
gyöngyök.
1549. sír F. Vaskés.
- 32. ásatási nap:** – 1882. június 20.
– 1550–1556. sír
1550. sír N. Bronz „sodronyfűggő”,
gyöngyök,
bronztű (stílustű),
bronz huzalkarperec (Átm: 6,8) (Ltsz: 162/1882.158.).
1551. sír F. Vaskés,
csiholóvas,
vas nyílhegy.
1552. sír F. Vaskarika,
vaskés.
1553. sír F. 2 vaskarika,
vaskés.
1554. sír Melléklet nélkül.
1555. sír Melléklet nélkül.
1556. sír Melléklet nélkül.
- 33. ásatási nap:** – 1882. június 21.
– 1557–1566. sír
1557. sír Melléklet nélkül.
1558. sír F. Vaskarika,
vaskés.
1559. sír N. 2 bronz „sodronyfűggő”,
gyöngyök,
bronztű (stílustű).
1560. sír N. 2 ezüst kosaras fülbevaló, egyik ép, de kosara levált, a
másik töredékes, kosarukból a kő hiányzik
(Ltsz: 162/1882.159.),
gyöngyök,
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 7)
(Ltsz: 162/1882.160.),
vas sarló.
1561. sír Melléklet nélkül.
1562. sír Melléklet nélkül.
1563. sír Melléklet nélkül.
1564. sír Melléklet nélkül.
1565. sír Melléklet nélkül.
1566. sír Melléklet nélkül.
- 34. ásatási nap:** – 1882. június 22.
– 1567–1571. sír
1567. sír N. 2 ép bronz kosaras fülbevaló, a kosarukból a kő hiány-
zik (Ltsz: 162/1882.161.),
gyöngyök,
bronz fibula,
poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 7)
(Ltsz: 162/1882.162.).
1568. sír N. 2 törött és hiányos bronz kosaras fülbevaló
(Ltsz: 162/1882.163.),
gyöngyök.
1569. sír N. Bronz kosaras fülbevaló töredéke
(Ltsz: 162/1882.164.),
gyöngyök.
1570. sír F. Vaskarika,
vaskés.

1571. sír F. Vaskarika, vaskés.
35. ásatási nap: – 1882. június 23.
 – 1572–1582. sír
1572. sír F. Kis bronzcsat (Átm: 3) (Ltsz: 162/1882.165.), vaskés.
 1573. sír Melléklet nélkül.
 1574. sír Melléklet nélkül.
 1575. sír Melléklet nélkül.
 1576. sír Melléklet nélkül.
 1577. sír Melléklet nélkül.
 1578. sír Melléklet nélkül.
 1579. sír Melléklet nélkül.
 1580. sír Melléklet nélkül.
 1581. sír F. Vaskés, vas „fejsze” (fokos).
 1582. sír N. Gyöngyök, kis bronztű (stílustű), „feje lemezből befelé hajló” (H: 8,5) (Ltsz: 162/1882.167.), nyitott poncolt bronz pántkarperec (Átm: 6; SZ: 1) (Ltsz: 162/1882.166.).
36. ásatási nap: – 1882. június 24.
 – 1583–1587. sír
1583. sír F. Vaskarika, vaskés.
 1584. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”, gyöngyök.
 1585. sír N. 2 bronz kosaras fülbevaló karikája, kiszélesedő lapja „díszítve van” (Átm: 4) (Ltsz: 162/1882.168.) gyöngyök.
 1586. sír N. 2 törött bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.169.).
 1587. sír F. Vaskarika, vaskés.
37. ásatási nap: – 1882. június 26.
 – 1588–1594. sír
1588. sír N. 2 ezüst kosaras fülbevaló, egyik ép, a másik törött (Ltsz: 162/1882.170.), gyöngyök, négy ágra hasított szárú bronz stílustű (H: 18) (Ltsz: 162/1882.175.), nyitott bronz pántkarperec „a lemezen kördíszítés van” (Átm: 6,3; SZ: 1) (Ltsz: 162/1882.171.), poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 6,5) (Ltsz: 162/1882.172.).
 1589. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”, gyöngyök.
 1590. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”, gyöngyök.
 1591. sír F. „Sodronyfűgő” (a leltárkönyvben viszont: hiányos bronz kosaras fülbevaló) (Ltsz: 162/1882.174.), bronzcsat „peczekkel” (Átm: 2,7; M: 2,9) (Ltsz: 162/1882.173.), vaskarika, vaskés.
 1592. sír Melléklet nélkül.
 1593. sír Melléklet nélkül.
 1594. sír Melléklet nélkül.
38. ásatási nap: – 1882. június 27.
 – 1595–1604. sír
1595. sír F. Bronzcsat, vaskés.
 1596. sír F. Vaskés.
 1597. sír F. Vaskés.
 1598. sír Vaskarika, vaskés.
 1599. sír F. Vaskarika, vaskés.
 1600. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”, 1 (a leltárkönyv szerint viszont 2 darab) borostyánkő (gyöngy?) töredék (Ltsz: 162/1882.351.).
 1601. sír F. Bronzcsat „peczekkel” (Átm: 4) (Ltsz: 162/1882.176.), vaskés.
1602. sír Gy. Vas „pecsétnyomóféle tárgy”, azaz „vastárgy nyéllel, alsó része kiszélesedő” (M: 4,2) (Ltsz: 162/1882.177.).
 1603. sír N. Gyöngyök, „kargyűrű”, azaz huzalkarperec, a leltárkönyvben viszont nyílt bronz pántkarperec „a lemez hullámvonallal van díszítve” (Átm: 7; SZ: 0,8) (Ltsz: 162/1882.178.).
 1604. sír N. 2 törött és hiányos bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.179.), gyöngyök.
39. ásatási nap: – 1882. június 28.
 – 1605–1613. sír
1605. sír Melléklet nélkül.
 1606. sír Melléklet nélkül.
 1607. sír F. Bronz „sodronyfűgő”, a leltárkönyvben viszont: bronz kosaras fülbevaló, kosara hiányzik (Ltsz: 162/1882.181.), négyszögletes bronzcsat (Átm: 2,6) (Ltsz: 162/1882.180.), 2 vaskés.
 1608. sír Melléklet nélkül.
 1609. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”, gyöngyök.
 1610. sír Melléklet nélkül.
 1611. sír Melléklet nélkül.
 1612. sír Gy. 2 „sodronyfűgő” a leltárkönyvben viszont: 1 darab hiányos bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.184.), gyöngyök, bronz fibula „tüvel” (H: 3) (Ltsz: 162/1882.182.), poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 7) (Ltsz: 162/1882.183.).
 1613. sír Melléklet nélkül.
40. ásatási nap: – 1882. június 30.
 – 1614–1621. sír
1614. sír N. 2 törött bronz kosaras fülbevaló, gyöngyök, poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 6) (Ltsz: 162/1882.185.).
 1615. sír Melléklet nélkül.
 1616. sír N. 2 ezüst kosaras fülbevaló, kosarukból a kő hiányzik (Ltsz: 162/1882.186.), gyöngyök, bronz huzalkarperec „díszítés nélkül” (Átm: 6,5) (Ltsz: 162/1882.187.).
 1617. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”, gyöngyök, „egymásba fűzött két bronzkarika, az egyik lapos, nyílt és felfelé hajló, füllel van ellátva, a másik gömbölyű” (Ltsz: 162/1882.188.). A leltárkönyv valószínűleg ehhez a sírhoz tartozóként sorol fel még egy bronzcsajt „peczek nélkül” (Átm: 2,3; H: 3) (Ltsz: 162/1882.189.).
 1618. sír Melléklet nélkül.
 1619. sír Melléklet nélkül.
 1620. sír Melléklet nélkül.
 1621. sír F. Vaskarika, vaskés.
41. ásatási nap: – 1882. július 1.
 – 1622–1629. sír
1622. sír Melléklet nélkül.
 1623. sír Melléklet nélkül.
 1624. sír N. Gyöngyök, bronztű (stílustű), „átlukasztott füllel, hossza díszített” (H: 15) (Ltsz: 162/1882.191.), 2 poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 7) (Ltsz: 162/1882.190.).
 1625. sír N. 2 töredékes bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.192.), gyöngyök.
 1626. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”, a leltárkönyvben viszont: 2 ép bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.194.), gyöngyök, „korongfibula”, valójában azonban egy bronzból öntött, három lőfejrel díszített lőszerszámveret (Átm: 2,3)

- (Ltsz: 162/1882.193.) (5. tábla 1.).
1627. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”, a leltárkönyvben viszont: 1 darab kosaras fülbevaló karikája (Ltsz: 162/1882.196.), kapcsos és „díszített” bronz pántkarperec (Átm: 4,5; SZ: 1,1) (Ltsz: 162/1882.195.).
1628. sír F. Vaskarika, vaskés.
1629. sír Melléklet nélkül.
42. ásatási nap: – 1882. július 3.
– 1630–1637. sír
1630. sír F. Vaskés.
1631. sír F. Vaskés.
1632. sír N. Gyöngyök, vastú, a leltárkönyvben viszont: bronztű (stílustű) „lyukas füllel” (H: 11) (Ltsz: 162/1882.198.), poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 6,5) (Ltsz: 162/1882.197.).
1633. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”, gyöngyök.
1634. sír Melléklet nélkül.
1635. sír Melléklet nélkül.
1636. sír Melléklet nélkül.
1637. sír Melléklet nélkül.
43. ásatási nap: – 1882. július 4.
– 1638–1640. sír
1638. sír N. 2 ép bronz kosaras fülbevaló, gyöngyök, ezüst lemezből préselt ovális alakú korongfibula „a felső lemez körülfutó domborműves díszítéssel (Átm: 5,5–6,0) (Ltsz: 162/1882.200.) (5. tábla 7.), bronz huzalkarperec (Átm: 6,5) (Ltsz: 162/1882.199.).
1639. sír N. „Karikafűgő”, „sodronyfűgő”, gyöngyök.
1640. sír N. 2 ép ezüst kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.201.), kis bronztű (stílustű) „lapos lyukas füllel” (H: 9,3) (Ltsz: 162/1882.203.), poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 7) (Ltsz: 162/1882.202.).
44. ásatási nap: – 1882. július 5.
– 1641–1650. sír
1641. sír F. Vékony ezüst lemezből készült kisszívjég „két szeggel” (H: 3; SZ: 2,5) (Ltsz: 162/1882.204.), hasonló kisszívjég, „alul szív alakú” (H: 2,3; SZ: 1) (Ltsz: 162/1882.205.), 2 hasonló kisszívjég, „alul szív alakúak” (H: 1,5; SZ: 1,3) (Ltsz: 162/1882.206.), 7 „gömbölyű” ezüst lemez övveret, „tányér alakúak” (Átm: 2,1) (Ltsz: 162/1882.207.), „csücskös” bronzkarika, („karperecz”) „zárt, öt helyen hármás dudorral, gömbölyű, díszítés nélküli” (Átm: 4,7) (Ltsz: 162/1882.208.), 6 zárt bronzkarika (Átm: 4,5; 3,8; 3,6; 3,5; 1,7; 1,6) (Ltsz: 162/1882.209–214.), vascsat „lapító ezüstlemezzel” (H: 6,3) (Ltsz: 162/1882.216.), „nyílt bronz karperecz” (pántkarperecz?) (Ltsz: 162/1882.215.), vas nyílhegy, csiholóvas, tűzkő (kova), 2 csonttárgy.
1642. sír F. Vaskés.
1643. sír F. „Bronzkeretecske” (bronzcsat kerete?), nagy vaskarika.
1644. sír Gy. 2 „sodronyfűgő”, gyöngyök.
1645. sír Melléklet nélkül.
1646. sír Melléklet nélkül.
1647. sír Melléklet nélkül.
1648. sír Melléklet nélkül.
1649. sír Melléklet nélkül.
1650. sír Melléklet nélkül.
45. ásatási nap: – 1882. július 6.
– 1651–1657. sír
1651. sír Melléklet nélkül.
1652. sír Gy. 2 bronz huzalkarperec (Átm: 4,5) (Ltsz: 162/1882.217.).
1653. sír Gy. Kis bronzcsat „peczekkel” (Átm: 2,5) (Ltsz: 162/1882.218.), gyöngyök.
1654. sír F. Vaskés.
1655. sír Melléklet nélkül.
1656. sír Melléklet nélkül.
1657. sír Melléklet nélkül.
46. ásatási nap: – 1882. július 7.
– 1658–1663. sír
1658. sír Melléklet nélkül.
1659. sír Gy. „Sodronyfűgő”, „kargyűrű”, azaz huzalkarperec, a leltárkönyvben viszont: nyílt poncolt bronz pántkarperec (Átm: 6; SZ: 1,1) (Ltsz: 162/1882.219.), „csontlemez”.
1660. sír N. Gyöngyök, nyílt bronz pántkarperec (SZ: 1) (Ltsz: 162/1882.220.).
1661. sír Gy. Ezüst „sodronyfűgő”, azaz „vékony ezüst karika” (Átm: 1,7) (Ltsz: 162/1882.226.), gyöngyök, bronz korongos fibula (a leltárkönyv szerint azonban: „két vékony ezüstlemezből, a felső lemez domborműves díszítéssel” (Átm: 2,6) (Ltsz: 162/1882.227.).
1662. sír Melléklet nélkül.
1663. sír F. 10 szíjvég, 3 övveret, vaskarika.
47. ásatási nap: – 1882. július 8.
– 1664–1674. sír
1664. sír N. 2 ép ezüst kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.221.), bronztű (stílustű) „lapos fejű” (H: 7,5) (Ltsz: 162/1882.223.), 4 nyílt bronz pántkarperec (SZ: 1) (Ltsz: 162/1882.222.).
1665. sír Gy. 2 „sodronyfűgő”, gyöngyök, „karperecz”, azaz pántkarperec a leltárkönyvben viszont, talán: „díszített” huzalkarperec (Ltsz: 162/1882.224.).
1666. sír F. 5 vaskarika.
1667. sír F. Nyílt bronz pántkarperec (SZ: 1) (Ltsz: 162/1882.225.), vaskarika, vaskés.
1668. sír F. 3 vas nyílhegy.
1669. sír Gy. „Sodronyfűgő”, gyöngyök.
1670. sír Melléklet nélkül.
1671. sír Melléklet nélkül.
1672. sír Melléklet nélkül.
1673. sír Melléklet nélkül.
1674. sír Melléklet nélkül.
48. ásatási nap: – 1882. július 10.
– 1675–1680. sír
1675. sír Melléklet nélkül.
1676. sír F. Vascsat, vaskés.
1677. sír Gy. 2 „sodronyfűgő”, gyöngyök, „sodronygyűrű”.
1678. sír Gy. 2 „sodronyfűgő”, gyöngyök, „sodronygyűrű”.
1679. sír F. Római bronzérem, vascsat,

- vas nyílhegy,
csiholóvas.
1680. sír Gy. Ezüst „sodronyfűgő”,
bronz „sodronyfűgő”,
gyöngyök.
- 49. ásatási nap:**
– 1882. július 11.
– 1681–1691. sír
1681. sír Melléklet nélkül.
1682. sír Melléklet nélkül.
1683. sír Melléklet nélkül.
1684. sír Melléklet nélkül.
1685. sír Melléklet nélkül.
1686. sír Melléklet nélkül.
1687. sír F. Vaskarika,
2 „csontsíp”,
vas lándzsacsúcs.
1688. sír Gy. 2 „sodronyfűgő”,
gyöngyök.
1689. sír Gy. Bronz „sodronyfűgő”,
gyöngyök,
törredékes korongos fibula „vékony kettős bronzlemez-
ből, a felső lemezen domborműves díszítéssel”
(Ltsz: 162/1882.228.),
törredékes bronztű (stílustű) (H: 9)
(Ltsz: 162/1882.229.).
1690. sír N. Bronz „sodronyfűgő”,
gyöngyök,
nyitott bronz „karperec” (pántkarperec?) „lapos végek-
kel, beütött díszítéssel” (Átm: 7)
(Ltsz: 162/1882.230.).
1691. sír F. Vaskarika,
vaskés.
- 50. ásatási nap:**
– 1882. július 12.
– 1692–1700. sír
1692. sír Melléklet nélkül.
1693. sír N. Római ezüstérem (Tiberius „ezüst dénára”) (Felirat: A:
TICAESAR DIVIAVG FAVGVSTVS; R: PONTIF
MAXIM)
bronzcsat.
1694. sír N. 3 „sodronyfűgő”,
gyöngyök,
agyag orsógomb.
1695. sír F. Vaskarika,
vaskés.
1696. sír Gy. Gyöngyök.
1697. sír F. Vaskés,
csiholóvas,
vas fokos.
1698. sír Melléklet nélkül.
1699. sír Melléklet nélkül.
1700. sír Melléklet nélkül.
- 51. ásatási nap:**
– 1882. július 13.
– 1701–1707. sír
1701. sír Melléklet nélkül.
1702. sír N. Bronz „sodronyfűgő”,
gyöngyök,
agyag orsógomb.
1703. sír F. 2 vaskarika,
vaskés,
„vas ütő” (talán csiholóvas?).
1704. sír Melléklet nélkül.
1705. sír Melléklet nélkül.
1706. sír Melléklet nélkül.
1707. sír Melléklet nélkül.
- 52. ásatási nap:**
– 1882. július 14.
– 1708–1718. sír
1708. sír Melléklet nélkül.
1709. sír F. Vaskarika,
vaskés.
1710. sír Melléklet nélkül.
1711. sír Melléklet nélkül.
1712. sír Melléklet nélkül.
1713. sír Melléklet nélkül.
1714. sír N. 2 „sodronyfűgő”,
gyöngyök,
„kargyűrű”, azaz huzalkarperec (a leltárkönyvben
azonban: nyílt bronz pántkarperec „díszítéssel”) (Átm:
6,5; SZ: 1) (Ltsz: 162/1882.231.).
1715. sír F. Vascsat,
vaskarika,
vaskés.
1716. sír Gy. „Sodronyfűgő”,
gyöngyök,
vaskés.
1717. sír Melléklet nélkül.
1718. sír Melléklet nélkül.
- 53. ásatási nap:**
– 1882. július 15.
– „Sír nem találtatott.”
- 54. ásatási nap:**
– 1882. július 17.
– 1719–1729. sír
1719. sír Melléklet nélkül.
1720. sír F. Vaskés.
1721. sír N. Bronz „sodronyfűgő”,
gyöngyök,
bronz fibula „tűje le van törve” (H: 3)
(Ltsz: 162/1882.233.),
bronz huzalkarperec (Átm: 7) (Ltsz: 162/1882.232.).
1722. sír Melléklet nélkül.
1723. sír Melléklet nélkül.
1724. sír Gy. „Sodronyfűgő”,
gyöngyök.
1725. sír N. „Sodronyfűgő”,
bronz huzalkarperec (Átm: 6,5) (Ltsz: 162/1882.234.).
1726. sír Gy. Karikára húzott lemezgömbbel díszített ezüst fülbevaló
(Átm: 2) (Ltsz: 162/1882.235.),
gyöngyök.
1727. sír N. 2 ezüst kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.236.).
gyöngyök.
1728. sír Melléklet nélkül.
1729. sír Melléklet nélkül.
- 55. ásatási nap:**
– 1882. július 18.
– 1730–1736. sír
1730. sír Melléklet nélkül.
1731. sír Gy. „Sodronyfűgő”,
gyöngyök,
bronz huzalkarperec „végei laposak” (Átm: 7)
(Ltsz: 162/1882.237.).
1732. sír Gy. „Ezüst karikafűgő”, azaz „vékony zárt ezüst karika
(Átm: 1,3) (Ltsz: 162/1882.238.),
„sodronyfűgő”,
gyöngyök.
1733. sír Melléklet nélkül.
1734. sír Melléklet nélkül.
1735. sír Melléklet nélkül.
1736. sír Melléklet nélkül.
- 56. ásatási nap:**
– 1882. július 20.
– 1737–1739. sír
1737. sír Melléklet nélkül.
1738. sír Gy. „Sodronyfűgő”,
gyöngyök.
1739. sír F. Bronzból öntött kelet-alpi típusú nagyszíjvég, „felül
három szeggel” (H: 9,6; SZ: 2,5)
(Ltsz: 162/1882.240.) (1. tábla 35.),
Bronzcsat „vaspeczekkel, alul szivalakú lemezbe vég-
zódik” (H: 5; Átm: 4) (Ltsz: 162/1882.241.),
2 bronzlemez övveret „4 szeggel” (Átm: 2,2)
(Ltsz: 162/1882.242.),
bronzlemez övveret „ezüstözve, két kiálló szeggel” (H:
2,5; SZ: 1,3) (Ltsz: 162/1882.243.).
A leltárkönyv valószínűleg ehhez a sírhoz tartozóként
sorol fel még egy négyszögletes bronzcsatot „peczek
nélkül” (Átm: 2,5) (Ltsz: 162/1882.239.).
- 57. ásatási nap:**
– 1882. július 21.
– 1740–1749. sír
1740. sír Melléklet nélkül.
1741. sír Melléklet nélkül.

1742. sír Melléklet nélkül.
 1743. sír Melléklet nélkül.
 1744. sír Melléklet nélkül.
 1745. sír Gy. 2 „Sodronyfűgő”,
 gyöngyök.
 1746. sír N. 2 filigrándíszes ezüst karikára húzott lemezgömbös
 fülbevaló (Átm: 3) (Ltsz: 162/1882.245.) (4. tábla 1.),
 gyöngyök,
 nyitott bronz pántkarperec „vályús díszítéssel” (Átm:
 6,5) (Ltsz: 162/1882.244.).
 1747. sír Melléklet nélkül.
 1748. sír Melléklet nélkül.
 1749. sír Melléklet nélkül.
58. ásatási nap: – 1882. július 22.
– 1750–1756. sír
 1750. sír Melléklet nélkül.
 1751. sír F. Ezüstözött bronzlemez kisszíjvég „a felső lapja díszítve
 van, alul szív alakba végződik” (H: 2,5; SZ: 1,5)
 (Ltsz: 162/1882.246.),
 bronzlemez kisszíjvég „alul félkör alakba végződik”
 (H: 2,5; SZ: 1,5) (Ltsz: 162/1882.247.),
 hasonló kisszíjvég töredéke (Ltsz: 162/1882.248.),
 2 bronzlemez övveret „felül négy dudoros gombbal,
 alul két kiálló lyukas lemezzel” (H: 4; SZ: 3,3)
 (Ltsz: 162/1882.249.),
 bronzlemez övveret „alul keskenyedik, felül két, alul
 egy dudoros gombbal, alsó részén két kiálló lyukas le-
 mezzel” (H: 6; SZ: 2) (Ltsz: 162/1882.250.),
 „bronzgomb” (Átm: 2,5) (Ltsz: 162/1882.251.).
 A leltárkönyv ennél a sírnál felsorol még egy „vékony
 nyílt ezüst karikát” (Átm: 1) (Ltsz: 162/1882.251.).
 1752. sír F. Vascsat,
 vaskés.
 1753. sír Melléklet nélkül.
 1754. sír Melléklet nélkül.
 1755. sír Melléklet nélkül.
 1756. sír Melléklet nélkül.
59. ásatási nap: – 1882. július 24.
– 1757–1765. sír
 1757. sír Melléklet nélkül.
 1758. sír F. Vascsat,
 vaskarika,
 vaskés.
 1759. sír Gy. 2 bronz „karikafűgő”, azaz „nyílt karikából képzett
 bronz fülönfüggők, középen egy-egy karikával”
 (Ltsz: 162/1882.254.),
 gyöngyök,
 bronz „karperec”, azaz pántkarperec, a leltárkönyv sze-
 rint viszont bronz huzalkarperec (Átm: 6,5)
 (Ltsz: 162/1882.253.).
 1760. sír Melléklet nélkül.
 1761. sír Melléklet nélkül.
 1762. sír Melléklet nélkül.
 1763. sír Melléklet nélkül.
 1764. sír Melléklet nélkül.
 1765. sír Melléklet nélkül.
60. ásatási nap: – 1882. július 25.
– 1766–1774. sír
 1766. sír Melléklet nélkül.
 1767. sír N. Ezüst kosaras fülbevaló (Átm: 3)
 (Ltsz: 162/1882.255.),
 bronz kosaras fülbevaló karikája, kiszélesedő lapján
 „kördíszítéssel” (Átm: 4) (Ltsz: 162/1882.256.),
 gyöngyök.
 1768. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”,
 gyöngyök,
 bronz huzalkarperec (Átm: 6,5) (Ltsz: 162/1882.257.).
 1769. sír Melléklet nélkül.
 1770. sír Melléklet nélkül.
 1771. sír Melléklet nélkül.
 1772. sír Melléklet nélkül.
 1773. sír Melléklet nélkül.
 1774. sír Melléklet nélkül.
61. ásatási nap: – 1882. július 26.
– 1775–1782. sír
 1775. sír Melléklet nélkül.
 1776. sír F. Vascsat,
 vas „ütő” (talán csiolóvas?).
 1777. sír Gy. „Sodronyfűgő”,
 gyöngyök.
 1778. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”,
 gyöngyök,
 egyenes bronztű (stílustű) töredéke (H: 7,3)
 (Ltsz: 162/1882.259.),
 nyílt bronz pántkarperec (Átm: 5,3; SZ: 1)
 (Ltsz: 162/1882.258.).
 1779. sír Melléklet nélkül.
 1780. sír Melléklet nélkül.
 1781. sír Melléklet nélkül.
 1782. sír Melléklet nélkül.
62. ásatási nap: – 1882. július 27.
– 1783–1790. sír
 1783. sír Melléklet nélkül.
 1784. sír Melléklet nélkül.
 1785. sír F. Vaskés.
 1786. sír Gy. Bronz „sodronyfűgő” (a leltárkönyvben viszont: ép
 nagy bronz kosaras fülbevaló, kosarából a kő kiesett)
 (Ltsz: 162/1882.261.),
 gyöngyök,
 nyílt bronz pántkarperec „hullámvonal és kör díszítés-
 sel” (Átm: 6,5; SZ: 1) (Ltsz: 162/1882.260.).
 1787. sír Melléklet nélkül.
 1788. sír Melléklet nélkül.
 1789. sír Melléklet nélkül.
 1790. sír Melléklet nélkül.
63. ásatási nap: – 1882. július 31.
– 1791–1796. sír
 1791. sír Melléklet nélkül.
 1792. sír N. Gyöngyök,
 Bronz „kargyűrű”, azaz huzalkarperec, a leltárkönyv-
 ben viszont nyílt bronz pántkarperec (Átm: 4; SZ: 1,3)
 (Ltsz: 162/1882.262.).
 1793. sír F. Vaskarika,
 vas „ütő” (csiolóvas).
 1794. sír Melléklet nélkül.
 1795. sír Melléklet nélkül.
64. ásatási nap: – 1882. augusztus 1.
– 1796–1801. sír
 1796. sír Melléklet nélkül.
 1797. sír Melléklet nélkül.
 1798. sír N. 2 „sodronyfűgő”,
 gyöngyök,
 kis bronztű (stílustű) töredéke (H: 6)
 (Ltsz: 162/1882.264.),
 bronz huzalkarperec „végei felé vastagodók” (Átm: 4,7)
 (Ltsz: 162/1882.263.).
 1799. sír Gy. Gyöngyök.
 1800. sír Melléklet nélkül.
 1801. sír Melléklet nélkül.
65. ásatási nap: – 1882. augusztus 3.
– 1802–1810. sír
 1802. sír N. Bronz kosaras fülbevaló,
 gyöngyök,
 bronzgyűrű „kerek fejű, vékony bronz lemezből” (a
 fej átm: 1,4) (Ltsz: 162/1882.265.).
 1803. sír N. Gyöngyök,
 kis bronztű (stílustű) „lapos fejű” (H: 5,5)
 (Ltsz: 162/1882.268.),
 törött bronz huzalkarperec (Átm: 6)
 (Ltsz: 162/1882.266.),
 bronz huzalkarperec (Átm: 4) (Ltsz: 162/1882.267.),
 vaskés.
 1804. sír Gy. Bronz „sodronyfűgő”,
 vascsat,
 2 vaskarika,

1805. sír F. vaskés.
Vas „szorító” (szíjbújtató?),
vaskés.
1806. sír N. „Sodronyfűgő”,
gyöngyök.
1807. sír Gy. Gyöngyök.
1808. sír Melléklet nélkül.
1809. sír Melléklet nélkül.
1810. sír Melléklet nélkül.
- 66. ásatási nap:** – 1882. augusztus 4.
– 1811–1818. sír
1812. sír F. Vaskés,
vaskules.
1813. sír Melléklet nélkül.
1814. sír N. 2 „sodronyfűgő”,
gyöngyök.
1815. sír N. Gyöngyök.
2 nyílt bronz pántkarperec „hullámvonallal és beütött pontdíszítéssel” (Átm: 6,5; SZ: 0,9) (Ltsz: 162/1882.268.).
1816. sír Melléklet nélkül.
1817. sír Melléklet nélkül.
1818. sír Melléklet nélkül.
- 67. ásatási nap:** – 1882. augusztus 7.
– 1819–1824. sír
1819. sír Melléklet nélkül.
1820. sír F. 2 nyílt bronz pántkarperec (Átm: 6,3; SZ: 0,8) (Ltsz: 162/1882.269.),
vaskés.
1821. sír Gy. „Sodronyfűgő”,
gyöngyök.
1822. sír F. Bronzcsat „peczek nélkül, bronzlemezből” (Átm: 4) (Ltsz: 162/1882.270.),
vascsat,
vaskés.
1823. sír Melléklet nélkül.
1824. sír Melléklet nélkül.
- 68. ásatási nap:** – 1882. augusztus 8.
– 1825–1835. sír
1825. sír Melléklet nélkül.
1826. sír N. Gyöngyök,
bronztű (stílustű) „behajtott füllel” (H: 5,5) (Ltsz: 162/1882.272.),
2 bronz pántkarperec „díszítve” (Átm: 6,8; SZ: 0,8) (Ltsz: 162/1882.271.).
1827. sír N. 2 „sodronyfűgő”,
gyöngyök.
1828. sír F. Vascsat,
vaskarika,
vaskés.
1829. sír Melléklet nélkül.
1830. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”,
gyöngyök,
bronz „karperec”, azaz pántkarperec, a leltárkönyvben viszont bronz huzalkarperec „gömbölyű, a végein kiszélesedik, pontdíszítéssel” (Átm: 6) (Ltsz: 162/1882.273.).
1831. sír F. Vas fokos,
2 vas nyílhegy,
vas „ütő” (csiholóvas?).
1832. sír Melléklet nélkül.
1833. sír Melléklet nélkül.
1834. sír Melléklet nélkül.
1835. sír Melléklet nélkül.
- 69. ásatási nap:** – 1882. augusztus 9.
– 1836–1843. sír
1836. sír Melléklet nélkül.
1837. sír F. Ezüstlemez nagyszíjvég „a felső lemeze díszítve van, az alsó lemez törött” (H: 6,5; SZ: 2,5) (Ltsz: 162/1882.279.),
hosszúkás ezüstözött bronzlemez övveret (szíjvég?) „alul két lyukas peczekkel, felül kör díszítéssel” (H: 3,5; SZ: 1,3) (Ltsz: 162/1882.278.),
- 3 négyszegletes ezüstlemez övveret „három szeggel” (Átm: 2,1) (Ltsz: 162/1882.274.),
hosszúkás négyszegletes bronzlemez övveret „felületén négy bevésott karika díszítéssel” (SZ: 3) (Ltsz: 162/1882.275.),
bronzlemez övveret „alul félköralakúlag záródik, alsó felületén két kiálló lyukas peczekkel, felső felületén öt karika díszítéssel” (Átm: 2,5) (Ltsz: 162/1882.276.),
köralakú bronzcsat „mozgatható peczekkel” (Átm: 2,5) (Ltsz: 162/1882.277.),
bronz huzalkarperec,
vaskés.
1838. sír N. Gyöngyök,
bronz „karperec”, azaz pántkarperec.
1839. sír Gy. Gyöngyök,
törött bronz „karperec”, azaz pántkarperec (a leltárkönyvben viszont: bronz huzalkarperec) (Átm: 7) (Ltsz: 162/1882.280.).
1840. sír N. Gyöngyök,
bronz „karperec”, azaz pántkarperec.
1841. sír F. „Vas kargyűrű”, azaz vashuzal karperec, a leltárkönyvben viszont: nyílt bronz pántkarperec „hullámvonal díszítéssel” (Átm: 6,3; SZ: 0,8) (Ltsz: 162/1882.283.),
„rovátkos díszítésű” bronzkarika (Átm: 3,7) (Ltsz: 162/1882.282.),
„csonttárgy, alul lapos és bekarcolt csigavonaldíszítésű, felül fedélalakúlag hajlik meg és négy helyen át van fúrva” (prizma alakú tarsolyzár?) (H: 7; SZ: 2,5) (Ltsz: 162/1882.281.).
1842. sír Gy. „Sodronyfűgő”,
gyöngyök.
1843. sír Melléklet nélkül.
- 70. ásatási nap:** – 1882. augusztus 10.
– 1844–1850. sír
1844. sír Melléklet nélkül.
1845. sír F. Bronzcsat,
vaskés,
vaspánt.
1846. sír F. Kis római bronzérem,
vaskarika,
vaskés,
tűzkő (kova).
1847. sír N. Bronz „kargyűrű”, azaz huzalkarperec, a leltárkönyvben viszont nyílt bronz pántkarperec „végein pont díszítéssel” (Átm: 6; SZ: 0,8) (Ltsz: 162/1882.284.).
1848. sír Melléklet nélkül.
1849. sír Gy. „Sodronyfűgő”,
2 kis bronz huzalkarperec („nyílt bronz karikák”) (Átm: 3,5) (Ltsz: 162/1882.285.).
1850. sír Gy. 2 „sodronyfűgő”,
gyöngyök,
kis poncolt bronz huzalkarperec (Átm: 6) (Ltsz: 162/1882.286.).
- 71. ásatási nap:** – 1882. augusztus 11.
– „Sírok nem találtattak.”
- 72. ásatási nap:** – 1882. augusztus 12.
– 1851–1867. sír
1851. sír Melléklet nélkül.
1852. sír Melléklet nélkül.
1853. sír N. Gyöngyök,
nyílt bronz pántkarperec „két vége át van fúrva és egy bronz sodrony van belefűzve” (Átm: 6,8; SZ: 0,9) (Ltsz: 162/1882.287.).
1854. sír N. 2 „sodronyfűgő”, amelyeket talán a leltárkönyv mint 2 darab bronz karperec töredékét említ (Ltsz: 162/1882.288.).
1855. sír Gy. 3 négyszegletes bronz (a leltárkönyv szerint ezüst) lemez övveret „négy szeggel díszítve” (Átm: 2) (Ltsz: 162/1882.289.).
1856. sír Melléklet nélkül.
1857. sír Melléklet nélkül.
1858. sír Melléklet nélkül.

1859. sír Melléklet nélkül.
 1860. sír Melléklet nélkül.
 1861. sír Melléklet nélkül.
 1862. sír Melléklet nélkül.
 1863. sír Melléklet nélkül.
 1864. sír Melléklet nélkül.
 1865. sír Melléklet nélkül.
 1866. sír F. Bronz „karperecz”, azaz pántkarperec, a leltárkönyvben viszont: bronz huzalkarperec „két végén kiszélesedik” (Átm: 6,5) (Ltsz: 162/1882.290.), vaskarika, vaskés, „csonttárgy”
 1867. sír F. Bronz „sodronyfűgő”, vaskés.
73. ásatási nap: * – 1882. augusztus 14.
 – 1868–1874. sír
 1868. sír N. „Karikás” fülbevaló, „ezüst sodronyból, rajta egy mozgatható kis karika és két kis boglár” (Átm: 2) (esetleg töredékes, karikára húzott gyöngycsüngős fülbevaló?) (Ltsz: 162/1882.291.), kis bronzú (stílustú) töredéke (H: 6) (Ltsz: 162/1882.294.), nyílt bronz pántkarperec „két végén kördíszítéssel” (Átm: 5–6; SZ: 0,7) (Ltsz: 162/1882.292.), bronz „kargyűrű”, azaz huzalkarperec (a leltárkönyv szerint: rovátkos nyílt bronzkarika) (Átm: 3,6) (Ltsz: 162/1882.293.).
 1869. sír F. Vascsat, vaskarika.
 1870. sír F. Vaskarika, „csiszolókö” (fenőkő?), vas zabla töredéke.
 1871. sír Melléklet nélkül.
 1872. sír Melléklet nélkül.
 1873. sír Melléklet nélkül.
 1874. sír Melléklet nélkül.
74. ásatási nap: – 1882. augusztus 16.
 – 1875–1884. sír
 1875. sír Melléklet nélkül.
 1876. sír Melléklet nélkül.
 1877. sír F. Vaskarika, vaskés.
 1878. sír F. „Vas kargyűrű”, azaz vashuzal karperec, a leltárkönyvben viszont: nyílt bronz pántkarperec (Átm: 5; SZ: 0,5) (Ltsz: 162/1882.297.), törött bronz „kerékdísz” (szíjostókarika?).
 1879. sír N. 2 bronz „sodronyfűgő”, 2 nagy töredékes bronz kosaras fülbevaló (Ltsz: 162/1882.295.), gyöngyök, nyílt bronz pántkarperec (Átm: 6,3; SZ: 1,1) (Ltsz: 162/1882.296.).
 1880. sír Melléklet nélkül.
 1881. sír Melléklet nélkül.
 1882. sír Melléklet nélkül.
 1883. sír Melléklet nélkül.
 1884. sír Melléklet nélkül.
75. ásatási nap: – 1882. augusztus 17.
 – 1885–1888. sír
 1885. sír Melléklet nélkül.
 1886. sír Gy. „Sodronyfűgő”, gyöngyök.
 1887. sír F. 2 vaskarika, vaskés, „agyagkorong” (orsókorong?).
 1888. sír N. 2 bronz „sodronyfűgő”, vastú, törött bronz „karperecz”, azaz pántkarperec, vaskés.
76. ásatási nap: – 1882. augusztus 18.
 – 1889–1900. sír
 1889. sír Melléklet nélkül.
 1890. sír Melléklet nélkül.
 1891. sír Melléklet nélkül.
 1892. sír Melléklet nélkül.
 1893. sír Melléklet nélkül.
 1894. sír Melléklet nélkül.
 1895. sír Melléklet nélkül.
 1896. sír Melléklet nélkül.
 1897. sír Melléklet nélkül.
 1898. sír Melléklet nélkül.
 1899. sír Melléklet nélkül.
 1900. sír Melléklet nélkül.
77. ásatási nap: – 1882. augusztus 19.
 – 1901–1904. sír
 1901. sír Melléklet nélkül.
 1902. sír Melléklet nélkül.
 1903. sír Melléklet nélkül.
 1904. sír Melléklet nélkül.
78. ásatási nap: – 1882. augusztus 21.
 – 1905–1910. sír
 1905. sír N. Gyöngyök, bronz „karperecz”, azaz pántkarperec, a leltárkönyvben viszont nyílt bronzkarika, azaz huzalkarperec (Átm: 4) (Ltsz: 162/1882.298.).
 1906. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”, gyöngyök, kis bronz huzalkarperec.
 1907. sír Gy. 2 „sodronyfűgő”.
 1908. sír N. „Karperecz”, azaz pántkarperec, ólomkarika.
 1909. sír Melléklet nélkül.
 1910. sír Melléklet nélkül.
79. ásatási nap: – 1882. augusztus 22.
 – 1911–1917. sír
 1911. sír F. Vascsat, vaskarika, vaskés, „csonttárgy”.
 1912. sír Melléklet nélkül.
 1913. sír Melléklet nélkül.
 1914. sír Melléklet nélkül.
 1915. sír Melléklet nélkül.
 1916. sír N. 2 „sodronyfűgő”, gyöngyök.
 1917. sír Melléklet nélkül.
80. ásatási nap: – 1882. augusztus 23.
 – 1918–1923. sír
 1918. sír Gy. 2 bronz „gombos függő”, azaz „bogláros bronz fülönfüggő, áll egy karikából s egy erre erősített hosszúkas boglárból (karika Átm: 1,5, boglár H: 2,5)” (gömbcsüngős fülbevaló?) (Ltsz: 162/1882.300.), gyöngyök, kis tű (stílustú), nyílt bronz pántkarperec (Átm: 4,5; SZ: 0,4) (Ltsz: 162/1882.301.).
 1919. sír N. Bronz „sodronyfűgő”, római bronzérem.
 1920. sír F. Vascsat, vaskés.
 1921. sír Melléklet nélkül.
 1922. sír Melléklet nélkül.
 1923. sír Melléklet nélkül.
81. ásatási nap: – 1882. augusztus 24.
 – 1923–1928. sír
 1924. sír F. 1 (a leltárkönyvben viszont 2 darab) bronz „karperecz-töredék” (pántkarperecből?), (Ltsz: 162/1882.299.) 5 üvegdarab (Ltsz: 162/1882.349.).
 1925. sír N. 2 „sodronyfűgő”, a leltárkönyvben viszont 2 bronz kosaras fülbevaló töredéke (Ltsz: 162/1882.303.), nyílt bronz pántkarperec „hullámvonal díszítéssel” (Átm: 5,7) (Ltsz: 162/1882.302.).
 1926. sír F. Vaskarika, vaskés.

1927. sír F. Vascsat, vaskés.
1928. sír Melléklet nélkül.
- 82. ásatási nap:** – 1882. augusztus 25.
– 1929–1933. sír
1929. sír Melléklet nélkül.
1930. sír F. 2 vascsat, vaskés.
1931. sír Melléklet nélkül.
1932. sír Melléklet nélkül.
1933. sír N. „Lapos”, „bronz fülönfüggő bronz sodronyból, a középén kiszélesedik” (kosaras fülbevaló karikája?) (Átm: 4,5) (Ltsz: 162/1882.304.), „lajos”, „nyílt bronz fülönfüggő hullámvonal díszítéssel... bronzlemezből” (kosaras fülbevaló karikája?) (Átm: 5; SZ: 0,4) (Ltsz: 162/1882.305.), gyöngyök, bronz „karperec” (pántkarperec?) töredéke (Átm: 3,6) (Ltsz: 162/1882.306.).
- 83. ásatási nap:** – 1882. augusztus 26.
– 1934–1942. sír
1934. sír Melléklet nélkül.
1935. sír F. „20 darabból álló vas övdísz” (övgarnitúra), „nagyon rozsdás”.
1936. sír F. Vas zabla töredéke.
1937. sír F. 3 ezüstlemez övveret „szegekkel” (Átm: 2,3) (Ltsz: 162/1882.307.), bronz „karperec” (pántkarperec?) töredéke (Ltsz: 162/1882.308.), vaskés.
A leltárkönyv talán ehhez a sírhoz tartozóként említi meg az alábbi tárgyakat:
9 darab „különféle bronzlemez” (Ltsz: 162/1882.309.), 3 darab „bronz sodronytöredék” (Ltsz: 162/1882.310.).
1938. sír Gy. 2 „sodronyfűgő”, gyöngyök.
1939. sír Gy. 2 „sodronyfűgő”, gyöngyök, „sodronygyűrű”.
1940. sír Gy. „Sodronyfűgő”, a leltárkönyvben viszont: bronz kosaras fülbevaló töredéke (Ltsz: 162/1882.312.), gyöngyök, „karperec”, azaz pántkarperec, a leltárkönyvben viszont bronz huzalkarperec (Átm: 4,5) (Ltsz: 162/1882.311.).
1941. sír Melléklet nélkül.
1942. sír Melléklet nélkül.
- 84. ásatási nap:** – 1882. augusztus 28.
– 1943–1949. sír
1943. sír Melléklet nélkül.
1944. sír F. Vascsat, vaskés, vas „ütő” (csiholóvas?).
1945. sír Gy. „Sodronyfűgő”, gyöngyök.
1946. sír F. Vaskarika, vaskés.
1947. sír Melléklet nélkül.
1948. sír Melléklet nélkül.
1949. sír Melléklet nélkül.
- 85. ásatási nap:** – 1882. augusztus 29.
– 1950–1958. sír*
1950. sír Gy. Gyöngyök, „karperec”, azaz pántkarperec, a leltárkönyvben viszont: bronz huzalkarperec (Átm: 4) (Ltsz: 162/1882.313.).
1951. sír Melléklet nélkül.
1952. sír F. Bronzcsat (H: 2,6) (Ltsz: 162/1882.318.), 2 vaskarika, vaskés.
1953. sír Melléklet nélkül.
1954. sír Melléklet nélkül.
1955. sír Melléklet nélkül.
1956. sír Melléklet nélkül.
1957. sír Melléklet nélkül.
1958. sír Melléklet nélkül.
- 86. ásatási nap:** – 1882. augusztus 30.
– 1959–1961. sír
1959. sír Melléklet nélkül.
1960. sír F. Bronzcsat „vaspeczekkel, alul két kiálló lyukas szeggel” (H: 5) (Ltsz: 162/1882.314.), 8 szíjvég ezüst, illetve ezüstözött bronzlemezből, „különféle nagyságúak, hiányosak” (Ltsz: 162/1882.315.), vaskarika, vaskés.
1961. sír Melléklet nélkül.
- 87. ásatási nap:** – 1882. augusztus 31.
– 1962–1970. sír
1962. sír Melléklet nélkül.
1963. sír Melléklet nélkül.
1964. sír Melléklet nélkül.
1965. sír Melléklet nélkül.
1966. sír Melléklet nélkül.
1967. sír Melléklet nélkül.
1968. sír F. Bronzcsat „áttört díszítéssel” (Átm: 2,5) (Ltsz: 162/1882.316.), 3 bronzlemez szíjvég („kettős lemezből”) (Ltsz: 162/1882.317.), övveret, 2 „övkapocstöredék” (csüngős övverettöredék?).
1969. sír Melléklet nélkül.
1970. sír Melléklet nélkül.
- 88. ásatási nap:** – 1882. szeptember 1.
– 1971–1984. sír
1971. sír Melléklet nélkül.
1972. sír Melléklet nélkül.
1973. sír Melléklet nélkül.
1974. sír Melléklet nélkül.
1975. sír Melléklet nélkül.
1976. sír Melléklet nélkül.
1977. sír Melléklet nélkül.
1978. sír Melléklet nélkül.
1979. sír Melléklet nélkül.
1980. sír Melléklet nélkül.
1981. sír Gy. Gyöngyök, bronz „karperec”, azaz pántkarperec, a leltárkönyvben viszont bronz huzalkarperec (Átm: 4) (Ltsz: 162/1882.319.), „csontsíp” két darabra törve (H: 9) (Ltsz: 162/1882.320.).
1982. sír Gy. 2 bronz „sodronyfűgő”, „vékony bronz sodronyból” (Átm: 2) (Ltsz: 162/1882.321.), gyöngyök, bronz „karperec” (pántkarperec?).
1983. sír Melléklet nélkül.
1984. sír Melléklet nélkül.
- 89. ásatási nap:** – 1882. szeptember 2.
– „Sírok nem találtattak.”
- 90. ásatási nap:** – 1882. szeptember 4.
– 1985–1993. sír*
1985. sír „Értéktelen vastárgyakkal.”
1986. sír „Értéktelen vastárgyakkal.”
1987. sír „Értéktelen vastárgyakkal.”
1988. sír „Értéktelen vastárgyakkal.”
1989. sír „Értéktelen vastárgyakkal.”
1990. sír „Értéktelen vastárgyakkal.”
1991. sír „Értéktelen vastárgyakkal.”
1992. sír „Értéktelen vastárgyakkal.”
1993. sír „Értéktelen vastárgyakkal.”
- 91. ásatási nap:*** – 1882. szeptember 5.
– 1994–2010. sír
1994. sír Melléklet nélkül.
1995. sír N. Bronz kosaras fülbevaló töredéke

- (Ltsz: 162/1882.322.),
gyöngyök.
1996. sír Melléklet nélkül.
1997. sír Melléklet nélkül.
1998. sír Melléklet nélkül.
1999. sír Melléklet nélkül.
2000. sír Melléklet nélkül.
2001. sír Melléklet nélkül.
2002. sír Melléklet nélkül.
2003. sír Melléklet nélkül.
2004. sír Melléklet nélkül.
2005. sír Melléklet nélkül.
2006. sír Melléklet nélkül.
2007. sír F. Vascsat,
2 vaskarika,
vaskés.
2008. sír Melléklet nélkül.
2009. sír Melléklet nélkül.
2010. sír Melléklet nélkül.
- 92. ásatási nap:** – 1882. szeptember 6.
– 2011–2020. sír
2011. sír Melléklet nélkül.
2012. sír Melléklet nélkül.
2013. sír Melléklet nélkül.
2014. sír Melléklet nélkül.
2015. sír Melléklet nélkül.
2016. sír Melléklet nélkül.
2018. sír Melléklet nélkül.
2019. sír N. Bronz „karikafüggő”,
gyöngyök.
2020. sír Melléklet nélkül.
- 93. ásatási nap:** – 1882. szeptember 7.
– 2021–2031. sír*
2021. sír Melléklet nélkül.
2022. sír Melléklet nélkül.
2023. sír Melléklet nélkül.
2024. sír Melléklet nélkül.
2025. sír Melléklet nélkül.
2026. sír F. Vaskarika,
vaskés,
„kardhüvelyvég csontból” (csonttégely?).
2027. sír Melléklet nélkül.
2028. sír Melléklet nélkül.
2029. sír Melléklet nélkül.
2030. sír Melléklet nélkül.
2031. sír Melléklet nélkül.
- 94. ásatási nap:** – 1882. szeptember 9.
– 2032–2034. sír
2032. sír Melléklet nélkül.
2033. sír F. „A koponya bal oldalán álló kis csuporban” a következő 4 övveret:
„domború aranyozott bronz gomb”, azaz aranylemezből préselt domború övveret, amely négyszirmú virágot mintáz, alapja egy négyszeresen átlukasztott csontlapocska, belsejét fehér por szerű anyag tölti ki. (Átm: 2,5) (Ltsz: 162/1882.323.) (3. tábla 23.), hasonló kisebb övveret (Átm: 1,8) (Ltsz: 162/1882.324.), hasonló törött kis övveret (Ltsz: 162/1882.325.), hasonló övveret kis töredéke (Ltsz: 162/1882.326.), Lipp véleménye szerint ezek a tárgyak „valószínűleg egy kirabolt régibb sír maradványai”,
vaskés.
2034. sír Melléklet nélkül.
- 95. ásatási nap:** – 1882. szeptember 11.
– „Feldúlt sírok találtattak csak...”
- 96. ásatási nap:** 1882. szeptember 12.
– „Feldúlt sírok találtattak csak...”
- 97. ásatási nap:** 1882. szeptember 13.
– „Feldúlt sírok találtattak csak...”
- 98. ásatási nap:** 1882. szeptember 14.
– „Feldúlt sírok találtattak csak...”
- 99. ásatási nap:** 1882. szeptember 15.

– „Feldúlt sírok találtattak csak...”

100. ásatási nap: 1882. szeptember 16.

– „Feldúlt sírok találtattak csak...”

101. ásatási nap:* 1882. szeptember 18.

– „Feldúlt sírok találtattak csak, egyúttal az egész sírmező ismét egyenletessé tétetett.”

1882. május 11. és 1882. szeptember 18. közötti ásatásból származó beletározott, de pontosan nem azonosított tárgyak:

Az 1595, 1643. vagy az 1693. sírből:

2 darab négyszögletes bronzcsat (Átm: 2,5) (Ltsz: 162/1882.332.),
Bronzcsat töredéke (Átm: 2,3) (Ltsz: 162/1882.333.),

Az 1344. vagy az 1354. sírből:

2 darab vas csörgő „felül füllel, alul négy részre osztva” (Átm: 3,5) (Ltsz: 162/1882.348.),

Az 1342. vagy az 1870. sírből:

„Csiszolt kötőredék, lapos, felül lyukkal” (fenőkő) (H: 5; SZ: 3,5) (Ltsz: 162/1882.350.),

Az 1641, 1659, 1687, 1866, 1911. és a 2026. sírokból:

„Csonttárgy, lyukas” (H: 1,7) (Ltsz: 162/1882.340.),
„csonttárgy, csavaralakú, felül lyukas” (H: 2,5) (Ltsz: 162/1882.341.),

„csonttárgy, fűrő alakú, görbült” (H: 6) (Ltsz: 162/1882.342.),

„csonttárgy, lyukas, alul sima, felül rovátkos és kördíszsel” (H: 7,5; SZ: 1,7) (Ltsz: 162/1882.343.),

„csonttárgy, lapos, felül lyukas” (H: 6) (Ltsz: 162/1882.344.),

„csonttárgy gömbölyű, kördíszítéssel” (H: 7,5) (Ltsz: 162/1882.345.).

Nem azonosítható tárgyak:

Nyílt bronzkarika (Átm: 3,5) (Ltsz: 162/1882.327.),

Bronzkarika 3 darab töredéke (Ltsz: 162/1882.328.),

33 darab bronz huzalkarika (Átm: 3,5; 3,0; 2,5) (Ltsz: 162/1882.329–331.),

Gömböcskés bronz fülbevaló (Átm: 2) (Ltsz: 162/1882.334.),

Gömböcskés bronz fülbevaló (Átm: 1,4) (Ltsz: 162/1882.335.),

Vékony bronz huzalkarika fülbevaló (Átm: 1,3) (Ltsz: 162/1882.337.),

„Tölcsér alakú bronzlemezek” (fülbevaló csüngőrésze?) (H: 1,5) (Ltsz: 162/1882.339.),

„Bronzlemez, tölcséralakú” (fülbevaló csüngőrésze?) (H: 1,8) (Ltsz: 162/1882.352.),

Kosaras fülbevalók alsó kosár részének 55 darab töredéke (Ltsz: 162/1882.336.),

11 darab bronz kosaras fülbevalótöredék (Ltsz: 162/1882.338.)

Nagyobb kosaras fülbevalók kosarainak 24 darab töredéke (Ltsz: 162/1882.353.),

Kisebb kosaras fülbevalók kosarainak 28 darab töredéke (Ltsz: 162/1882.354.),

„Bronz fülönfüggők vékony bronzlemezekből és apró bronzkarikák”

172 darab (Ltsz: 162/1882.355.),

„Bronz karperecek és fülönfüggők” 9 darab töredéke (Ltsz: 162/1882.356.),

„Kerek rézlemezek” (Átm: 1,5) (Ltsz: 162/1882.346.),

„Üveggyöngyök, 1 tele doboz” (Ltsz: 162/1882.357.),

III. Temetkezési szokások

1. Tájéolás:

A temető egészében az ÉNy–DK-i tájolás volt általános (Lipp korábban ugyan Ny–K-et említ!), csupán a temető, ill. „a domb déli lejtőjének legkeletibb végében” három sírsor, azaz mintegy 150–160 sír tért el ettől, az ottani sírsorokban ugyanis gyakori volt a fordított tájolás (DK–ÉNy) (korábban ezek esetében K–Ny-it említ!), to-

vább az össze-vissza tájolt sírok.

2. Sírgödör:

A sírgödörök mélysége a talajfelszín alatti szikla mélységétől függően 1–2,5 m között változott. Szélességük 1–1,5 m volt. Hosszúságuk a tetem méretéhez igazodott. A domb tetején, általában keskenyebbek és 1 m mélységűek voltak, hiszen a sziklába vágták őket, a domb aljában pedig, ahol az agyagba ásták őket, általában 1,5 m szélesek és 2 m mélyek voltak. Sarkaik minden esetben lekerekítettek voltak. A sírok feneke általában a lábak felé lejtett, a koponya tehát magasabban feküdt. Néhány esetben kópakolás is volt, ti. a sírgödört „ökölnyi nagyságú” kövekkel rakták körül. Néhány további sírban, a gödör négy sarkában „kőduczok” álltak. A gazdagabb mellékletű sírokat általában mélyebbre ásták, de ez nem tekinthető általánosnak.

3. A halottak sírbahelyezésének módja:

A temetőben a csontvázak háton fekvő, kinyújtott helyzetben voltak. Lábbal a gödör keleti végfalának támaszkodtak, fejük felett így üres tér maradt. Csak néhány esetben fordult elő a kéz, illetve a láb rendellenes fekvése. Egyetlen melléklet nélküli urnasír került napvilágra, ennek azonban a temetőhöz való tartozása bizonytalan. Lipp egyetlen kettőssírről tett említést, amelyben két férfi feküdt karonfogva. Mindkettő 5–6 vaskéssel és egy-egy csákánnyal („Hacke”) volt eltemetve. Mindkét említett sírt (az urnasírt, valamint a kettőssírt) 1882. március 15. előtt tárták fel. Lipp elbeszéléséből azonban valószínű, hogy több kettőssír (elsősorban nő gyermekkel) is előkerült.

Több sírban, főként a gazdagabbakban sikerült megfigyelni koporsóra utaló „5–10 centiméter széles nyirkos fekete földvonalat”. Ezek pallókból ácsolt és vasszegekkel összeállított ládaszerű koporsóktól származtak. Az egyik fiatal nő sírjában lelt koporsó anyaga Lipp szerint tölgyfa volt. (Ez a sír is 1882. március 15. előtt került elő.) Több gyermeksírból is megfigyelt koporsót, de a fellelt koporsók többsége női sírban volt. A koporsók esetében „durva szövet vagy gyékény takaró” létét is megfigyelte, amelyek szerinte a koporsók tetejét alkották, lévén azokat földetlennek gondolta. A sírok túlnyomó többségében azonban nem találtak koporsóra utaló nyomot.

4. Lovas temetkezések és egyéb állattal történt temetkezések:

A temető ásatása előtt, kőbányászás során került állítólag napvilágra az egyetlen (vagy néhány?) lovassír. Két sírban volt kutya-, egy gyermeksírból pedig mókuszváz. Az egyik kutya sír biztosan 1882. március 15. előtt került elő.

5. Halotti tor és áldozat nyomai:

A temetőben igen kevés edény volt. 1882. március 15-ig, 1594 sír feltárásából mindössze 6 darab került elő, mindegyike gyermeksírból. Ezek a kisméretű edények („csuprok”) és bronz vagy vaspántos favödörök („fakupák”) Lipp megfigyelései szerint a koponya valamelyik, többnyire annak bal oldalán állottak. Így volt ez a 2033. férfisír esetében is.

Ételmellékletből származó állatcsontok előkerüléséről az ásató nem szólt.

Égésnyomokról Lipp egy esetben tett említést, miszerint is az egyik 1882. március 15. után napvilágra került sírban a csontváz meg volt égve.

6. Egykori bolygatások:

A temető déli oldalán kb. 250 vagy 350 sír volt bolygatott. Minden esetben a mellkasra ástak rá, nyilvánvalóan rabló szándékkal. A dombtetőn is akadt néhány kifosztott, egykor valószínűleg aranyékszereket tartalmazó sír. A megfigyelések alapján e sírokat, a temető délkeleti részén temetkező népesség rabolta ki, az azokban fekvő tetemek teljes felbomlása után. Erre bizonyosság a teljesen összehányt csontokon található, egykori ékszerektől származó zöld patinanyomon kívül a délkeleti temetőrészben fellelt másodlagosan felhasznált ékszerek. A domb közepén és tetején csak néhány esetben került elő bolygatott sír.

„A férfiak legalább is harmadrésznél a koponya teljesen hiányzott”. Mivel ezek a sírok mellékletekben igen szegények voltak, esetükben inkább kultikus koponyarablásra gondolhatunk.

7. Egyéb temetkezési szokásokkal kapcsolatos megfigyelések:

Lipp leírásából ítélve sok helyen lehetett szuperpozíció, ahol is a későbbi temetkezések a korábbiakat szinte teljesen elpusztították.

IV. A leletek értelmezése

A temetőben igen jelentős volt a melléklet nélküli sírok száma. A rendelkezésre álló lista 756 temetkezése közül 395 volt ilyen, vagyis a sírok 52%-a. E jelenség azonban nem magyarázható pusztán az itt élt közösség vagyoni állapotával, sokkal inkább a temetkezési szokásokban is megmutatózó (állatcsontok hiánya, kisszámú edény) vallási – esetünkben nyilván keresztény – háttérrel.

1. Viseleti tárgyak:

Övgarnitúrák:

Övgarnitúrák kizárólag férfisírokból kerültek elő. Egyes darabjai azonban gyermek (fiú) sírokból is fellelt-

hetők voltak. „A Dobogón több volt az övdísz – írja Lipp – mint a városi sírmezőn, de ezek általában egyszerűbbek és kevesebb alkatrészből állók.”

A közölt lista által férfi sírnak meghatározott 150 sír közül 14-ben (a férfi sírok kevesebb mint 10%-ában) és további 2 gyermeksírban volt övgarnitúra, illetve annak kisebb-nagyobb részlete. Összesen tehát 16 sírban.

Lipp és a leltárkönyv igen szűkszavú leírásai alapján a szóbanforgó övtartozékok javarészenek azonosítása aligha lehetséges. Róluk azonban röviden a következőket mondhatjuk el:

A garnitúrák egy részét bronz, vagy ezüstlemezből préselték, illetve vágták ki. Korukat ezek szerint a kora avarkorban és a közép avarkorban állapíthatjuk meg. A későbbi, bronzlemezből kivágott övveretekkel és bronzból öntött szíjvégekkel díszített övek készítése idejéig a késő avarkor elejére, amíg a hasonló anyagú és technikájú griffes övveretekkel, és szíjvégekkel díszített öveket már a kései avarkor virágkorára tehetjük.

Az ásató Lipp Vilmos alapján a dobogói temetőből napvilágra került garnitúrák egyes típusai a következők voltak:

Korong alakú aranylemezből préselt övveretek a 2033. sírből, ahol azonban a 4 darab veret (3. tábla 23.) a csontváz koponyájának bal oldalán álló kis edényben kerültek elő, tehát nem voltak már használatban.

Tausírozott vas övgarnitúra 5 vagy 6 darab került elő. Közöttük van a már említett 1663. sír 10 szíjvégből és 3 övveretből valamint az 1935. sír „20 darabból álló” övkészlete is. Ezek valószínűleg nyugati készítmények lehetnek.

Kétfajú bizánci övcsat (3. tábla 24.), ezüstlemezből préselt, gyöngyözéssel és geometrikus motívumokkal díszített övgarnitúrával, amely egy nagyszíjvégből, 6 széles és 4 keskeny kisszíjvégből, 6 négyszögletes övveretből és 4 lyukvédőből állt (3. tábla 25–29.).

Sima ezüst övgarnitúra – amely 4 szíjvégből és 6 övveretből állott – egy darab volt.

Szalagfonatos ezüst övgarnitúra „számos” került elő. Geometrikus díszű préselt ezüst övgarnitúrából ugyancsak „számos” volt.

Bronzból öntött, pontkörökkel díszített övgarnitúra a következő darabokból állott: Két állatfejjel díszített, szíjbujtató csat (2. tábla 15.); 2 darab kettőslemezű szíjvég (2. tábla 16.); 2 darab téglalap alakú övveret (2. tábla 14.). Az ezeket tartalmazó sír Lipp összefoglaló művében a 16. övgarnitúrák férfisírként szerepel, valójában azonban a csat és az egyik szíjvég alighanem egy tarsolyhoz tartozhatott.⁴⁵

Bronzból öntött sima felületű övgarnitúra (2. tábla 1–12.). Ebben a sírban még egy őskori balta is napvilágra került (2. tábla 13.).

„Kelet-alpi típusú” bronzból öntött övgarnitúrák: 4 darab (2 teljes és 2 feldúlt sírből származó csonka) (1. tábla 1–31, 35.). A legnagyobb méretű közülük Lipp,

ásatásait összefoglaló művében mint a 19. számú övgarnitúrák férfisír leleteit mutatja be (1. tábla 22–33.). Ehhez a sírhoz tartozott még egy pajzsalakúan kiszélesedő fejű, szalagfonatos pántgyűrű (1. tábla 34.), egy csontcsat, egy nagy és 3 kisebb vaskés. A két kisebb garnitúra darabjait mint a 20. övgarnitúrák sír leleteit mutatja be (1. tábla 26–27.) ám a leltárkönyvi adatok szerint ezek is inkább az előzőhöz tartozhattak. A Dobogóról származó összes többi, ehhez az övtípushoz sorolható darabot Bóna István közölte.⁴⁶ Lipp megfigyelései szerint ez az övtípus csak a temető „egy bizonyos tájékaról” került napvilágra.

Övgarnitúra, amely Lipp szerint a következő darabokból állott: 2 nagyobb és 10 kisebb bronzból öntött, négyszögekkel díszített szíjvég (2. tábla 17–18.), 6 láncfonatos és 2 vonalkeretes bronzlemezből préselt négyszögletes övveret (2. tábla 19–20.), továbbá 3 darab sugárdíszes öntött kerek „ezüst” övveret (2. tábla 21.). Ebből, a Lipp összefoglaló művében 18. számmal szereplő övgarnitúrák férfisírből, a férfi ujjáról került elő egy kiszélesedő fejű spirálgűrű (2. tábla 22.). Megjegyzendő, hogy az övdíszek számából inkább 2 hasonló övgarnitúrára lehet következtetni.

Bronzlemezből kivágott, téglalap alakú, közepén két háromszög alakban áttört és négy szeggel díszített övveretekből, hasonló, sima és hat szeggel díszített karika-csüngős övveretekből, sima lemezes (és talán öntött) kisszíjvégekkel, lemezes vagy öntött, indadíszes övcsatokból és az alábbi bronzból öntött nagyszíjvégekkel álló övgarnitúrák kerültek elő a temetőből:

- Hálómintás áttört nagyszíjvég (H: 9,5)
- Gyöngyözött szegélyű, áttört indadíszes nagyszíjvég (H: 5,5)
- Körökkel díszített, áttört nagyszíjvég (H: 9) (2. tábla 26.)
- Két egymás mögött ülő griffet ábrázoló nagyszíjvég (2. tábla 25.)
- Egymás felé hajló kígyókat ábrázoló áttört nagyszíjvég
- Virágcsillagokat ábrázoló nagyszíjvég
- Előlapján indadíszes, hátlapján hullámvonalas nagyszíjvég.

Ebbe a csoportba sorolhatjuk az 1351. és az 1354. sír garnitúráját is, mert szíjvégeik öntöttek, vereteik azonban lemezesek voltak.

Bronzból öntött, griffes övveretekből, kisszíjvégekkel és az alábbi nagyszíjvégekkel álló övgarnitúrák:

- Bronzból öntött, mindkét lapján állatküzdelmi jellel díszített tokos nagyszíjvég (2. tábla 23.).
- Bronzból öntött előlapján állatküzdelmi jellel, hátlapján szimmetrikus indákkal díszített nagyszíjvég (2. tábla 24.).

Bronzból öntött, indadíszes, csüngős övveret-típus amely mint szórványos lelet került napvilágra, Lipp szerint a Dobogón is gyakori volt.

Lipp összefoglaló művében 17. számú övgarnitúrák férfisirként felsorolt temetkezés sima csatja mellett 5 darab aranyozott felületű, indadíszes övveret feküdt, amelyek azonban másodlagosan felhasznált merevcsüngős lószerszámveretek voltak (3. tábla 30.).

Bronz övcsatok:

A lista szerinti 756 sírból 15-ben volt egyszerű övet záró bronzcsat. Ezeknek pontos formája és típusa a leírások alapján nem rekonstruálható biztonságosan, így időbeli besorolásuk is kérdéses.

A kora avarkorra keltezhető egytagú bizánci csatok a temetőben egy alig 100 négyzetméternyi területen kerültek elő (pl. 1409. sír). Lipp 7 típust különböztetett meg közöttük (3. tábla 2, 4–5, 9–11.). (A legutolsó, karikájával egybeöntött testű, áttört indákkal díszített fehérbronz (?) övcsat azonban már külön csoportba sorolható!)⁴⁷ (3. tábla 20.) A Lipp által képen bemutatott, továbbá az általa nem közölt darabokat később Fettich Nándor és Csallány Dezső ismertette.⁴⁸

A talált lista, valamint a leltárkönyv leírása alapján valószínűleg ebbe a csoportba sorolhatjuk az 1409. női sír ezüstözött bronzcsatját „alul három lyukas pecsekkel” (H: 4,5; SZ: 2).

Az emberarccal és csigavonallal díszített bizánci csat (3. tábla 19.) díszítetlen övet zárt.

A furcsa rombusz alakú övcsatot (3. tábla 18.) a bizánci csatokat tartalmazó sírok körüli egyik sírban találták.

Csontcsatok:

Nagy csontcsat töredéke egy sírból látott napvilágot.

Lipp szerint a csont „kelevézcsoatok”, közül néhány díszesen faragott volt.

Övkarikák:

A 125/1881.12–20. leltári számon beletárolt „3. sírból” azaz a „19.” övgarnitúrák sírből származó bronzkarika valószínű övkarikaként szolgált (1. tábla 33.). Hasonlóképpen övkarikaként használták az előkerült 5 darab (?) gömböcsökkel díszített őskori bronzkarikát (3. tábla 22.) és a hatyúfejes római kori bronz ládikafület (3. tábla 21.) is. Az egyik „öt helyen hármassal” díszített karika az 1641. övgarnitúrák férfisirből került elő.

Fülbevalók:

A különféle, többnyire bronzból készült fülbevalók női- és gyermeksírokból származnak. Ezek Lipp csoportosításában a következők voltak:

„Sodronyfűgők”

Huzalkarikák, (ezek ritkábban ezüsből is készültek) kis méretben néha férfisirokban is előfordultak.

Hajkarikák, ezek közül 14 darab többszörös S-végű hajkarikát sorol fel a leltárkönyv a 119/1882.364–380.

számon.

„Gyöngyös és gömböcsös fűgők”

Gyöngycsüngős fülbevalók,

Gömböcsökkel díszített fülbevalók,

Lemezcsüngős fülbevalók,

„Félhold idomú lemezes fűgő” 1 pár került napvilágra. (4. tábla 10.)

„Nagyobb és erősebb szerkezetű fűgők” vagy „Nagy karikafűgők”

Ovális karikájú gyöngycsüngős fülbevalók (bronzból és ezüsből).

Korai kosaras fülbevalók karikái kiszélesedő, díszített lappal és néha alul hurokkal (bronzból).

„Gömbös fűgők”

Karikára húzott lemezgömbös fülbevalók (ritkábban bronzból, többnyire ezüsből) (4. tábla 1.)

Gömbcsüngős fülbevalók (egy fiatal nő sírjából), ilyenek töredéke lehetett továbbá az állítólag a női gyöngyosorokba fűzött két „mogyorónyi nagyságú ezüst csörgő” és a két „lóhereidomú ezüst tárgy” (4. tábla 9.).

„Kosárkás fűgők”

Kosaras fülbevalók (1 pár arany, sok ezüst és még több bronz került napvilágra, de ezeknek legtöbbje is egykor aranyozva, ezüstözve volt.) Méreteik 3,5–6 cm. Legtöbbnek karikáján kiszélesedő lap látható, kosaruk pedig kúp alakban lefedett. A lapos kosárlefedéses csak az ezüsből készült példányokon volt fellelhető: a 3 párból azonban csak 2 darabnak volt kiszélesedő lapja, a többinek egyszerű karikája. (4. tábla 2.).

Kb. 40 darab jó minőségű ezüst kosaras fülbevaló került napvilágra. Ezek méretük szerint a következőképpen oszlanak meg: A legkisebbek (Átm: 2–3,5), kiszélesedő lappal bírtak. Középméretűek (Átm: 4–5) Nagyméretű 1 pár volt.

A bronzból készült kosaras fülbevalók is többfajta méretben készültek (4. tábla 3–8.).

Gyöngyök:

Női és gyermeksírokból a nyak körül, a mellkasra lógva, néha a hajba fonva találták őket. Volt női sír, amelyikben kb. 600 darab gyöngy volt. Anyaguk elsősorban üveg, színben és formában igen változatosak (6. tábla). Lipp a következő fajtákról emlékezett meg:

Diónagyságú millefiori.

Apró sárga kásagyöngyök.

Többféle dinnyemagygyöngy.

Kettőskúp alakú vörös színű üvegyöngy (?) (Lipp szerint jáspis), „a Dobogó különlegessége”.

Agyaggyöngyök („két-háromszor átfűrt tányérocskák”), amelyek ritkán kerültek elő.

Csontgyöngyök, amelyek szintén ritkák voltak.

Mécskgyöngyök, ugyancsak elvétve fordultak elő.

Ezüstgyöngyök, néha fordultak csak elő, közöttük volt több, két aranyozott ezüst lemezfélgömbből álló is.

Borostyánkőgyöngy is napvilágra került néhány, pl.

az 1600. gyermeksírból.

A gyöngyök közé az alábbi tárgyak voltak felfűzve:

„Gyöngycsatok” ezüsből és bronzból, ezek egyike egy „kilencszer átlukasztott egyenes kis pálczatag” ezüsből.

Átfűrt római érem, amelyből viszonylag sok jutott felszínre (lásd alább).

Bronzból öntött övveret csüngője (5. tábla 2.).

Ezüsből öntött lunula (5. tábla 4.). Ez 1882. március 15. előtt került elő.

Fibularugó töredéke, bronzlemezből hajlított csövecské és apró bronz huzalkarika (5. tábla 3.), amelyek 1882. május 10. előtt láttak újra napvilágot.

„Bronzba foglalt színes, hosszúkás üvegsepppek”.

„Amuletek csontból” pl. egy csontból faragott füles karika (4. tábla 12.), amelyik eredetileg övkarikának vagy tarsolykorongnak készült, és 1881. szeptember 30. előtt került elő.

Sima átfűrt palatáblácskák.

Átfűrt állatfogak (farkas, kutya, sertés).

„Fogat ábrázoló üvegamuletek”.

„Mogyorónyi nagyságú gömbölyű aranyozott ezüst-csörgő” (4. tábla 9.), amelyből 3 darab került napvilágra, kettőt egy sír rejtett. Ez utóbbiak alighanem az ezüsből való „két domború lapból összetett triforium”-okkal együtt gömbcsüngős fülbevalók gömbjei lehetnek.

Stílustűk:

Sírbeli helyzetükről annyit tudunk, hogy „kivétel nélkül, a mellcsonton keresztbe feküdtek”. Anyaguk: bronz, ezüst, vagy vas.

Lipp 6 típusba sorolta őket:

„Laposvégű, hosszúkás egyfokú” tűk, köztük kígyófejes és hajlott tűk, néhány közülük díszített.

„Bunkós végű”, egyenes tűk, néhány közülük díszített.

„Gombos fejű” tűk.

„Fülkanalas” tűk, ezek közül kb. 30 darab a négyzetes szárú díszített stílustű (4. tábla 23–24.), a javarészüket négy ágra hasított szárú díszű stílustűk, bronzból és néha ezüsből (1882. március 15-ig kb. 30 darab ilyen került napvilágra, abból 5 ezüst).

„Köröndös fejű” tűk, ezek közül Lipp egy „csipkézett köröndös fejű” kis tűt említ.

„Lapátos fejű” tűk közül egy kisebb példány került elő.

Csonttű:

A „lapátos fejű” tűforma között esik szó egy vonalakal és pontkörökel díszített csonttű töredékéről. (4. tábla 13.). Megemlítendő, hogy a leltárkönyvben mindössze egy átfűrt lyukú törött csonttűről történik említés.

Fibula:

Az előkerült fibulák közül csak egy volt korabeli.

Koncentrikus körökkel díszített háromágú fejű (2 cm hosszú?) Lipp által „frank”-nak nevezett bronz lemezfibula egy darab került napvilágra, 1882. március 15. előtt.

A többi fibula római kori volt. Pontos viselési helyükre nincs adatunk, de valószínű, hogy a vállon viselték őket.

Korongfibulák:

Lipp leírása szerint ezek kizárólag leánygyermek sírjaiból kerültek elő. 1882. március 15-ig összesen 10 darab. Az 1882. május 11. és szeptember 18. között feltárt sírokból származó 6 darab korongos fibula fele azonban a lista szerint felnőtt (?) női sírban feküdt.

A napvilágra került korongfibulák közül 2 darab alakos díszű. Ezeknek az ábrázolásoknak valószínűleg keresztény tartalma van.

– Ezüst korongfibula Szűz Mária fogantatásának (?) ábrázolásával (Átm: 5) (5. tábla 5.).

– Ezüst korongfibula „császár-apotheosis” ábrázolással (Átm: 5,4) (5. tábla 6.).

Ez a két fibula 1882. március 15. előtt került napvilágra.

A további 12 (valójában alighanem 16!) darab préselt díszű bronz (?) korongfibula (az utolsóból 4 példányt találtak) (5. tábla 7–19.), geometrikus. illetve virágdíszű.

A dobogói temető korongfibuláival később részletesen Alföldi András foglalkozott.⁴⁹ Legutoljára pedig Garam Éva foglalta össze az avarkori korongfibulákat.⁵⁰

Másodlagosan korongfibulaként használhatták még az 1626. sírban lelt bronzból öntött lófejekkel díszített korong alakú lószerszámveret is (5. tábla 1.).

Karperecek:

A karperec viselete nőknél és gyermekeknél egyaránt általános volt. A férfiaknál már sokkal ritkább, de ott ha volt, akkor mindig a jobb kézen hordták. Néhány száz darab került elő belőlük. Gyermeksírokban előfordult, hogy nagy karperec törött darabjából készítettek gyermekkarperecet. A nők néha egy kézen 2–3 darabot is hordtak, néha a könyök felett is. (Talán éppen a pántkarpereceket?). A karperecek anyaga ezüst, bronz, vagy vas volt. Az előbbieken néha aranyozás nyomai látszottak. Fajta szerint voltak:

Pántkarperecek:

Ezek közül a kapcsos, szöggel záródó pántkarperecek ritkán kerültek elő. Anyaguk bronz volt, illetve 2 darab díszítettnek ezüst (4. tábla 20.). Lipp nyilván az ilyen típusú, üvegbetétes díszű karperecekről jegyzi meg, hogy „a sírmezőnek csakis egy bizonyos tájékaról valók”.

A kígyófejes pántkarpereceket bronzból készítették (4. tábla 18–19, 21–22.).

Huzalkarperecek („kargyűrűk”):

Közülük 2 darab kiszélesedő végű, egy-egy férfisírból került elő (4. tábla 17.).

A legtöbb karperec egyszerű rombusz átmetszetű bronzhuzalból készült.

Több darab kígyófejben végződő huzalkarperec is napvilágra jutott, ám ezek nagy része valószínű, római kori.

Az előkerült vas karperecek kétfélék voltak: egy huzalból kovácsoltak vagy több szálból sodrottak. A férfiaknál gyakrabban, a nőknél ritkábban fordultak elő. A listán szereplő sírok közül négyben volt vaskarperec, három férfi (1342, 1841, 1878. sír) és egy női (1410. sír) sírban.

Gyűrűk:

A gyűrű igen ritka lelete volt a sírmezőnek. A férfi sírokban mindössze az alábbi két gyűrűt találták:

Pajzsalakban kiszélesedő pántgyűrű („Schildchen-fingerring”) a „19. sírban” (1. tábla 34.),

Spirálgűrű, ezüsből (?) pajzsalakban kiszélesedő, díszített fejjel (2. tábla 22.), amely 1882. március 15. előtt, a „18. sírből” jutott napvilágra.

Női sírokban (Lipp korábban férfisírokból származónak írja le őket!) ezüst, vagy bronz(?) gyűrűket is találtak, kővel vagy anélkül, továbbá vésett pecsétlappal. Nagyrésztük biztosan római kori (4. tábla 14–16.). Ezek 1882. március 15. előtt látták meg újra a napvilágot. A rendelkezésre álló lista alapján csak egy női sírban találtak gyűrűt, az 1802. számúban, méghozzá egy „kerek fejjel, vékony bronzlemezből” valót.

Gyermeksírokban csak néhány karikagyűrű fordult elő. Sírjaink közül három gyermeké tartalmazott egyszerű huzalgyűrűt (1677, 1678, 1939. sír).

2. Fegyverek:

Törkések:

A Lipp által törkéseknek nevezett fegyverek alatt valószínűleg nagyobb vaskéseket kell értenünk. Függesztőszíjukon vas vagy bronzkarika volt.

Fokosok, csákányok:

A temetőből a fokosok („hajítófejsze, csákány”) 5 változata került napvilágra. Jelenleg egyetlen szakállas példány azonosítható (7. tábla 3.), amely 1882. május 10. előtt került elő. Egy-egy csákányt említ Lipp a kettőssír férfi teteméinél. A lista 756 sírja közül 5 férfisírban volt fokos (1351, 1450, 1581, 1697, 1831. sír), azaz a férfisírok 3%-ban. Ezek közt kettő övgarnitúrát (1351, 1450. sír), kettő pedig (1450, 1831. sír) nyilat is tartalmazott.

Nyilak:

A nyílhegyek 6 változatát találták a temetőben. A

leltárkönyvi adatok szerint a köpüs és a háromélű tövises típusok kerülhettek elő leggyakrabban. Ritka forma az egyetlen azonosítható példány, egy tompaélű lapos, közepén átlukasztott gyújtónyílhegy (7. tábla 6.), ami egy 1882. május 10. előtti lelet.

Listánk által tartalmazott sírok közül 6 férfisírban volt egy (1450, 1551, 1641, 1679. sír), kettő (1831. sír), vagy három (1668. sír) nyíl. A felsorolt nyilas sírok közül kettőben övgarnitúrát (1450, 1641. sír), egyben pedig (1831. sír) fokost is leltek.

Lándzsák:

Köpüs lándzsacsúcs a temetőből Lipp szerint 1 darab származik (7. tábla 7.), amely 1882. március 15. előtt került napfényre. Ezzel ellentétben viszont az 1687. sír is rejtett lándzsát. Itt felmerül a kérdés, vajon a Lipp által alkalmasszerűen lándzsának elbíralt tárgyak voltak-e nem nagyobb méretű köpüs nyílhegyek voltak-e?

Kard:

Az ásatások megkezdése előtt találtak állítólag egy vaskardot, amelyet késnek alakítottak át.

Lipp nem említi, noha a leltárkönyv is megemlíkezik a 119/1882.880. számon egy 50 cm hosszú, 10 cm-es markolattal bíró vaskardról.

3. Lószerszám:

Lószerszámdísz:

Az 1626. gyermeksírból fekvő bronzból öntött és lófejekkel díszített kerek lószerszámveret (5. tábla 1.) Lipp leírása alapján talán korongfíbulaként viselte kis tulajdonosa. A Lipp által összefoglaló művében felsorolt 17. számú övgarnitúrás férfisír sima csatja mellett talált 5 darab aranyozott felületű, indadíszes övveret voltaképpen másodlagosan felhasznált merevcsüngős lószerszámveret (3. tábla 30.).

Zablák:

Lipp leírása szerint 3 darab vas zablátörredék jutott felszínre a temetőből. Ennek ellenére a leltárkönyveket is figyelembe véve legalább 4 darab került elő, hiszen az 1881. október 2. és 1882. május 10. közötti leleteket tartalmazó 119/1882. tételben is egy vas csikózabla (7. tábla 11.) és egy pofarudas vaszabla szerepel (7. tábla 10.). Két további esetben ismerjük magát a zablát rejtő férfisírt is (1870, 1936. sír).

Kengyelek:

Noha Lipp a dobogói sírmező esetében nem tett említést kengyelekről, mégis a leltárkönyv, a sírhoz nem köthető tárgyak között felsorol egy széles talpalójú vaskengyelt a 119/1882.928. leltári számon. Kérdés, hogy valóban e temető valamely sírjából került-e elő.

4. Edények:

Kerámia:

A temetőből kisméretű agyagedények „csuprok” „zigzög és hullámvonal” díszítéssel kerültek napvilágra. Az egyik közülük egy kézzel formált, de jól égetett edény, amelyet 1882. március 15. előtt találtak. A korongoltak közül három kisméretűt közölt Lipp (5. tábla 20–22.), magasságuk a leltárkönyvi bejegyzés alapján 10,5 és 12 cm között volt.

A dobogói temető ásatásából a Vas megyei Régiségtárba bekerült 2 darab „apró fekete kerek agyagedényke” minden bizonnyal őskori volt!

Favödrök:

A Lipp által megtalált és általa „fakupá”-nak nevezett 3 darab favödör henger alakú volt. (Méreteik: kisebbek: M: 10–14; SZ: 6–8, nagyobbak: M: 15–20; SZ: 8–10.), Anyaguk, megfigyelése szerint bükkfa lehetett. Abroncsaikat bevart pontsorokkal díszített bronzlemezből, vagy egyszerűen csak vasból készítették. Az egyiket sodrott bronz-, a másik kettőt vasfogantyúval. (8. tábla 6–10.)

Nagyobb méretű vasabroncsos favödör 1 darab került elő.

A temető első bronzpántos favödörét egyébként már 1882. március 15. előtt fellelték. Kérdés, hogy ilyen vödörkhöz tartozott-e az 1395. sír vasabroncsa, az 1448. sír vasfogantyúja és az 1845. sír vaspántja.

A leltárkönyv által patkóként felsorolt szögekkel átütött 8 darab félkör alakú vaslemez voltaképpen favödrök oldalára szerelt díszítmény, amit a hátukra tapadt farostok is bizonyítanak (8. tábla 1–5.).⁵¹ Ezek mind, hasonlóan a meglevő vasabroncsos favödrök maradványaihoz, 1882. május 10. előtt kerültek napvilágra.

5. Eszközök:

Vaskések:

Vaskés szinte mindegyik férfisírban volt, gyakran azonban női és gyermeksírokból is előkerültek. Ezek a különböző méretű kések általában a jobb kéz mellett feküdtek, fahüvelyben, függesztőszíjukon vas-, vagy bronzkarikával. Volt sír, amiben 3 vagy 4 vaskés is volt. A kettőssír halottjainál fejenként 5–6 darabot találtak. A vaskések hosszúsága egyébként 5–30 cm között váltakozott.

A lista 756 sírja közül 123-ban volt vaskés. Közülük 9 nő, 5 gyermek, a többi férfi. Két darab kés csak az 1607. férfisír halottjánál volt.

Tarsolykorongok, szíjosztó karikák:

Ritkák voltak a női sírokból előkerülő három vagy négyküllős tarsolykorongok. Az egyik ilyen négy félhold

díszítette. A leltárkönyv két ilyen sorol fel a 119/1882.401–402. számon. Az 1877. férfisírból is egy ilyen törött „kerékdísz” jutott napvilágra. Meg kell még jegyezni, hogy Lipp több esetben ruhatűnek tartotta őket. A fentebb már említett, 1881. szeptember 30. előtt lelt, gyöngyök között viselt, csontból faragott füles karika (4. tábla 12.), eredetileg szintén övkarika vagy tarsolykorong lehetett.

Csonttégelyek:

A „kardhüvelyvég”-nek titulált csonttégelyekből kb. 10 darab került napfényre. Közülük 4 darab már 1882. március 15. előtt. A listán szereplő sírok közül ilyen volt a 2026. számú férfisírban.

Orsógombok:

Lipp leírása szerint a női sírokból előkerülő „gyakori leletek” közé tartoztak az orsógombok, és a különböző nagyságú átlukasztott kis „agyag korongok” (orsókorongok). Ezzel ellentétben azonban az ismert 756 sír közül mindössze két női sírban volt orsógomb (1694, 1702. sír) és egy férfisírban (1887. sír) feltehetően egy orsókorong. Színre és formára nézve az orsógombok feketék vagy vörösek, továbbá gömb alakúak voltak.

Tűzkésztségek:

Kova és csiholóvas több száz került napvilágra. Ezek „mindig a bal kéz alatt vagy mellett” feküdtek. Férfi és női síroknak egyaránt gyakori melléklete volt. A csiholóvasak igen nagy formagazdagságukkal tűntek ki. A 756 sír közül nyolc férfisírban volt csiholóvas, további ötben Lipp által „ütő”-nek nevezett vastárgyak, amik alatt valószínűleg szintén csiholóvasakat sejthetünk. Szintén nyolc sírban jegyzett fel az ásató kovát, öt esetben csiholóvas mellett. A tűzkövek jó része, a leltárkönyvi bejegyzések alapján, másodlagosan felhasznált őskori pattintott kőeszköz lehetett. A tűzkövek közül jelenleg két 1882. május 10. előtt lelt darab azonosítható (7. tábla 4–5.).

Csörgők, csengők:

Három darab „mogyorónyi nagyságú gömbölyű aranyozott ezüstcsörgő” (4. tábla 9.) (vagy más leírás szerint két darab és egy másik hasonló darab bronzból készült), mint már említettük állítólag női gyöngyök közé volt fűzve. Mindhárom 1882. március 15. előtt látott napvilágot, kettőt közülük (nyilván a két ezüstöt) egy sír rejtette, ezek azonban egyéb töredékekkel együtt gömbcsüngős fülbevalók gömbjei lehettek.

„Dió nagyságú” vascörgők is előkerültek. A listán szereplő sírok közül kettőben volt ilyen. Az 1344. gyermeksírban kettő, az 1454. díszöves férfisírban sírban pedig egy. A vascörgők közül ma egy 1882. május 10.

előtt feltárt példány van meg (7. tábla 9.).

A temetőből egy bronz és egy vascsengő (7. tábla 8.) is származik. Az utóbbi szintén valamely 1882. május 10. előtt feltárt sírból.

Tűtartók, tarsolyzárak:

A Lipp által csont sípoknak nevezett, néha 6 lyukkal átfúrt, csöves csontból esztergált tárgyak gyermeksírok-ból láttak újra napvilágot. Valószínű, hogy többségükben tűtartók, vagy tarsolyzárak voltak, ám síp funkciójukat sem lehet kizárni.

Sírjaink közül kettőben volt ilyen, az 1687. férfisírban kettő, az 1981. gyermeksírban pedig egy darab, amelynek hossza 9 cm volt.

A háromélű prizma alakú, négy-öt lyukas, szépen díszített csonteszközökként leírt tárgyak alighanem szintén tarsolyzárak lehettek. Egy ilyen 7 cm hosszú díszített példányt rejtett az 1841. férfisír.

Fésű:

Egy kétoldalas csontfésű (4. tábla 11.) női sírból látott napvilágot még 1882. március 15. előtt.

Fenőkövek:

A napvilágra került több hasáb alakú fenőkő („köszörű és simitókő”) közül kettő a listán szereplő két férfisírban volt (1342, 1870. sír). Ma a fenőkövek közül a raktárban két 1882. május 10. előtt feltárt darab lelhető fel (7. tábla 1–2.).

Sarló:

A sírmezőn egy vas sarlót is leltek (7. tábla 14.), amely az 1560. női sírból került újra napvilágra.

Bogozók

Pontkördíszes csont bogozók állítólag női sírokból származnak. Ilyenek már 1882. március 15. előtt is felszínre kerültek.

Egyéb eszközök:

Az eddig felsoroltakon kívül még az alábbi eszközök láttak a temető feltárt sírjaiból újra napvilágot:

Félhold alakú csontkorong, amely 1882. március 15. előtt került napvilágra.

Vékony csontkorongok pontkör díszítéssel (talán játékszettek?).

Vasfűrész töredéke.

Vasszegek (koporsószegek), amelyek hossza 8–25 cm között volt. (8. tábla 11–12.)

Vaslánc darabok.

Bronzlánc darabok és ezüst huzalból készült spirálok, amelyek gyermeksírokból származnak. Ezek közül 8-as szemekből álló bronzláncot említ a leltárkönyv a 119/1882.400. számon.

Játékkavicsok és kagylók, amelyeket szintén gyer-

meksírok rejtettek.

Bronzpántos pálcák.

Bronzpántos faszelencék.

Egy „vas pecsétnyomóforma tárgy” amely az 1602. gyermeksírban volt.

6. Régebbi tárgyak:

Egy újkőkori szerpentin kőbalta (2. tábla 13.) egy ezüst, bronz és vastárgyakat (2. tábla 1–12.) tartalmazó, 1882. március 15. előtt előkerült, díszöves férfi sírjából származik.

Öt darab (?) gömböcsökkel díszített őskori bronzkarikát is találtak, melyeket minden valószínűség szerint övkarikaként alkalmaztak (3. tábla 22.). Az egyik ilyen, „öt helyen hármass dudorral” díszített karika az 1641. övgarnitúra férfisírban került elő.

A római kori hatyúfejes bronz ládikafület szintén övkarikaként használták (3. tábla 21.).

Római vaskulcs, 4 darab látott napvilágot. Közülük az egyik, egy karikával ellátott példány (7. tábla 12.), amely 1882. március 15. előtt jutott felszínre. Sírjaink közül az 1812. számú férfisír tartalmazott vaskulcsot.

Római fibula 3 féle került napvilágra a temetőből, mindegyik több példányban. Ezek közül két darab 1882. március 15. előtt. Listánkban 6 női (1388, 11447, 1449, 1567, 1721. sír), illetve gyermeksírban (1612. sír) szerepel bronzfibula. Túlnyomórészt bronzból öntött római fibulák lehettek, csupán az 1449. sír „vékony bronz sodronyból készült fibulá”-jánál merülhet fel esetleg az őskori keltezés lehetősége. Viseleti módjukról nincsenek adataink, de valószínűnek látszik, hogy legalább is egy részüket vállon viselték, hasonlóan a korongfibulákhoz. A raktárban jelenleg egy 1882. május 10. előtt feltárt sírból származó római vas csatfibula is azonosítható (8. tábla 13.).

A női sírokból több római üvegyöngy is származott, többek között egy nagy lapos fekete római üvegyöngy medúzafej ábrázolással. A raktárban jelenleg 2 darab vagdalt felületű lapos fekete római üvegyöngy (6. tábla 17.), továbbá egy üvegedény fültöredéke (6. tábla 25.) azonosítható, az 1882. május 10. előtti leletekből. Napvilágra került továbbá egy fekete római üveggarperec töredéke, valamint az 1924. számú férfisírban öt darab üvegtöredék, amelyek nyilván egy római üvegedényből származtak.

7. Érmek:

Több római kori érem került elő a temető sírjaiból. Többségük bronzérem volt, ám akadt közöttük egy darab ezüstérem (Tiberius ezüstdenár) is. A sírleltár alapján 7 csontváz mellett találtak érmet, öt női (1388, 1482, 1531, 1693, 1919. sír) és két férfisírban (1679, 1846. sír). Az említett ezüstérem az 1693. számú temetkezésből származik.

A nem átfúrt érmek rendszerint a jobb kéz alatt feküdtek, tehát halotti obulusok. Az átfúrtakat viszont a nők, a gyöngyök közé fűzve, ékszerként viselték.

Kérdés mi lehetett a szerepe a leltárkönyvben 162/1882.346. leltári számon nyilvántartott 1,5 cm átmérőjű kerek rézlemezének?

V. Antropológiai adatok

A dobogói ásatás idején, pontosabban 1882. szeptemberében, Lipp Vilmos egy láda koponyát adott át Török Aurélnak, illetve a budapesti egyetem embertani tantervének⁵² (ezeket egyébként ma is ott őrzik). Ezek közül azonban mindössze két koponyának az adatai kerültek végül is közzétételre.⁵³ Az előkerült embertani anyagot eképp jellemezték:

„A csontvázak közép, inkább zömök termetű, vaskos emberfajra utalnak, a koponya-typus, csekély kivételével, az egész sírmezőn egy és ugyanaz, dolichocephal, keskeny homlokkal és nagyon széles hátsó fejjel.”

„...csaknem a kizárólagos közép, inkább zömök termetű. A koponyatípus a dolichocephal, hosszúkás, a homlok keskeny és alacsony, a hátsófej rendkívül széles, a járomcsontok kiugrók, a fogak képzése prognath. A férfiak lábai kajlák... rosszul összeforrott kar és láb-szártörések ezeknél nagyon gyakoriak...”

Mint érdekességet az ásató megemlíti, hogy egy idős nő ballába térdben össze volt forrva.

VI. Összefoglalás

A megtalált lista néhány ponton ellene mond a Lipp által leírt megfigyelések egy részének. Az egyik ilyen a férfisírok száma.

„A sírlakók hét tizedrésze, mint az a vázából és mellékletekből világosan kiderült, nők és gyermekek voltak.”⁵⁴ – írta Lipp. Más helyen ezt mondja: „Uebrigens waren 5/6 der Beerdigten Frauen und Kinder und nur 1/6 Männer.”⁵⁵

Ezzel ellentétben a 756 temetkezés adatait tartalmazó listán 352 esetben volt az elhantolt neme feltüntetve. Ennek megoszlása a következő volt:

Férfi	150	43%
Nő	109	31%
Gyermekek	93	26%

Tehát az arány ezek szerint más volt, a meghatározhatók közül a férfi volt több.

„Hogy az ide temetkezett férfiak sírjai csak igen gyér számban mutattak fel mellékleteket, a férfisírok többsége pedig alig adtak mást, mint értéktelen vastárgyakat, az úgy magyarázható, hogy szabad férfi csak kevés halt meg családjánál... a többi szegényes férfisír pedig valószínűleg rabszolgák tetemeit takarja.”⁵⁶

„Férfisír aránylag kevés van a sírmezőkön, másrészt még e kevésnek kilencz tizedrésze is olyan szegényes, hogy egy-egy rozsdás vas csatnál egyebet nem lehetett benne találni... ebből ismét azt lehet következtetni, hogy az idetemetett férfiak túlnyomó többsége szolga vagy rabszolga lehetett, és hogy a szabad férfiak, a harcosok közül csak igen kevés végezte be itthon, családja körében pályafutását... Sőt tett észleleteim alapján még arra a meggyőződésre is jutottam, hogy a kevés itt nyugvó vagyonos, tehát szabad férfi legnagyobb részben agastyán vagy nyomorék volt.”⁵⁷

A melléklet nélküli sírok aránya a temetőben valóban szokatlanul nagy. A megtalált leltár alapján 52%. Ennek oka azonban nem okvetlenül az eltemetettek vagyoni állapotában, hanem sokkal inkább a temetkezési szokásokban, illetve az ennek hátterében álló hitvilágban keresendő. Esetünkben szinte biztosra vehetjük, hogy a dobogói temető népessége keresztény volt, ami a halottakkal való mellékletadás hiányában is megmutatkozik. Az ételmellékletek szinte teljesen hiányoznak. Az egykor étkül sírba tett húsból visszamaradó állatsontokról az ásató egy esetben sem tett említést, ami alapján igen valószínű, hogy nem is voltak ilyenek. Edény szintén elenyésző számban került napvilágra, azok is főként gyermekek sírjából.

Az igen nagy kiterjedésű, kb. 3500 síros temető (Magyarországon ez az eddig megkutatott legnagyobb sírszámú temető, 2434 „feltárt” sírral) használati idejét a fentebb ismertetett leletanyag alapján a következőképpen határozhatjuk meg:

A temetőt az avarok 568. évi beköltözését követően kezdte használni egy idegen (tehát nem avar) etnikumú, minden valószínűség szerint délnyugati irányból beköltözött, későantik kultúrájú népcsoport. Bizonyítják ezt a 6. századra keltezhető leletek, amelyek részben meg egyeznek a Keszthely–fenékpusztai sírok anyagával, ám a későbbi Keszthely–városi temetőben már nem, vagy csak nyomokban találhatók meg (pl. a bizánci csatok, a kelet-alpi típusú övgarnitúrák, a vallási jelenetekkel díszített korongfibulák, az ezüst stílustűk, a korai típusú ezüst kosaras fülbavalók, stb.).

Nehezebb dolog a temető használatának végét meghatározni. Mindenesetre hiányoznak a temetőből a rendkívül nagyméretű bronz kosaras fülbavalók, és a késői öntött övdíszek (pl. kettőslapú szíjvégek, keskeny pajzs alakú veretek). Vannak azonban hajkarikák, amik mégis azt mutatják, hogy a temető megérte az avar államalakulat politikai létének végét. Hogy mi lehet mégis az oka a többi kései tárgy típus hiányának, nem tudni.

Lipp a temető egyes részein előforduló jelenségeket az alábbiakban részletesen leírta és ehhez vázlatos térképet is mellékelte.⁵⁸ (9. tábla)

„I. régió mintegy 26 méter szélességben a kopár csúcs legalsó széléig. Többnyire szegényes sírok.

II. régió. Déli határát a négy murvás gödör, éjszaki

határát pedig a kopár csúcs legmagasabb, legészakibb széle képezi. A lemezes övdísz, a kis, kosárkás ezüst függő, a nyitott, kigyófejekbe végződő karperecz, a korongos fibula, a négyszegű vastagodással bíró és díszített fülkanalas tú területe.

III. régió a murvás gödrök alatt az út széléig. Tömérdek feldúlt sír. A régió felső szélében a kék üvegyöngyökkel díszített övdíszek voltak otthonosak. Ennek a régióknak a három szélső murvás gödör által határolt keleti szegletében a sírok összevissza fekszenek és átlag szegények.⁵⁹

E leírás alapján arra következtethetünk, hogy a temető egyes részeit időben máskor és esetleg nem is ugyanazok használták. Annak ellenére, hogy a Lipp által feltárt egyes sírok temetőn belüli elhelyezkedéséről fogalmunk sincs, e leírás alapján megkísérelhetjük rekonstruálni a temető használatának folyamatát:

A II. régió, azaz a temető középső része a klasszikus Keszthely-kultúra anyagi kultúráját öltöztető néppesség temetkező helye. Ennek déli oldala volt nyilván a leggazdagabb, hiszen ott sok, a későbbiekben kifosztott sír volt. Szintén ezen a déli oldalon voltak a kelet-alpi típusú övgarnitúrárt rejtő sírok is. Hasonlóan a temető egy szűk területére voltak jellemzők a bizánci csatok is.

Kár, hogy Lipp ezt nem írta le közelebbről, ám ennek is a II. régió területén kellett feküdnie. Ehhez a középső részhez csatlakozott észak felől a sok szegényes sírt tartalmazó I. régió. A temetkezések itt folytatódhattak. Valószínűleg a legkésőbbi – mint ahogy ezt Lipp is vallotta – a déli oldalon fekvő III. régió, amely részben már a korábbi (nyilván az I. régióhoz tartozó) sírok felett feküdt. Későiségére vall továbbá, hogy keleti szélső három sírsorában a temető rendszeres tájolása is már megbomlott.

Ennyiben lehet tehát jelenleg Lipp Vilmos Keszthely-dobogói kutatásainak eredményeit és belőle a temetőre levonható következtetéseket összefoglalni. Nem lenne talán teljesen haszontalan Lipp többi ásatását egyszer hasonló módon összefoglalni! Mindebben azonban jelentősen újat alighanem csak Lipp Vilmos – általa többször is emlegetett – naplója hozna.⁶⁰

A Keszthely-kultúra pontos értelmezése szempontjából vitathatatlanul néhány nagy temető teljes, modern módszerekkel történő feltárása hozhatna új és megnyugtató eredményt,⁶¹ biztos alapot szolgáltatva egyúttal Lipp Vilmos mára már javában összekeveredett ásatási anyagainak értékeléséhez.⁶²

Jegyzetek:

¹ KISS 1987–1989 245–252.

² „Leltára a magyar nemzeti múzeum költségén eszközölt 100 napi ásatás alkalmával a Dobogón talált régiségeknek.” MNM Irattár 295/1882. A leltár Lipp Vilmos 1882. november 11-én, Keszthelyen kelt, ugyanazon iktatószámot viselő levelének melléklete.

³ LIPP 1880 81–89; LIPP 1880a 117–122; LIPP 1882 523–536; LIPP 1884 1–24; LIPP 1884a 1–52; LIPP 1885 1–121. Ezekre a szövegre való minduntalan hivatkozást a kutatástörténetet kivéve, célszerűségi okokból elhagyom.

⁴ BÓNA 1982–1983 117.

⁵ LIPP 1884 3; LIPP 1885 14, 1. jegyzet.

⁶ LIPP 1884 3; LIPP 1884a 8; LIPP 1885 12.

⁷ LIPP 1880 83; LIPP 1880a 119–120, 2. jegyzet.

⁸ LIPP 1880 83; LIPP 1880a 119–120, 2. jegyzet; LIPP 1880b; LIPP 1880c 1;

⁹ LIPP 1884 4; LIPP 1884a 8; LIPP 1885 13.

¹⁰ LIPP 1882 525; LIPP 1884 4; LIPP 1884a 8; LIPP 1885 13.

¹¹ LIPP 1881 431.

¹² LIPP 1882 525; LIPP 1884 4; LIPP 1884a 8; LIPP 1885 13.

¹³ LIPP 1884a 8; LIPP 1885 13.

¹⁴ LIPP 1884 5.

¹⁵ LIPP 1884a 8; LIPP 1885 14.

¹⁶ LIPP 1884 5.

¹⁷ LIPP 1884 5.

¹⁸ LIPP 1884a 8; LIPP 1885 14.

¹⁹ LIPP 1882 525.

²⁰ LIPP 1884 5.

²¹ LIPP 1884a 8; LIPP 1885 14.

²² LIPP 1884 3; LIPP 1884a 8; LIPP 1885 14, 1. jegyzet.

²³ Ezek összefoglalása: KISS 1984 166.

²⁴ LIPP 1884a 8; LIPP 1885 12.

²⁵ Vasmegeyi Közlöny 3/44 (1879. november 2.) 2–3; Vasmegeyi Lapok 13/88 (1879. november 2.) 2.

²⁶ Lásd a katalógust!

²⁷ LIPP 1882 535.

²⁸ MRT I. 77. No. 21/7.

²⁹ BÖRZSÖNYI 1897 12.

³⁰ DARNAY 1905 38; MIHALIK 1912 132.

³¹ PULSZKY 1888 7.

³² „Keszthely, den 30. Juni 1881.

Euer Hochwohlgeboren geehrter Hofrath!

Danke für Ihnen herzlichen Glückwunsch, der mich umsomehr erfreut, da erstens, auch außer Ungarn von meinen Arbeiten Notiz genommen wird, und zweitens,

da dies gerade an meinem 25 jährigen Professoren-Jubilaeum eingelangt ist.

Und nun zum Meritem unserer Angelegenheit. Ich habe neuerdings circa 260 Gräber am dobogóer Grabfeld, neben Keszthely öffnen lassen und mehre 100 Stück Bronze darunter 3 complete Gürtelgarnituren gesammelt.

Was das Aufstellen eines eines ganzen Skeletgrabes anbelangt, könnte ich höchstens nur im Herbst effecturien, wo ich wieder in der Stadt werde graben lassen, da am Dobogó, wo ich am 28-ten dieses die Grabungen eingestellt habe, da meine Leute zum Schnitt gegangen, die Gräber in Stein eingehauen, und mit Geröll ausgefüllt sind, daher es fast unmöglich ist ein ganzes Skelett herauszubekommen. Ich habe dort einen Unmasse von mit Silber tauschierten Eisenzeug gefunden, aber in einem gänzlich unbrauchbaren Zustande. Die Silberfäden stehen alle heraus, das Eisen ist durch und durch Rost.

Wenn meine Geldmittel durch die fortgesetzten, mitunter wochenlang resultatlosen Ausgrabungen nicht so erschöpft wären, so würde ich Sie Hr Hofrath diese Ferien aufgesucht und einiges mitgeracht haben, so kann ich aber nur den Vorschlag thun, schicken Sie jemanden im Laufe des Monats August herab, dem ich die Gegenstände, z.b. eine Serie von 100 bronzen, 5-10 Eisen, einige Gefässe und vielleicht 2 Schädel zeigen, und vielleicht mit ihm über den Preis der Sachen einigen kann.

Würde Hr Hofrath von Herzen gerne Separatabdrücke von dem, was ich bisher von hier publicirt, schicken, aber die ungarischen Redacteurs sind nie so liebenswürdig, nicht einmal auf Verlangen, daß sie irgend jemanden einen Separatabdruck zustecken würden. So z.B. muste ich mir das Heft der ung. Revue, worin meine Arbeit erschien, separat kaufen. Was ich außer diesem über meine Gräber geschrieben ist ungarisch, mit herzlich schlechten Illustrationen im „Archaeologiai Értesítő“ erschienen. Meinen verbindlichsten Dank in Vorhinein für die gütigst mir zugeordneten Publicationen. Mit aufrichtigster Hochachtung

Herrn Hofrath
ergebenster
Dr. W. Lipp”

Naturhistorisches Museum, Prähistorische Abteilung, Wien. Itt köszönöm meg a Elisabeth Ruttkay és Angelika Heinrich szíves segítségét.

³³ „Fáradhatatlan tevékenységű régészünk, Dr. Lipp Vilmos a napokban rendezte el azon ritka becses régiségeket, amelyeket a Dobogón ásattott... Ugy értesültünk, hogy gyűjtő ezen tárgyakat a császári muzeumnek engedi át. Miért is igen ajánljuk az érdeklődőknek, hogy az elszállítás előtt tekintsék meg azokat... A tárgyak többnyire mind le vannak rajzolva...” Keszthely 4/39 (1881.

szeptember 25.) 2.

³⁴ „Vendégek. Szept. ho 24.-én két nagynevű egyéniség látogatta meg városunkat, illetőleg Dr. Lipp Vilmos gymnasiumunk igazgatóját, u.m. Pulszky Ferencz a magyar nemzeti muzeum és Dr. Tischler Ottó, a königsbergi muzeum igazgatója... Vasárnap reggel behatóan vizsgálták meg igazgatónk ásatásának eredményét, azon gyönyörű gyűjteményt, melyről már mult számunk is megemlékezett és annyira érdekesnek találták, hogy... Pulszky ő méltósága rábirta igazgatónkat, hogy az egyéb gyűjteményt a magyar nemzeti múzeumnak engedje át, hol az „Dr. Lipp Vilmos keszthelyi ásatásaiból” czimen fog közszemlére kiállítatni. Délután a dobogói és keszthelyi sirmező helységét tekintette meg.” Keszthely 4/40 (1881. október 2.) 2.

³⁵ „Keszthely, 1881. am 27 September
Gehrster Herr Hofrath!

Ich muss Ihnen zu wissen geben, dass am 25 dieses Director Pulszky mit Dr. Tischler bei mir waren, und dass ersterer meine ganze Sammlung für das bpester Nationalmuseum in Beschlag genommen hat, und ich aus ganz naheliegenden Gründen nicht umhin konnte meine Einwilligung dazu zu geben. Die Sammlung alles in allen gegen 500 Stück, schicke ich am 4 oder 5 October weg. Indessen lasse ich fortwährend graben, und mit ziemlichem Erfolg. Ich hoffe längstens bis Ende November wieder einige complete grössere Gräberfunde zu haben, die charakteristischen Localtypen kommen so ziemlich alle Tage vor, wenn auch häufig nur vereinzelt. Mit grösserer Hochachtung ihr Ergebenster Dr. Lipp”
Naturhistorisches Museum, Prähistorische Abteilung, Wien.

³⁶ „Diese meine Ansicht wurde auch durch Fachmänner, wie Franz Pulszky und Dr. Otto Tischler, die im vergangenen Herbste die Grabfelder und meine Funde besichtigen, im vollsten Masse getheilt.” LIPP 1882 536.

³⁷ CSALLÁNY 1956 136, No. 446.

³⁸ MRT I. 77, No. 21/7.

³⁹ LIPP 1884a 10; LIPP 1885 18.

⁴⁰ „A keszthelyi népvándorlaskori temetőből” származó leleteket „(L. 157/1880, 29/1881.)” 1881 áprils 20-án naplózták az 52/1881. leltári számon, a következő megjegyzéssel: „Vétel r. Lipp Vilmostól, a keszthelyi gymn. igazgatójátul 120 (százhusz) o.e. forintért. L. 53/1881. ut.” A beletározott leletek a városi és a dobogói temetőből származnak.

⁴¹ A városi és a dobogói temetőből származó tárgyakat 1881. október 18-án naplózták a 125/1881. tételszámon a következő címmel: „Lelet a keszthelyi népvándorlás kori temetőből. Vétel Dr. Lipp Vilmostól 400 forintért, érmeikkel együtt. Vö. ÉN. 462/1881.”

⁴² A tárgyakat 1882. október 7-én vették leltárba a 119/1882. tételszámon, a következő címen: „A Keszthelyi népvándorlaskori lelet (Keszthely-Dobogó) Vétel

- dr. Lipp Vilmos keszthelyi főgymnásiumi direktortól 500 forintért. v.é. Vö. NyN. 92/1882.”
- ⁴³ KISS 1984 162, 9. t. 3.
- ⁴⁴ A tárgyakat 1882. december 27-én vették leltárba, a 162/1882. tételszámon, a következő címen: „A keszthelyi leletek folytatása (Keszthely-Dobogó) LN. 295/1882. Vétel Lipp Vilmos keszthelyi gymnásiumi igazgatótól érmeikkel együtt. I. Érm. N. Lásd Utalv. Napló 141/1882. Lásd Lev. Napló 294, 295, 296/1882.”
- ⁴⁵ FETTICH 1923–1926 160, III. t. 4; FETTICH 1951 56, XXXXI. t. 10–11; CSALLÁNY 1957 270, VII. t. 5–6.
- ⁴⁶ BÓNA 1961–1962 XX–XXI. t.
- ⁴⁷ CSALLÁNY 1957 267, III. t. 4.
- ⁴⁸ FETTICH 1923–1926 157–172; FETTICH 1951. 56–67, XLIII–XLIV. t.; CSALLÁNY 1957 250–274.
- ⁴⁹ ALFÖLDI 1926 45–53, VI–IX. t.; ALFÖLDI 1934 294–297, II–III. t.
- ⁵⁰ GARAM s.a.
- ⁵¹ Magam is hibásan patkóként közöltem a Naturhistorisches Museumban őrzött darabot. KISS 1984 162, 9. t. 3.
- ⁵² „Dr. Török Árpád (sic!) budapesti orvos s régész a multhéten dr. Lipp V. gymn. igazgató ur vendége volt. Mult pénteken utazott el városunkból, magával vivén egy láda koponyát.” Keszthely 5/38. (1882. szeptember 17.) 2.
- ⁵³ LIPP 1884 7; LIPP 1884a 12, 1. jegyzet.
- ⁵⁴ LIPP 1884 6.
- ⁵⁵ LIPP 1882 527.
- ⁵⁶ LIPP 1884 23.
- ⁵⁷ LIPP 1884a 18.
- ⁵⁸ LIPP 1884a 2. térkép; LIPP 1885 2. térkép.
- ⁵⁹ LIPP 1884a 42; LIPP 1885 73.
- ⁶⁰ Jómagam meg vagyok győződve egy precíz napló egykori létezéséről. Sajnos azt viszont mindeközéig hiába kerestem: a zalaegerszegi és a soproni levéltárban, az MTA és az Egyetemi Könyvtár, valamint a OSZK kéziratárában, továbbá a Magyar Nemzeti Múzeum és a keszthelyi Balatoni Múzeum adat- és irattáraiban. Lehet hogy igyekezetem hiábavaló, mert a kézzel írott, más számára érthetetlen rövidítésekkel teli füzetet, mint afféle kacatot az ásató halála után röviddel, már rég kidobták. Vele azonban a magyar népvándorlász-kutatás kezdetének jelentős forrása enyészett el, immáron visszahozhatatlannul!
- ⁶¹ Ez a munka el is kezdődött a Lesencetomaj-piroskereszti temető 205 sírjának feltárásával: PERÉMI 1984–1985 155–169. A Lipp által feltárt és a II. világháború utáni modern ásatásokból származó temetkezések arányszámára: KISS 1987–1989 246.
- ⁶² A kéziratot, amelyet eredetileg „A Tapolcai Városi Múzeum Évkönyve” számára készítettem, 1994. június 30-án zártam le.

Irodalom:

- ALFÖLDI 1926: Alföldi András, Untergang der Römerherrschaft in Pannonien II. Leipzig-Berlin 1926. 104 p.
- ALFÖLDI 1934: Alföldi András, Zur historischen Bestimmung der Avarenfunde. ESA 9 (1934) 285–307.
- BÓNA 1982–1983: Bóna István, A XIX. század nagy avar leletei. – Die grossen Avarenfunde des 19. Jahrhunderts. SzolMÉ 1982–1983. Szolnok 1982–1983. 81–160.
- BÖRZSÖNYI 1897: Börzsönyi Arnold, Kalauz a győri Sz.-Benedekrendi főgymnasium régiségtárában. Győr 1897. 20 p.
- CSALLÁNY 1956: Csallány Dezső, Archäologische Denkmäler der Avarzeit in Mitteleuropa. Schrifttum und Fundorte. Budapest 1956. 244 p.
- CSALLÁNY 1957: Csallány Dezső, A bizánci fémművesség emlékei II. Bizánci csatok, csatveretek. Antik Tanulmányok 4 (1957) 250–274.
- DARNAY 1905: Darnay Kálmán, A sümegi Darnay-múzeum ingyen naptára az 1906-ik évre. Sümeg 1905.
- EGYETÉRTÉS: A Keszthely–dobogói sírmezőn tett ásatások. („Egyetértés” után). Keszthely 6/22 (1883. május 28) 1–2.
- FETTICH 1923–1926: Fettich Nándor, Sárkánybrázolások a magyarországi népvándorlász kori emlékeken. – Drachendarstellungen im Ungarländischen Denkmalmaterial der Völkerwanderungszeit. ArchÉrt 40 (1923–1926) 157–172, 317–326.
- FETTICH 1951: Fettich Nándor, Régészeti tanulmányok a késői hun fémművesség történetéhez. – Archäologische Studien zur Geschichte der späthunnischen Metallkunst. ArchHung 31 (1951) 205 p.
- FLIGIER 1882: Fligier, Das Hunnen-Grabfeld am Dobogó bei Keszthely (Ungarn), durchgeforscht von Professor Dr. Wilhelm Lipp. MAGW 1882 161–162.
- GARAM s.a.: Garam Éva, Die avarzeitlichen Scheibenfibeln. ComArchHung s.a.
- HAMPEL 1881: Hampel József, A m. n. muzeumi érem- és régiségtár gyarapodása 1881-ben (május–december). ArchÉrt 2 (1882) 142–156.
- HAMPEL 1905: Hampel József, Alterthümer des frühen Mittelalters in Ungarn I–III. Braunsschweig 1905. 853 p, 1006 p, 539 t.
- KISS 1984: Kiss Gábor, Funde der Avarzeit aus Ungarn in

- Wiener Museen. 1. Funde aus der Umgebung von Keszthely. ArchA 68 (1984) 161–201.
- KISS 1987–89: Kiss Gábor, Adatok a Keszthely-kultúra kutatástörténetéhez. JAMÉ 30–32 (1987–1989) Nyiregyháza 1992. 245–252.
- LIPP 1880: Lipp Vilmos, Újabb keszthelyi leletek. VREJ 8 (1880) 80–89.
- LIPP 1880a: Lipp Vilmos, Keszthelyi leletek. ArchÉrt XIV (1880) 117–122.
- LIPP 1880b: Lipp Vilmos, Neuere Funde in Keszthely. PesterLloyd 1880/40 (1880. február 10)
- LIPP 1880c: Lipp Vilmos, Újabb keszthelyi leletek. Keszthely 3/9–10 (1880. február 29. – március 7) 1–2, 1.
- LIPP 1881: Lipp Vilmos, Das Avaren-Grabfeld in Keszthely. Ungarische Revue 1 (1881) 429–444.
- LIPP 1882: Lipp Vilmos, Das Grabfeld am Dobogó bei Keszthely. UR 2 (1882) 523–536.
- LIPP 1884: Lipp Vilmos, A keszthely–dobogói sírmező. ÉTK 11/8. Budapest 1884. 24 p.
- LIPP 1884a: Lipp Vilmos, A keszthelyi sírmezők. MHAAP Budapest 1884. 52 p.
- LIPP 1885: Lipp Vilmos, Die Gräberfelder von Keszthely. Budapest 1885. 121 p.
- MIHALIK 1912: Mihalik József, A sümegi Darnay-Múzeum. Múz.Kvt.Ért. 6 (1912) 124–151.
- MRT I.: Bakay Kornél – Kalicz Nándor – Sági Károly, Veszprém megye régészeti topográfiája. A keszthelyi és a tapolcai járás. Magyarország régészeti topográfiája. (Főszerk: Gerevich László) Budapest 1966. 266 p.
- PERÉMI: Perémi Ágota, A Lesencetomaj-piroskereszti Keszthely-kultúras temető. (Előzetes jelentés) MFMÉ 1984–1985–2. Szeged 1991. 155–169.
- PULSZKY 1888: Pulszky Ferenc, Tanulmányok a népvándorlás korának emlékeiről. ÉTK 14/1. Budapest 1888. 24 p.

Das awarische Gräberfeld von Keszthely-Dobogó

Das vom 9. November 1882 datierten Inventar der in Keszthely-Dobogó durchgeführten Ausgrabungen von Vilmos Lipp ist in der Abteilung für Mittelalter des Ungarischen Nationalmuseums aufbewahrt. In diesem Inventar, das eigentlich ein Ausgrabungstagebuch ist, sind die Beigaben von 756 Bestattungen (Grab 1279–2034), die vom 11. Mai bis den 18. September 1882 in 101 Tagen mit Hilfe von drei Tagelöhnern erschlossen wurden, ausführlich aufgezählt. Wegen ihrer Wichtigkeit ist diese Quelle einer eingehenden Publikation wert. Da wird es versucht, nach dem Vergleich der Inventarbücher des Ungarischen Nationalmuseums und der verschiedenen Ausgrabungsberichte von V. Lipp zugleich einen Überblick Corpus-Charakters über das Gräberfeld von Dobogó zu bieten.

I. Forschungsgeschichte

Die ersten Gräber des Gräberfeldes von Keszthely-Dobogó kamen im Laufe der ca. von der Mitte des 19. Jahrhunderts angestellten Grandentnahme zum Vorschein. Auf dem Dolomithügel entstanden drei große Gruben bis die 70er Jahre des 19. Jahrhunderts infolge der Abbauarbeiten, durch die bis den Beginn der Ausgrabungen – nach der Schätzung von Vilmos Lipp – mindestens tausend Gräber vernichtet wurden.

V. Lipp erhielt die ersten, von Dobogó stammenden Funde vom „Domäneninspektor“ János Lenhard im Sommer 1875 zum Geschenk. Einer der, zu dieser Zeit

vorgekommenen Funde gelangte aber in Besitz des Weinbergbesitzers R. J. in Tomaj. Im Juni 1879 führte Lipp eine dreitägige Sondierungsgrabung durch, als sieben oder 25 Gräber freigelegt wurden. Vom 29. März bis den 7. April 1880 erschloß man wieder 45 Gräber. Damit zusammen wurden 70 Gräber bis dahin erforscht – wie Lipp es schreibt. Vom 23. Mai bis den 28. oder 29. Juni 1881 wurden weitere 174, dann vom 31. August bis den 30. September 1881 noch 154 oder 156 Gräber freigelegt. Nach Lipp's Meinung war die bisherige Grabzahl insgesamt 398 oder 400. Vom 3. Oktober 1881 bis den 6. oder 18. September 1882, als Lipp das Gräberfeld systematisch durchforschte, kamen 2034 Gräber zum Vorschein. (Die in der Zusammenfassung von Lipp angegebene Grabzahl 1690 ist offensichtlich falsch! Es ist ebenfalls bekannt, daß insgesamt 1594 Gräber bis den 15. März 1882 vorkamen.) Nach den Rechnungen von V. Lipp wurden also insgesamt 2434 Gräber erschlossen. (Die in der Zusammenfassung angegebene Grabzahl 2088 ist bestimmt falsch!)

Von den Gräbern dieses Gräberfeldes wurden – wie erwähnt – ca. 1000 schon vor den Ausgrabungen, im Laufe der Grandentnahme zerstört. Trotz der großen Grabzahl ist das Gräberfeld nicht für vollkommen freigelegt gehalten werden, was durch die späteren Forschungen ebenfalls bestätigt wurde.

Das Geschenk von Lenhard, ferner die Funde aus den ersten zwei Saisons (1879–1880) der Ausgrabungen von Dobogó gelangten nach Szombathely, in die Antiquitätensammlung des Komitates Vas. Die anderen Funde

gerieten größtenteils in das Ungarische Nationalmuseum.

Funde von Dobogó wurden aber nicht nur von den erwähnten zwei Museen verschafft. Nach den Angaben der Archäologischen Topographie waren von hier stammende Gegenstände in mehreren sonstigen Sammlungen aufbewahrt, so in der Antiquitätensammlung des Benediktinergymnasiums von Győr, im Darnay-Museum zu Sümeg und in der Prämonstratenser-Sammlung in Csorna. Im Jahre 1881 zeigte auch das Wiener Naturhistorisches Hofmuseum großes Interesse für die Funde von Keszthely-Dobogó.

II. Bestattungssitten

Im Gräberfeld war die NW-SO-Orientierung allgemein, davon wich die Orientierung (SO-NW) von etwa 150–160 Gräbern in drei Gräberreihen „an dem, östlich am weitesten befindlichen Ende des südlichen Hanges des Hügels“. Es gaben ferner auch unterschiedlich orientierte Gräber.

Die Tiefe der Grabgruben schwankte von der Tiefe des Felsens unter der Erdoberfläche abhängig zwischen 1 und 2,5 m. Die Breite betrug 1–1,5 m. Die Länge der Grabgruben war durch die Größe der Verstorbenen bestimmt. Auf dem Hügelrücken waren die Gräber im allgemeinen schmaler und 1 m tief, da sie in den Felsen eingehauen wurden. Am Fuß des Hügels aber, wo sie in den lehmigen Boden eingegraben wurden, waren die Gräber im allgemeinen 1,5 m breit und 2 m tief. In einigen Fällen gab es auch eine Steinpackung.

Im Gräberfeld lagen die Skelette in einer gestreckten Rückenlage. Nur in einigen Fällen konnte die regelwidrige Lage der Hände bzw. Füße beobachtet werden. Ein einziges beigabenloses Urnengrab kam vor, aber die Zugehörigkeit dieser Bestattung zum Gräberfeld ist unsicher. Von Lipp wurde ein einziges Doppelgrab erwähnt, aber aufgrund der Erzählung von Lipp ist es wahrscheinlich, daß auch mehrere Doppelgräber (überwiegend eine Frau mit Kind) zum Vorschein kamen.

In mehreren Gräbern, in erster Linie in den reichen, konnte man einen, auf den Sarg hinweisenden „5–10 cm breiten, feuchten, schwarzen Erdstreifen“ beobachten. Diese waren die Spuren von, aus Planken gezimmerten, mit Eisennägeln zusammengenagelten kastenartigen Särgen.

Vor der Ausgrabung des Gräberfeldes, im Laufe des Steinabbaus kam angeblich das einzige Reitergrab (oder einige Reitergräber?) vor. In zwei Gräbern lag das Skelett eines Hundes und in einem Kindergrab das eines Eichhörnchens.

Im Gräberfeld gab es sehr wenige Gefäße. Bis den 15. März 1882 kamen nicht mehr als nur sechs Gefäße in den bis dahin erschlossenen 1594 Gräbern zum Vor-

schein, alle Exemplare in Kindergräbern. Diese kleinen Gefäße und Holzeimer mit Eisen- oder Bronzereifen standen – nach den Beobachtungen von Lipp – an der einen, zumeist an der linken Seite des Schädels. Tierknochen, die aus Speisebeigaben gestammt sein könnten, wurden vom Ausgräber nicht erwähnt.

An der südlichen Seite des Gräberfeldes waren ung. 250 oder 350 Gräber gestört. In jedem Fall grub man auf die Brustgegend, offensichtlich mit der Absicht der Ausraubung. Auch auf dem Hügelrücken befanden sich einige ausgeraubte Gräber, in denen einst wahrscheinlich goldene Schmucksachen beigegeben wurden. Aufgrund der Beobachtungen wurden diese Gräber nach der völligen Verwesung der Leichen durch die Bevölkerung ausgeraubt, die sich im südöstlichen Teil des Gräberfeldes bestatten ließ. Außer den grünen, von den einstigen Schmucksachen stammenden, auf den durcheinandergeworfenen Knochen sichtbaren Patinaspuren sind auch die, im südöstlichen Teil des Gräberfeldes gefundenen, sekundär benutzten Schmucksachen Beweise dafür. In der Mitte und auf dem Rücken des Hügels kamen gestörte Gräber nur in einigen Fällen vor.

„Mindestens bei einem Drittel der Männergräber fehlte der Schädel vollkommen.“ Da diese Gräber an Beigaben sehr arm waren, kann man dabei eher an kultische Schädelraube denken.

Von Lipp's Beschreibung ausgehend könnte eine Superposition an vielen Stellen aufgetreten sein, wo die früheren Bestattungen durch die späteren fast vollkommen vernichtet wurden.

III. Die Deutung der Funde

Im Gräberfeld war die Zahl der beigabenlosen Gräber ziemlich hoch. Von den 756, auf der zur Verfügung stehenden Liste aufgezählten Bestattungen waren 395, d.h. 52% der Gräber ohne Beigabe.

Gürtelgarnituren kamen ausschließlich in Männergräbern vor. Einige, zu Gürtelgarnituren gehörende Stücke wurden aber auch in Kindergräbern (in denen von Jungen) aufzufinden. In 14 Gräbern von den 150, auf der mitgeteilten Liste als Männergräber bestimmten Bestattungen (weniger als 10% der Männergräber) und in weiteren zwei Kindergräbern, insgesamt also in 16 Gräbern gab es eine Gürtelgarnitur bzw. die Stücke einer Gürtelgarnitur. Die vorgekommenen Gürtelgarnituren können in die Früh-, Mittel- und Spätwarenzeit datiert werden.

Die in die Frühwarenzeit datierbaren eingliedrigen byzantinischen Schnallen kamen im Gräberfeld auf einer kaum 100 Quadratmeter großen Fläche zum Vorschein.

Die verschiedenen, zumeist aus Bronze hergestellten Ohrgehänge stammen aus Frauen- und Kindergräbern.

Sie vertreten die folgenden Typen: Draht- und Haarringe, ferner Ohrgehänge mit Perlenanhänger, kleinen Kugeln, Blechanhänger, mit Perlenanhänger von ovalem Ring, mit, an einem Ring angebrachtem Kugelanhänger aus Blech, ferner Ohrgehänge mit Körbchenanhänger.

Die Perlen wurden in den Frauen- und Kindergräbern um den Hals, auf dem Brustkorb und da sie auch in den Haarflechten getragen waren, an der dem entsprechenden Stelle des Grabes gefunden.

Über die Lage der Stylusnadeln ist soviel zu wissen, daß sie „ausnahmslos über dem Brustbein quer lagen“.

Von den vorgekommenen Fibeln war nur ein einziges Stück zeitgenössisch, die anderen stammen aus der Römerzeit. Keine Angabe steht uns zur Verfügung, wo sie genau getragen waren, aber es ist wahrscheinlich, daß auf der Schulter.

Nach der Beschreibung von Lipp kamen die Scheibefibeln, bis den 15. März 1882 insgesamt zehn Stücke, ausschließlich in Gräbern von Mädchen vor. Die vom 11. Mai bis den 18. September 1882 gefundenen sechs Scheibefibeln kamen aber – nach der Liste – in den Gräbern von erwachsenen (?) Frauen zum Vorschein.

Zwei von den vorgekommenen Scheibefibeln weisen eine figürliche Darstellung auf. Diese Darstellungen tragen vermutlich einen christlichen Inhalt. Die anderen sind geometrisch bzw. mit Blumen verziert.

Armbänder wurden von Frauen und Kindern gleichermaßen getragen. In Männergräbern tauchen sie viel seltener auf, wenn aber ja, immer auf der rechten Hand. Einige hundert Stücke vertreten diesen Fundtyp. In einigen Kindergräbern wurde es beobachtet, daß das Armband des Kindes aus den Bruchstücken eines großen Armbandes zusammengestellt wurde. Die Frauen trugen auf der einen Hand, manchmal über dem Ellbogen, in einigen Fällen auch zwei oder drei Armbänder. Die Armbandtypen sind: Reifenarmbänder mit Nagelverschluß oder solche mit Schlangenkopf, Armbänder mit sich verbreitendem Ende oder einfache Drahtarmbänder mit Schlangenkopf usw.

Fingerringe kamen in diesem Gräberfeld sehr selten vor. In Männergräbern wurden zwei Exemplare, in Frauen- und Kindergräbern schon mehrere Stücke gefunden.

In dem behandelten Gräberfeld kamen fünf Varianten der Pickeläxte zum Vorschein. In fünf Männergräbern von den, auf der Liste aufgezählten 756 Gräbern fand man Pickeläxte. Sechs Varianten der Pfeilspitzen wurden im Gräberfeld gefunden. In sechs Männergräbern von den, auf der Liste angeführten Bestattungen gab es Pfeilspitzen. Nach Lipp kam eine einzige Lanzenspitze mit Tülle in diesem Gräberfeld vor. Im Gegensatz dazu wurde aber eine Lanze in einem der auf der Liste erwähnten Gräber ebenfalls gefunden. Angeblich fand man ein Eisenschwert vor dem Beginn der Ausgrabun-

gen. Lipp erwähnte es nicht, aber ein 50 cm langes Eisenschwert wurde ins Inventarbuch eingetragen.

Einige Pferdegeschirrbeschläge kamen – nach der Beschreibung von Lipp – in sekundärer Benutzung in Männer- bzw. Kindergräbern vor. Nach Lipp wurden drei eiserne Gebißbruchstücke gefunden. Im Gegensatz dazu, wenn man auch die Angaben des Inventarbuches berücksichtigt, kamen mindestens vier Stücke zum Vorschein. Obwohl Lipp unter den Funden des Gräberfeldes von Dobogó keine Steigbügel erwähnte, wurde ein Steigbügel mit breitem Steg inventarisiert.

Im Gräberfeld kamen kleine Tongefäße mit Wellenlinienverzierung vor. Die von Lipp gefundenen und von ihm „Holzkanne“ genannten drei Holzleimer waren zylinderförmig. Nach den Beobachtungen des Ausgräbers wurden diese wahrscheinlich aus Buchenholz gefertigt. Die Reifen sind punzierte Bronzebleche oder einfache Eisenreifen.

Eisenmesser gab es in fast allen Männergräbern, aber sie waren auch in Frauen- und Kindergräbern häufige Beigaben. Diese Messer von verschiedener Größe lagen im allgemeinen an der rechten Hand in einer Holzscheide, auf dem Aufhängerriemen befanden sich Eisen- oder Bronzeringe. In einigen Gräbern kamen auch drei oder vier Eisenmesser vor. An den Toten des Doppelgrabes fand man fünf oder sechs Eisenmesser pro Kopf. Die Länge des Eisenmessers schwankte sonst zwischen 5 und 30 cm. Von den 756, auf der Liste aufgezählten Gräbern wurden Eisenmesser in 123 gefunden.

In den Frauengräbern kamen Taschenscheiben mit drei oder vier Strahlen selten zum Vorschein. Die als „Schwertscheidenenden“ apostrophierten Beintiegel waren ung. durch zehn Stücke vertreten. Nach der Beschreibung von Lipp waren die kugeligen und scheibenförmigen Spinnwirtel häufige Funde der Frauengräber. Von den bekannten 756 Gräbern gab es im Gegensatz dazu je einen kugeligen Spinnwirtel in zwei Frauengräbern und vermutlich einen scheibenförmigen in einem Männergrab. Mehrere hundert Feuersteine und -stähle kamen vor. Diese lagen „immer unter oder an der linken Hand“. Sowohl in Frauen- als auch in Männergräbern kamen sie häufig vor. Die Feuerstähle weisen einen sehr großen Formenreichtum auf. Der Großteil der Feuerstähle könnte – aufgrund der Eintragungen des Inventarbuches – aus sekundär angewandten urzeitlichen geschlagenen Steingeräten bestehen haben. „Nußgroße“ Eisenklappern wurden ebenfalls gefunden. In zwei von den, auf der Liste angeführten Gräbern fand man solche. Aus diesem Gräberfeld stammt je eine Bronze- und Eisenklapper. Die von Lipp Beinpfeifen genannten, manchmal mit sechs Löchern durchbohrten, aus Röhrenknochen gedrehten Gegenstände kamen wieder in Kindergräbern vor. Es ist wahrscheinlich, daß die meisten Stücke Nadelbehälter oder Taschenverschlüsse waren. Es gab noch einen zweiseitigen Beinkamm, fer-

ner prismatische Schleifsteine, eine Sichel und auch andere Gegenstände.

In den Gräbern dieses Gräberfeldes wurden mehrere römische Münzen gefunden. Die meisten waren Bronzemünzen, aber es gab auch eine Silbermünze. Aufgrund des Grabinventares kamen Münzen an sieben Skeletten vor. Die undurchbohrten Münzen lagen in der Regel unter der rechten Hand, sie sind also Totenobolusse. Die durchbohrten wurden von den Frauen unter Perlen aufgeschnürt als Schmuck getragen.

IV. Zusammenfassung

Das Verhältnis der beigabenlosen Gräber ist in diesem Gräberfeld ungewöhnlich groß, aufgrund des aufgefundenen Inventares 52%. Der Grund dazu ist aber nicht unbedingt im Vermögenszustand der Begrabenen, sondern vielmehr in den Bestattungssitten, bzw. in der, in deren Hintergrund stehenden Glaubenswelt zu suchen. In unserem Fall ist es fast für gewiß anzunehmen, daß die im Gräberfeld von Dobogó Bestatteten Christenmenschen waren. Dafür spricht auch der Mangel an Beigaben. Die Speisebeigaben fehlen fast vollkommen. Tierknochen, die aus den, als Essen im Grab beigegebenen Fleischstücken übriggeblieben wären, wurden vom Ausgräber kein einziges Mal erwähnt. Auf diesem Grund ist es höchstwahrscheinlich, daß es keine solchen Funde gab. Gefäße wurden ebenfalls in sehr kleiner Zahl gefunden, wenn ja, in Kindergräbern.

Die Belegungszeit dieses sehr großen Gräberfeldes mit ca. 3500 Gräbern (in dem bis jetzt größten, in Ungarn durchforschten Gräberfeld wurden 2434 erschlossen) kann aufgrund des oben behandelten Fundmaterials folgendermaßen bestimmt werden:

Nach dem Einzug der Awaren im Jahre 568 begann eine fremde (also nicht awarische), aller Wahrscheinlichkeit nach vom Südwesten her eingewanderte Volksgruppe spätantiker Kultur das Gräberfeld zu belegen. Das beweisen die in das 6. Jahrhundert datierbaren Funde, die teils den Grabfunden von Keszthely-Fenekpuszta entsprechen, die aber im Material des städtischen Gräberfeldes von Keszthely nicht mehr, oder nur in Spuren vorkommen (z.B. byzantinische Schnallen, Gürtelgarnituren ostalpinen Typs, mit religiösen Szenen verzierte Scheibenfibeln, silberne Stylusnadeln, silberne Ohrgehänge mit Körbchenanhänger usw.).

Es ist schwerer, das Ende der Belegungszeit des Gräberfeldes zu bestimmen. Im Gräberfeld fehlen für alle Fälle die außergewöhnlich großen bronzenen Ohrgehänge mit Körbchenanhänger und die späten gegossenen Gürtelbeschläge (z.B. die Riemenzungen mit Doppelplatten, Beschläge in schmaler Schildform). Es gibt aber Haarringe, die doch darauf hinweisen, daß die Belegung des Gräberfeldes bis zum Ende der politischen Existenz

des awarischen Staatsgebildes fortgesetzt war. Warum die anderen späten Gegenstandstypen doch fehlen, ist nicht zu wissen.

Lipp beschrieb die in den einzelnen Teilen des Gräberfeldes vorgekommenen Erscheinungen im nachfolgenden ausführlich, und er legte auch einen skizzenhaften Gräberfeldplan bei.

Aus der Beschreibung ist es darauf zu schließen, daß die einzelnen Teile des Gräberfeldes in verschiedenen Zeiten und nicht durch die gleiche Bevölkerung belegt wurden. Trotz dem, daß man über die Anordnung der einzelnen, von Lipp freigelegten Gräber innerhalb des Gräberfeldes keine Ahnung hat, kann es aufgrund dieser Beschreibung versucht werden, den Belegungsprozeß des Gräberfeldes zu rekonstruieren.

In der Region II, d.h. im mittleren Teil des Gräberfeldes wurden die Toten der, die materielle Kultur der klassischen Keszthely-Kultur auf sich tragenden Bevölkerung bestattet. Die südliche Seite dieses Teiles war offensichtlich am reichsten, da es dort viele, später ausgeplünderte Gräber gab. Die Gräber, in denen die Gürtelgarnituren ostalpinen Typs beigegeben waren, lagen ebenfalls hier, auf der südlichen Seite. Auch die byzantinischen Schnallen waren in einem kleinen Gebiet des Gräberfeldes kennzeichnend. Schade, daß das von Lipp genauer nicht beschrieben wurde, aber auch diese Erscheinung müßte im Gebiet der Region II vorgekommen sein. Diesem mittleren Teil schloß sich die Region I mit vielen ärmlichen Gräbern von Norden her an. Die Bestattungen könnten sich hier fortgesetzt haben. Die auf der südlichen Seite liegende Region III, die teils schon über den früheren (offensichtlich der Region I angehörenden) Gräbern lag, war höchstwahrscheinlich die späteste. Dafür spricht auch die Tatsache, wonach die Gräber in den drei, in östlicher Richtung am Rande befindlichen Gräberreihen nicht mehr regelmäßig orientiert waren.

Insofern können also die Forschungsergebnisse von Vilmos Lipp in Keszthely-Dobogó und die daraus gezogenen, sich auf das Gräberfeld beziehenden Folgerungen zusammengefaßt werden. Es wäre vielleicht nicht vollkommen erfolglos, auch die anderen Ausgrabungen von Lipp einmal ähnlich zu bearbeiten. Dazu könnte aber nur das, auch von Vilmos Lipp selbst mehrmals erwähnte Tagebuch mit bedeutend Neuem beitragen.

Hinsichtlich der genauen Interpretation der Keszthely-Kultur hätte die vollkommene, mit modernen Methoden durchgeführte Freilegung einiger großer Gräberfelder ein neues und beruhigendes Ergebnis zur Folge, dadurch einen festen Grund zur Bewertung der für heute in vollem Durcheinander befindlichen Ausgrabungsmaterialien von Lipp liefernd.

Táblamutató

1. tábla

SZÁM	LIPP	HAMPEL	BÓNA	LTSZ.
1	-	-	XXI/14	-
2	-	-	XXI/16	-
3	-	-	XXI/15	-
4	-	-	XXI/17	-
5	-	-	XX/20	-
6	-	-	XX/21	-
7	-	-	XX/23	-
8	-	-	XX/24	-
9	-	-	XX/25	-
10	-	-	XX/26	-
11	-	-	XX/17	-
12	-	-	XX/18	-
13	-	-	XX/19	-
14	-	-	XXI/5	-
15	-	-	XXI/6	-
16	-	-	XX/22	-
17	-	-	XXI/1	-
18	-	-	XXI/2	-
19	-	-	XXI/3	-
20	-	-	XXI/4	-
21	-	-	XX/27	-
22	153	158/8	XXI/7	-
23	154	158/9	XXI/8	-
24	-	-	-	125/1881.19.
25	156	158/11	-	-
26	157	158/12	XXI/12	-
27	155	158/10	XX/16	-
28	-	-	XXI/10	-
29	-	-	XXI/11	-
30	-	-	XXI/9	-
31	152	158/7	XXI/18	-
32	159	158/14	XXI/13	-
33	-	-	-	125/1881.14.
34	158	158/13	-	-
35	-	-	-	162/1882.240.

2. tábla

SZÁM	LIPP	HAMPEL	BÓNA	CSALLÁNY	FETTICH
1	-	-	XXII/9	-	-
2	208	163/12	XXII/12	-	-
3	-	-	XXII/13	-	-
4	-	-	XXII/14	-	-
5	210	163/14	XXII/17	-	-
6	-	-	XXII/20	-	-
7	-	-	XXII/19	-	-
8	-	-	XXII/18	-	-
9	-	-	XXII/16	-	-
10	206	163/10	XXII/11	-	-
11	209	163/13	XXII/10	-	-
12	207	163/11	XXII/15	-	-
13	211	-	-	-	-
14	144	157/9	-	-	-
15	142	157/7	-	VII/5	XXXI/10
16	143	157/8	-	VII/6	XXXI/11
17	146	158/1	-	-	-
18	147	158/2	-	-	-
19	148	158/3	-	-	-
20	149	158/4	-	-	-
21	150	158/5	-	-	-
22	151	158/6	-	-	XLIII/8
23	148-9	161/4-5	-	-	-
24	186-7	162/1-2	-	-	-
25	190-1	162/5-6	-	-	-
26	194	163/3	-	-	-

3. tábla

SZÁM	LIPP	HAMPEL	CSALLÁNY	FETTICH
1	-	-	-	XLIV/1
2	168	159/9	III/5	XLIV/2
3	-	-	-	XLIV/4
4	171	160/3	IV/2	XLIV/5
5	169	160/1	II/4	XLIV/10
6	-	-	-	XLIV/9
7	-	-	-	XLIV/11
8	-	-	VIII/2	XLIV/12
9	173	160/5	II/7	XLIV/8
10	170	160/2	III/3	-
11	172	160/4	II/6	XLIII/4
12	-	-	-	XLIII/5
13	-	-	-	XLIII/6
14	-	-	-	XLIII/1
15	-	-	-	XLIII/2
16	-	-	VIII/7	XLIII/3
17	-	-	V/7	XLIV/7
18	175	160/7	-	-
19	179	II/199	-	XLIV/3
20	174	160/6	III/4	XLIX/6
21	227	164/13	-	XLIII/12
22	129	II/194	-	-
23	36	149/1	-	-
24	180	II/199	I/2	-
25	47	150/1	-	-
26	49	150/3	-	XXXIX/7
27	46	149/11	-	-
28	48	150/2	-	-
29	45	149/10	-	-
30	145	157/10	-	-

4. tábla

SZÁM	LIPP	HAMPEL	FETTICH
1	272	166/19	-
2	279	-	-
3	280	-	-
4	281	-	-
5	282	-	-
6	283	-	-
7	284	-	-
8	285	-	-
9	256	166/9	-
10	268	166/15	XXXIX/8
11	11	145/4	-
12	257	II/204	-
13	316	145/8	-
14	345	171/6	-
15	346	171/7	-
16	347	171/8	-
17	350	172/2	-
18	351	II/214	-
19	352	II/214	-
20	357	173/1	-
21	353	141/2	-
22	354	-	-
23	355	-	-
24	313	169/8	-
25	314	169/9	-

5. tábla

SZÁM	LIPP	HAMPEL	ALFÖLDI	LTSZ.
1	217	164/6	-	-
2	252	165/5	-	-
3	-	-		119/1882.924.
4	254	165/7	-	-
5	333	170/1	-	-
6	334	170/2	-	-
7	335	170/3	-	-
8	338	170/6	-	-
9	-	-	-	-
10	339	170/7	-	-
11	-	-	-	-
12	336	170/4	-	-
13	337	170/5	-	-
14	340	171/1	-	-
15	-	-	-	-
16	343	171/4	-	-
17	341	171/2	-	-
18	-	-	-	-
19	342	171/3	-	-
20	16/1	II/174/1	-	-
21	16/2	II/175/2	-	-
22	16/3	II/175/3	-	-

6. tábla

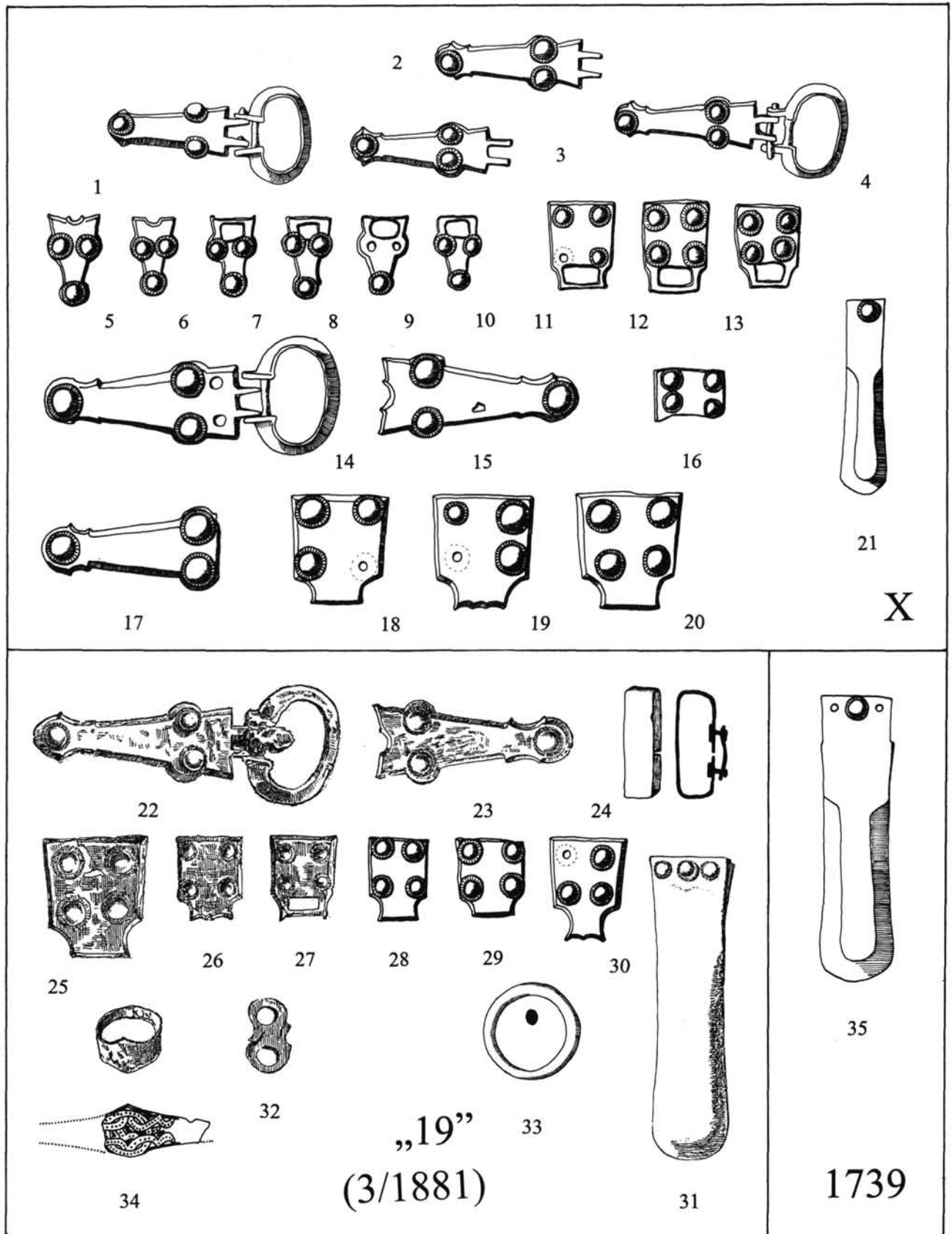
SZÁM	LIPP	HAMPEL	LTSZ.
1-50	-	-	119/1882.924.

7. tábla

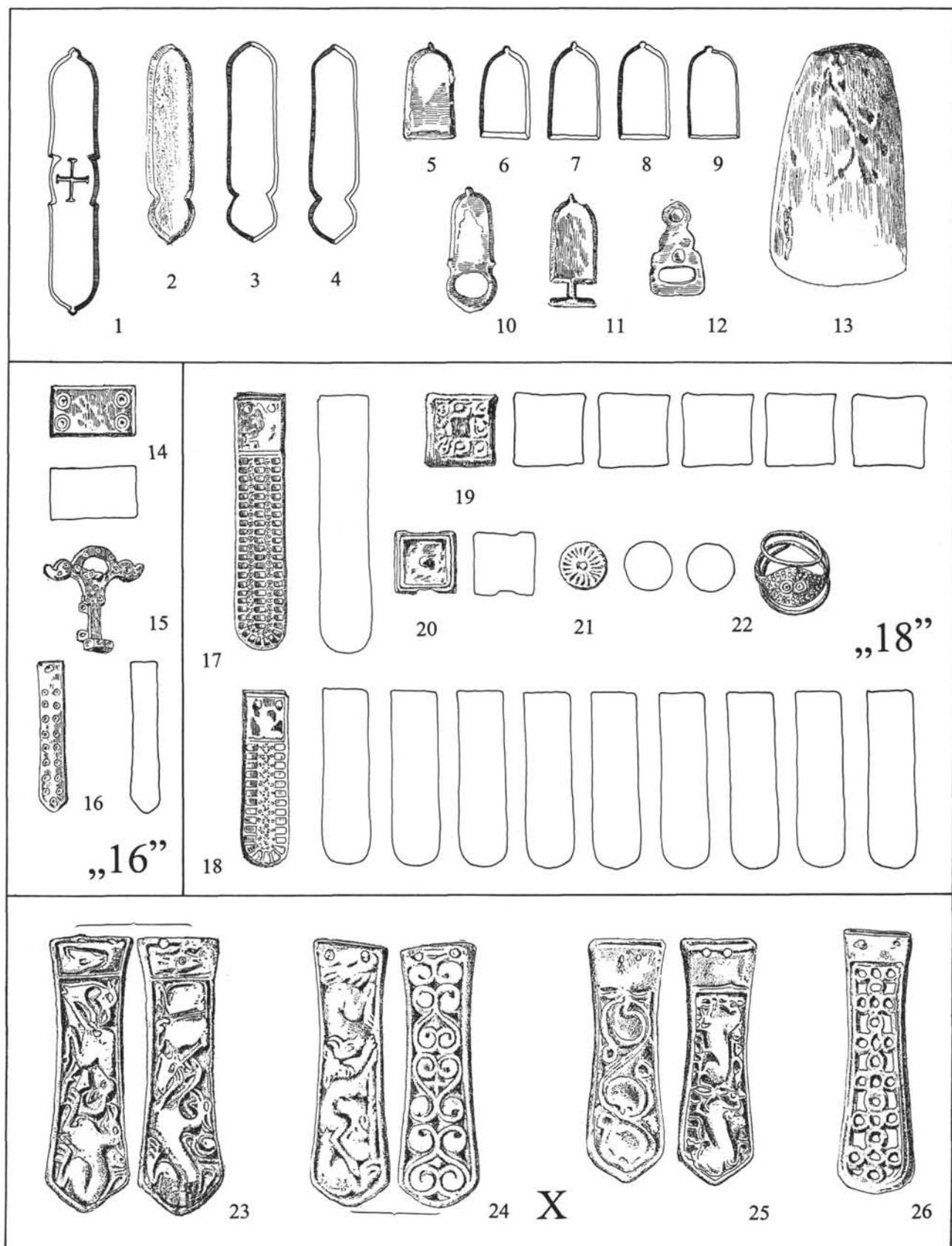
SZÁM	LIPP	HAMPEL	LTSZ.
1	-	-	119/1882.917.
2	-	-	119/1882.916.
3	-	-	119/1882.885.
4	-	-	119/1882.919.
5	-	-	119/1882.919.
6	-	-	119/1882.908.
7	30	147/3	-
8	-	-	119/1882.943.
9	-	-	119/1882.944.
10	-	-	119/1882.937-8.
11	-	-	119/1882.913.
12	5	144/5	-
13	-	-	119/1882.905.
14	24	146/5	-

8. tábla

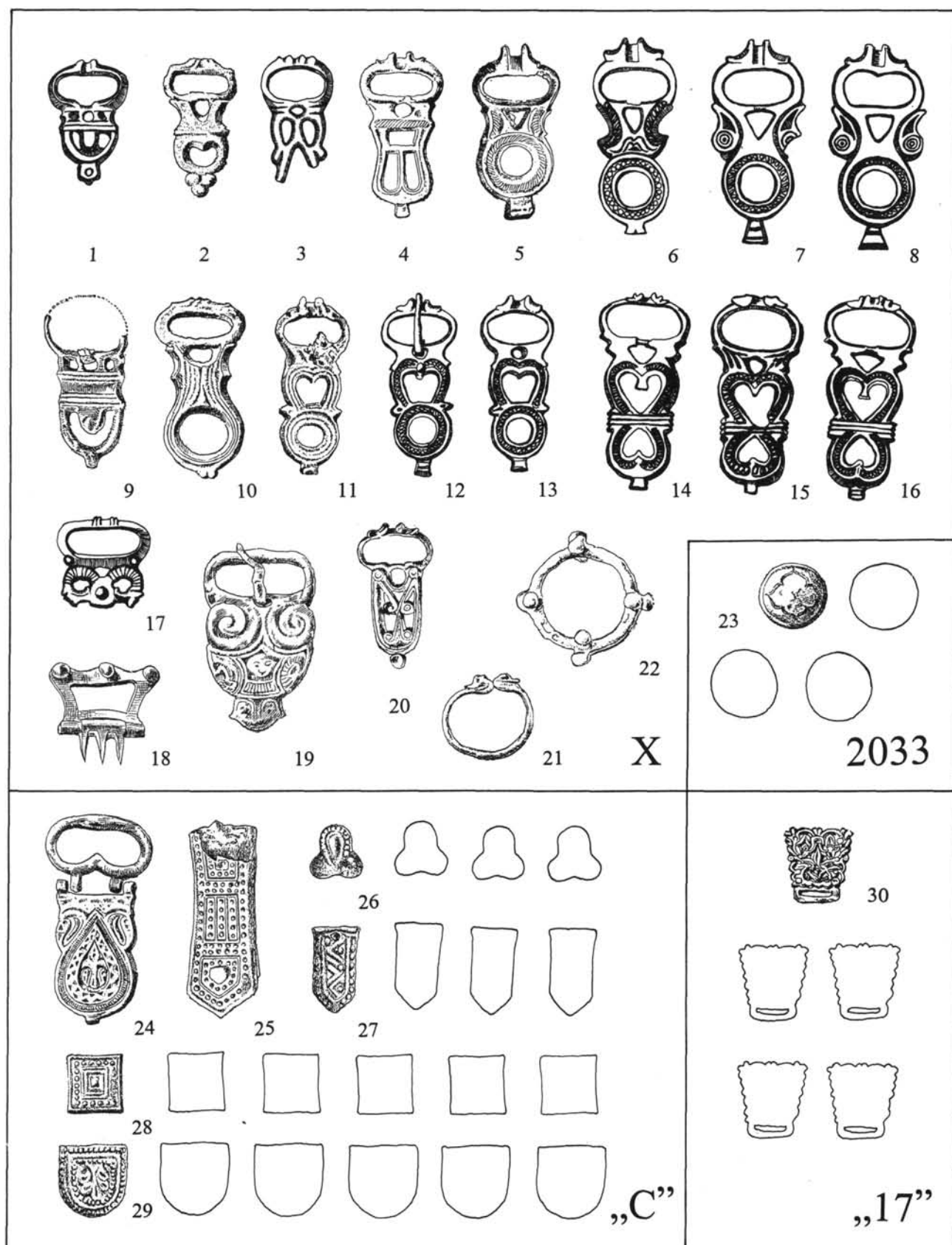
SZÁM	LIPP	HAMPEL	LTSZ.
1	-	-	119/1882.933.
2	-	-	119/1882.933.
3	-	-	119/1882.933.
4	-	-	119/1882.933.
5	-	-	119/1882.933.
6	-	-	119/1882.887.
7	-	-	119/1882.942.
8	-	-	119/1882.930.
9	-	-	119/1882.930.
10	-	-	119/1882.886.
11	-	-	119/1882.939.
12	-	-	119/1882.939.
13-17	-	-	119/1882.946.

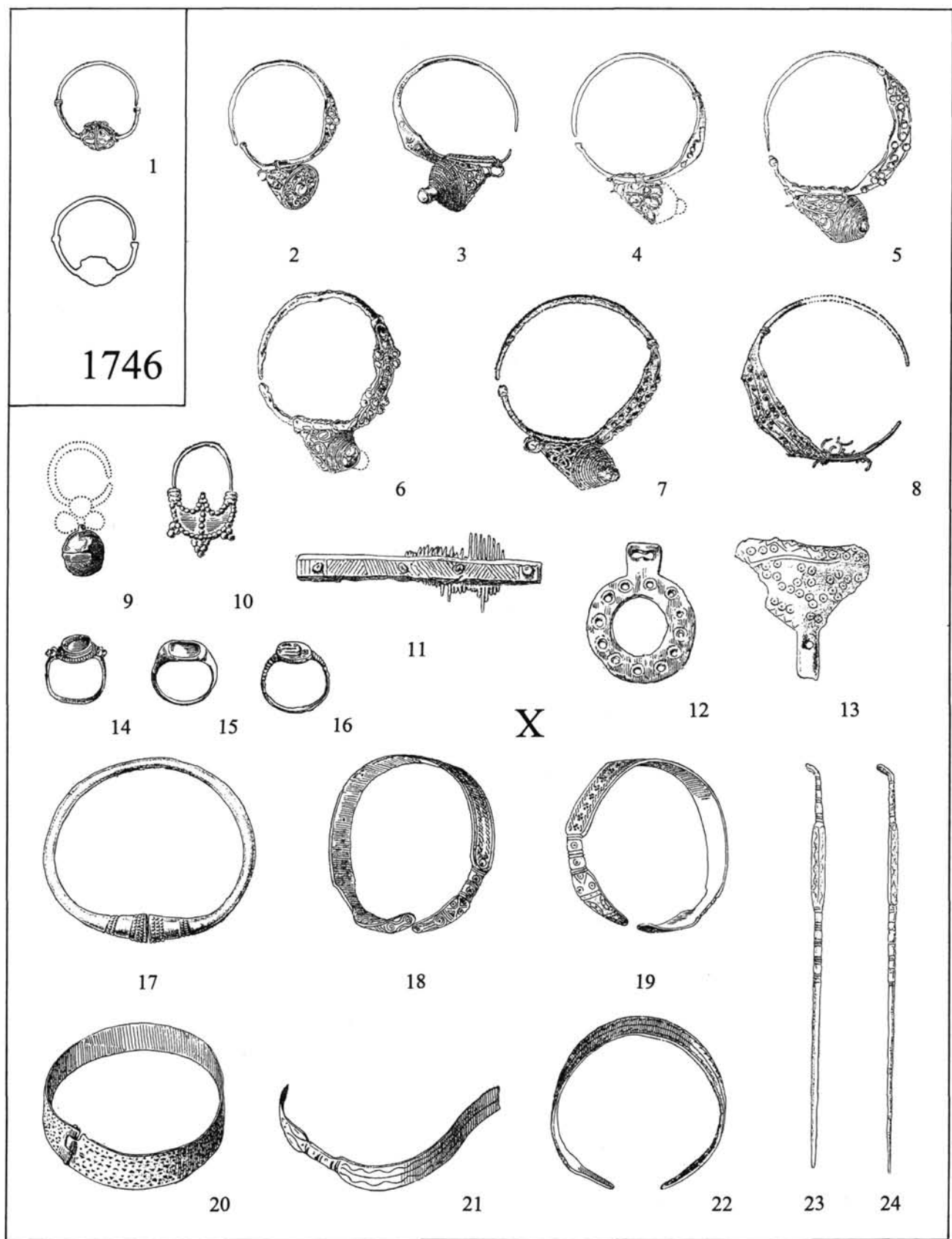
1. tábla

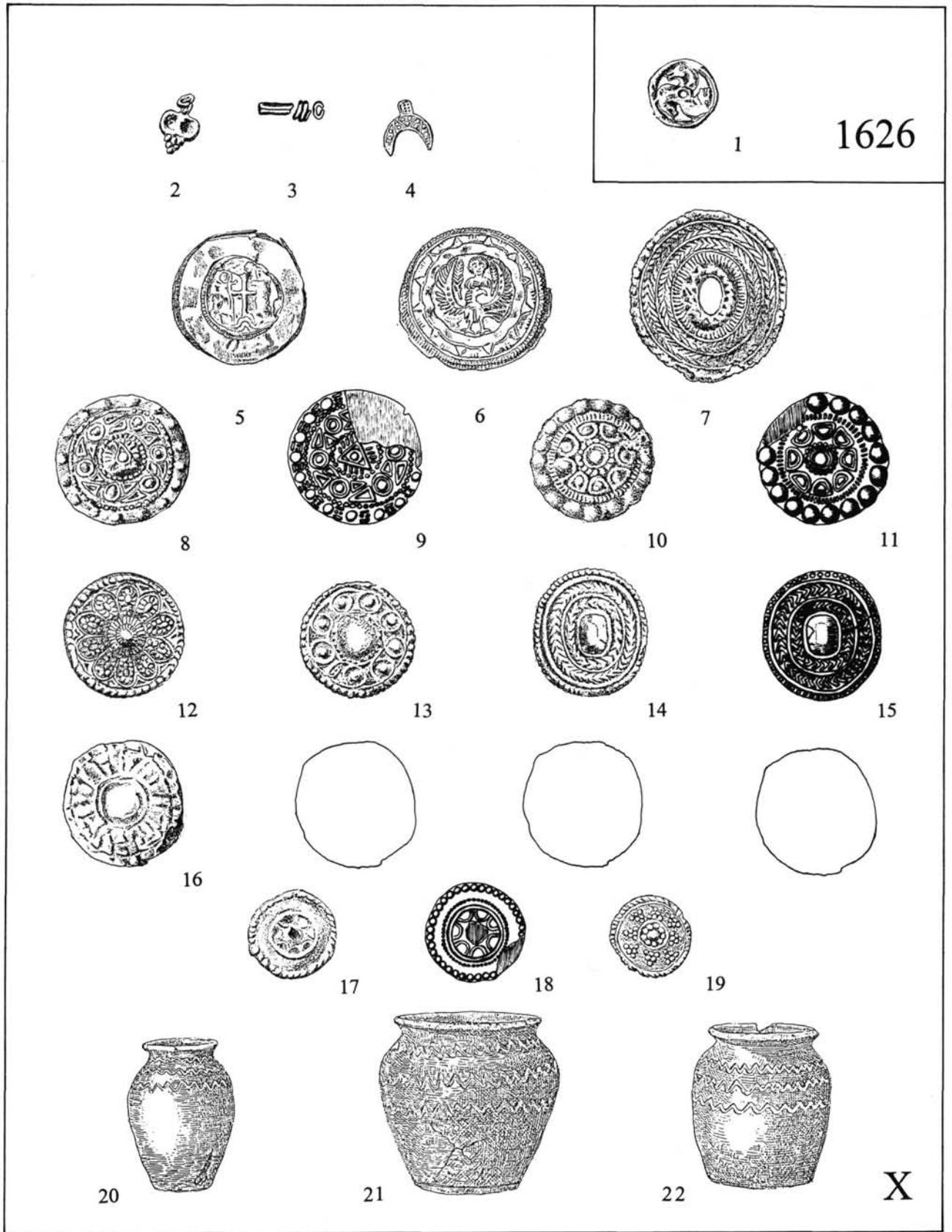
2. tábla

3. tábla

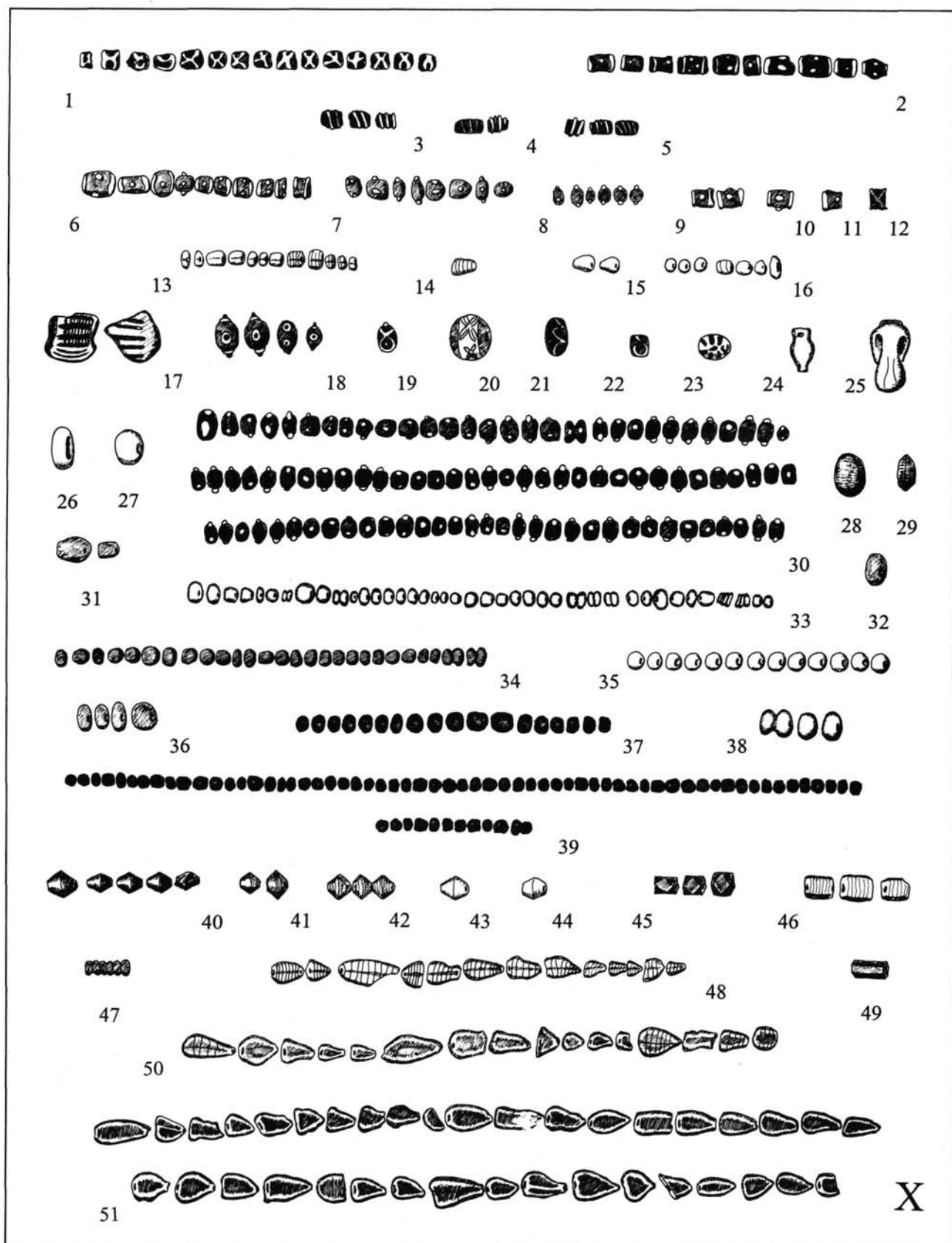

4. tábla

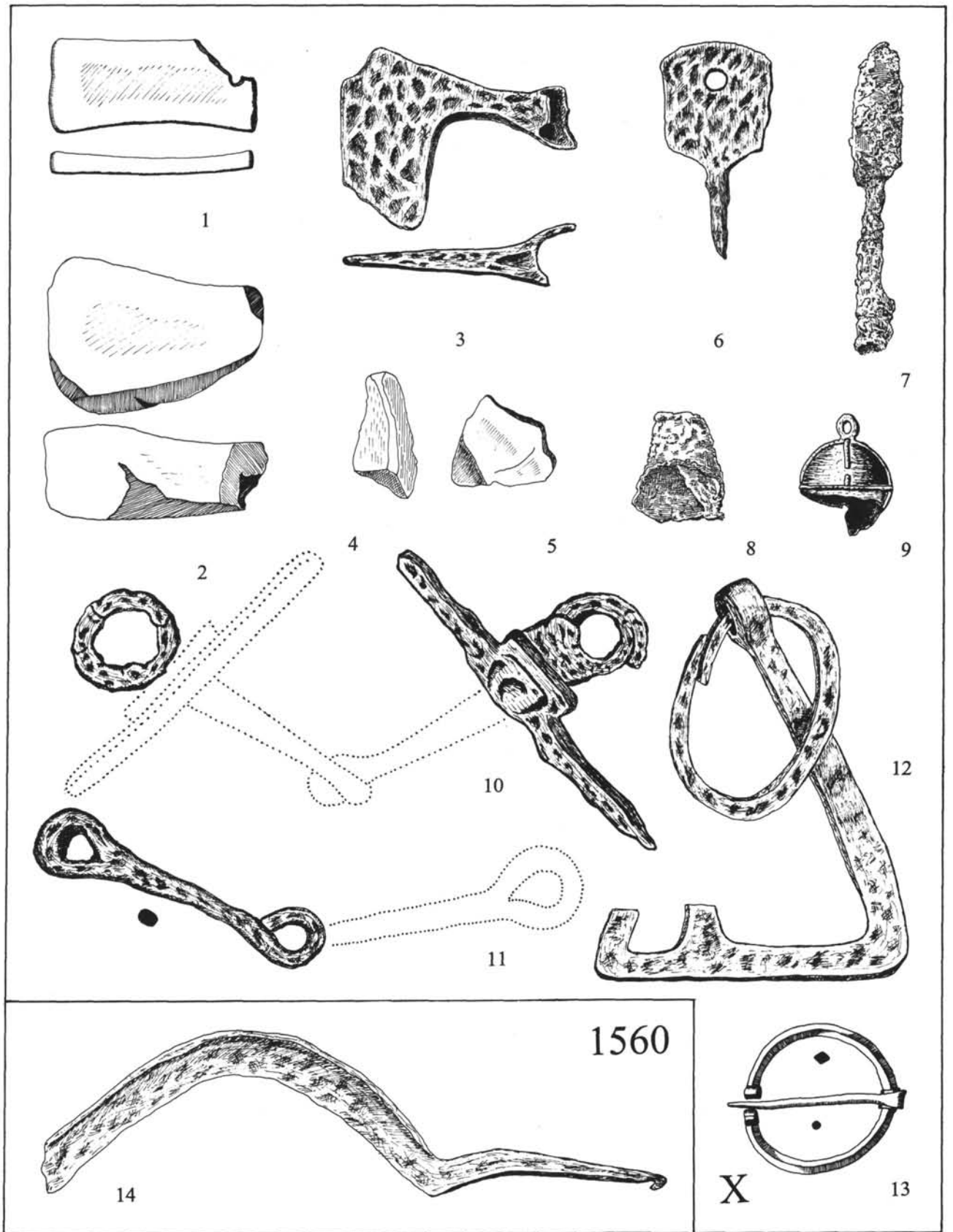

5. tábla

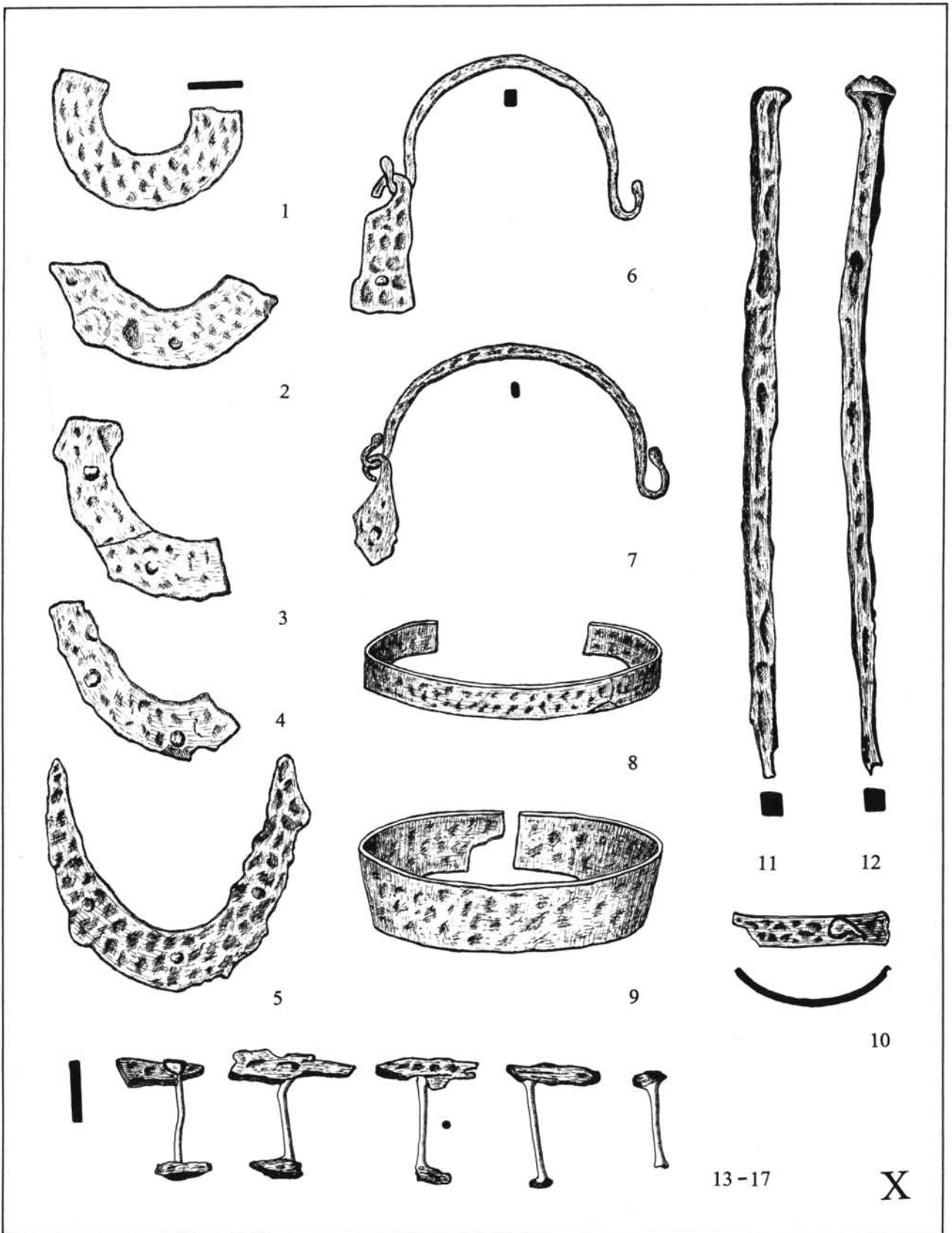
X

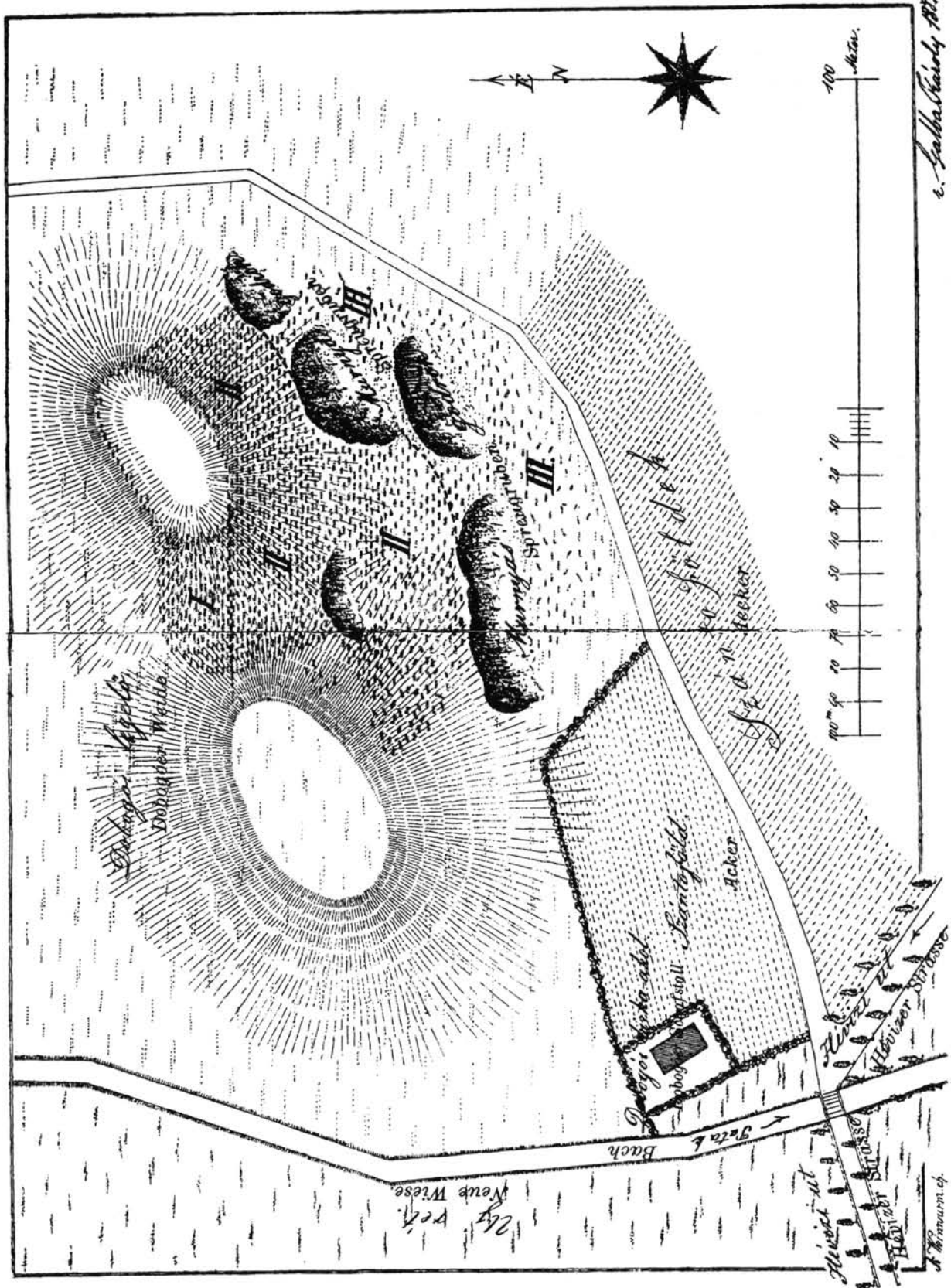
6. tábla

7. tábla

8. tábla

v. Szabó Károly 1882.

9. tábla